

Aristița Goghiu, Pastel de C-în BACIU

605652

FLACARA

Nr. 13 (86) 1 IULIE 1956

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Pe Valea Ozanei

Fotografie de A. MIHAILOPOL

CONGRESUL SCRITORILOR

Lucrările celui dintâi Congres al Scriitorilor din R.P.R. s-au terminat. Timp de șase zile, rotonda Ateneului și apoi sala Teatrului Consiliului Central al Sindicatelor au găzduit pe reprezentanții scrisului românesc contemporan și al minorităților noastre naționale, precum și numeroși oaspeți din țară și de peste hotare, invitați la Congres. Scriitorii ai unei bogății spirituale atât de necesare poporului cum este literatura, scriitorii noștri s-au strâns laolaltă pentru a arunca o largă și cuprinzătoare privire peste ceea ce au înfăptuit și, mai ales, pentru a-și desluși mai bine căile creației lor de viitor.

Dătător de forțe și încredere a răsunat de la tribuna Congresului cuvântul adresat scriitorilor de Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român care a dat o înaltă apreciere strădaniei lor. A răsunat în inimile scriitorilor cuvântul partidului:

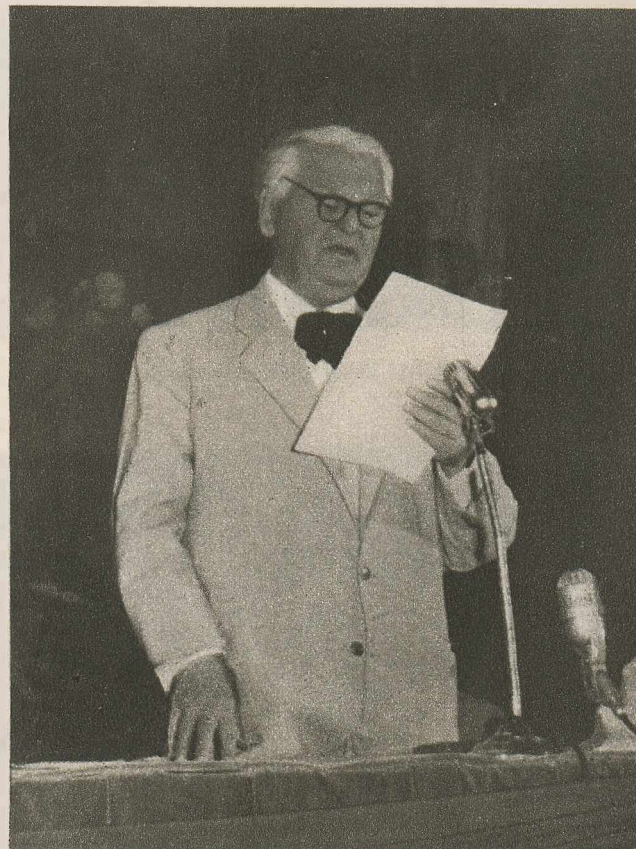
„Partidul cheamă pe scriitorii să reflecte în operele lor prin mijloace specifice artei, realitatea noastră complexă și clocotitoare, să redea în mod multilateral procesul de transformare și înnoire a societății noastre și schimbările profunde pe care acest proces le determină în psihologia, atitudinea morală, viața personală a oamenilor”.

Rapoartele ample, tinzând să fixeze momentul actual și perspectiva dezvoltării diverselor genuri literare, s-au împletit cu luările de cuvânt ale delegațiilor. S-au schimbat liber păreri diverse, aprecieri, constatări, reale contribuții la succesul lucrărilor Congresului. N-au lipsit nici unele răfuieli personale, sterpe dezlănțuiri orgolioase, nimănui de vreun folos. Cu greu vor uita însă congresiștii îndemnurile pline de înțelepciune, pornite din inima fierbinte și mereu fină a măștrilor prozei și poeziei românești în frunte cu Mihail Sadoveanu și Tudor Arghezi.

Saluturi frățești au adus Congresului numeroșii oaspeți de peste hotare, scriitori renumiți în țările lor, înfrății cu scriitorii noștri în numele acelui înalt ideal umanitar de pace și prietenie între popoare.

Congresul s-a sfârșit. Uniunea Scriitorilor din Republica Populară Română are o nouă conducere, înmănunchind dinamice forțe scriitoricești. Poporul nostru așteaptă acum noi și mari opere literare de la scriitorii care, arătându-se la înălțimea epocii noastre eroice, se vor strădui să țină mereu pasul cu avântatul mers înainte al poporului muncitor, condus de partid, pe drumul luminos al socialismului.

(Fotografii de A. LOVINESCU, M. MAYER și I. GIUCĂ)

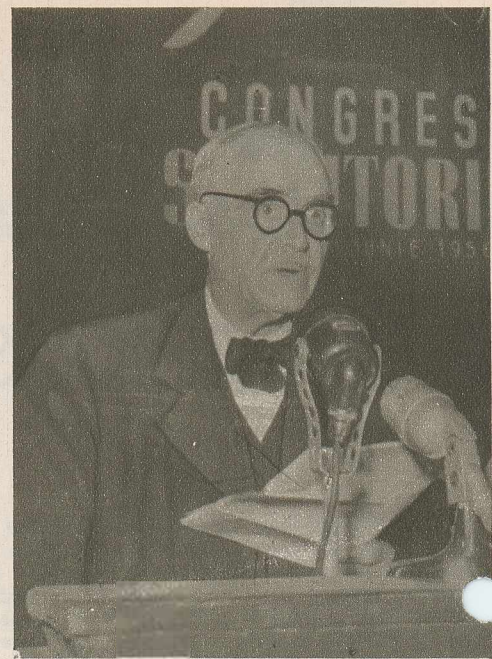
Maestrul Mihail Sadoveanu, deschizând lucrările Congresului.

Aspect din sala Ateneului R.P.R.

Conducătorii partidului și guvernului, participând la lucrările Congresului Scriitorilor.

Poetul Tudor Arghezi; rostindu-și cuvîntarea.

Delegațiile scriitorilor din Uniunea Sovietică și R.P.D. Coreeană în sala Ateneului Republicii Populare Romîne, în timpul lucrărilor Congresului.

O discuție între oaspeți și gazde. În fotografie: Arvo Turtainen (Finlanda), dr. K.J. Beneš (R. Cehoslovacă), Lalu Marinov-Lamar (R. P. Bulgaria), Mihael Benluc, Tseng Ke și Chen Po-chi (R.P. Chineză).

María Banuș

Mina Cassian

A. E. Bacanski

Ovid S. Crohmălniceanu

Aurel Baranga

Lucia Demetrius

Geo Sogza

Mihu Dragomir

Demostene Botex

Kovács György

Eusebiu Camilar

Eugen Jebeleanu

Marcel Breslașu

Nagy István

Dan Deșliu

Mihail Davidoglu

Petru Dumitriu

Poetul Mihai Beniuc a prezentat raportul „Literatura din R.P.R. și perspectivele ei de dezvoltare”. Corapoartele au fost susținute de scriitorii: Marcel Breslașu (despre literatura pentru copii și tineret), Nagy István (literatura minorităților naționale), Dan Deșliu (probleme ale poeziei), Mihail Davidoglu (problemele dramaturgiei), Petru Dumitriu (probleme ale prozei epice), Alex. Balaci (traducerile literare), Paul Georgescu (problemele criticii), Aurel Mihale (raportul asupra noului Statut al Uniunii Scriitorilor din R. P. R.)

Alexandru Balaci

Paul Georgescu

Mihai Beniuc

Aurel Mihale

Mihai Novicov

Cezar Petrescu

Marin Preda

Titus Popovici

Veronica Porumbacu

Alfred Margul Sperber

Ion Marin Sadoveanu

Zaharia Stancu

Szeimler Francisc

Cicerone Theodorescu

Ion Vițner

Muncitorul Petre Nicolae de la Atelierele „Grivița Roșie”, salută Congresul.

PORUMB...

de C. BOZBICI

Fotografii de M. IVANCIU

I.

Plecând pe mări să descopere fabuloasele Indii, îndrăzneții corăbieri visau la Țara Mirodeniilor, la scortșoară și cuișoare, la aurul și topazele care se oferă generoase în acel eden pămîntean despre care povestea fericitul călător ce le văzuse, Marco Polo. Dar Indiile aveau să mai rămînă pămînturi necucerite. În schimb, un continent nou își deschisese porțile neînfricătorilor desperados și tercios: America.

Corăbiile făcuseră calea întoarsă, purtînd în pîntecele lor bogății pe care coroana spaniolă nu le-a visat niciodată: aurul aztecilor, aurul triburilor maya. Dar ele mai aduceau o plantă necunoscută, zea mais — porumbul — care în cîteva secole avea să cucerească continentele.

În locurile natale porumbul crește pe întinderi nesfîrșite, sălbatic și neîngrijit, înălțîndu-și tulpina pînă la cinci metri. Adus în Europa, el se semănă mai întîi în grădini, lingă lalele și crizanteme. Oamenii îl studiază, se minunează și caută să-i descopere secretele. Apoi îl seamănă pe ogoare. Neguțătorii venețieni îl transportă pe mări în Orient. Pe drumurile caravelor, în scurt timp ajunge în China și Japonia, în inima Africii toride. Din Orient se îndreaptă spre ducatele germane, unde primește o denumire ciudată — grîu turcesc — spre inima Europei, spre Rusia și Țările Romînești. În Muntenia se cultivă din secolul al XVII-lea, din timpul domniei lui Șerban Cantacuzino; în Moldova îl aflăm cu un secol mai tîrziu, pe timpul lui Constantin Mavrocordat, luînd locul meiului. Ploile, valurile de frig estival și brumele duc o luptă crîncenă împotriva lui. Pînă să se aclimatizeze, pe sute de mii de hectare de pămînt porumbul rămîne necopt, provocînd valuri de foamete. Între anii 1785-1815 numai țărani din districtul Năsăud au plătit din pricina recoltelor proaste, suma considerabilă de 442.000 fiorini, pentru a cumpăra porumb, bani cu care se puteau cumpăra 88.400 de vaci.

Iată istoria fugară a porumbului, a acestei minunate graminee care după orez hrănește cel mai mare

număr de oameni de pe glob. Dar această istorie nu s-a sfîrșit. Se pare că de-abia începe...

II.

Cu ce să încep? Cu brumele argintii ale primăverii ori ale toamnei care ard ca un foc tainic cultu-

mai propice regiunii: „Arieșanul“. Numele i l-au dat după cel al râului care coboară impetuos din Țara Moților; e un soi tenace și îndrîjit, care se acomodează cel mai bine cliimei și dă productivitatea cea mai mare. Și, totuși... Nu e de ajuns! Pentru a obține anual cele nouă milioane tone de porumb

Consutație originală pe terenurile experimentate ale I.C.A.R.-ului-Cluj. Inginerul Felecan explică președintelui G.A.C. „1 Mai“ din Gilău, Gheorghe Maier, metodele de selecționare.

rile? Cu ploile prea abundente? Cu arșițele? O, nu. Acestea sînt dușmanii porumbului. Vă invităm în primele rînduri ale frontului, acolo unde se duce bătălia pentru recolte sporite la hectar, împotriva brumelor, ploilor reci, arșițelor mistuitoare! Și vă veți convinge că istoria porumbului abia începe.

Să poposim la stațiunea I.C.A.R.-Cîmpia Turzii. Aici, în anul 1944 cercetătorii au obținut soiul cel

prevăzute de cel de al doilea cincinal, se fac experiențe continue pentru raionarea porumbului.

... Astă-toamnă, din Ianul de porumb Arieșan super-elită s-au adus 1.500 dintre cei mai frumoși știuleți. Privindu-i, inginerului Ciupercescu i s-a părut că se află în fața unei fabuloase comori. Un privitor oarecare ar fi jurat că boabele acestea sînt cele mai frumoase pe care le-a văzut în viața

Colectiviștii din Triteni la cea de a doua prășilă

lui. Dar ochii cercetătorilor au descoperit, în aceste elite, indivizi necorespunzători. Triindu-i după culoarea boabelor, au rămas doar 480 de știuleți. Totuși, selecționarea nu era gata. Măsurînd diametrul știuleților la vîrf, dimensiunea și numărul boabelor, au trecut severul examen doar cei care aveau peste 20 de cm și 80% boabe, rămînînd, din 1500, doar 164 de exemplare. Jumătate din știuleți au fost însămițați, ceilalți au primit un număr.

— Urmărim dezvoltarea plantei, precocitatea, rezistența la boli și, în ultimă instanță, productivitatea. La toamnă vom avea primele rezultate.

— Ați fost ca un profesor intranzigent, remarc zîmbînd.

— La I.C.A.R. nu se trec ușor examenele, îmi răspunde inginerul cu înțeles...

La stațiunea I.C.A.R. anul acesta soiurile au venit parcă la o prodigioasă întîlnire internațională. S-au întîlnit „Arieșanul“ cu „Wisconsin 641“, ungurescul „Ovári“ cu bănățeanul de Calacea; americanul „Iowa 4316“ cu galbenul timpuriu de Moara Domnească, „Marton Vasvari“ cu „Minnesota 13“. Cîmpurile de selecție sînt amfiteatrele unde își spune fiecare cuvîntul. Care soi se va maturiza mai repede, care va da boabele cele mai bune și productivitatea cea mai mare, va ieși învingător.

III.

Stau și privesc de la fereastra Institutului de Cercetări Agronomice din Cluj, mașinile care străbat șoseaua Cluj-Huedin. Nu observ și nici nu aud cînd ușa laboratorului se deschide. Deodată aud un glas moale, puțin tărăgănat, ca al unui om care vorbește totdeauna cu socoteală. Fără să-mi mut privirile de la șoseaua scîldată de soare, pe care tocmai trec vreo douăzeci de limuzine

— probabil o delegație străină în vizită — ascult ceea ce se discută în laborator:

— Am aflat un vierme galben ceva mai gros decît cel de la grîu, explică omul cu vocea domoală.

— O fi cu siguranță viermele de sîrmă, i se răspunde.

— Să vezi, tovarășe inginer — continuă glasul moale — în primăvară, cînd a răsărit, porumbul era ca peria de des. Cînd a fost atîta, ni! (m-am întors brusc și am văzut un țaran cu servietă, care se aplecase și arăta cu palma înălțimea imaginată), s-a uscat tot pe o bucățică bună. Ce-i de făcut, tovarășe inginer?

— O să trec pe la gospodărie zilele astea; tot trebuie să văd lotul semincer. Să nu uit: nu cumva să distrugeți la prășilă firele de cîneapă de lingă porumb; sînt semnele noastre. Și încă ceva: a răsărit hibridul american pe care vi l-am dat?

— Aproape tot. Numai colo, în vale, dacă mai țineți minte, unde apa a bălțit, pămîntul a rămas gol.

— Aha...

Observîndu-mă, cei doi se apropie. Îi întîmpin.

— Faceți cunoștință — mă invită amabil inginerul agronom Felecan. Mă prezintă.

— Gheorghe Maier, se recomandă țăranul cu servietă.

— Președintele colectivei din Gilău, completează inginerul Felecan.

Președintele venise la Cluj cu treburi curente. În drum s-a oprit și la I.C.A.R. Ingerul Felecan e un vechi prieten al colectivităților din Gilău. A fost în sat la pregătirea pământurilor în primăvară, la însămînțări, a ascultat păsările țărănilor care se plîngeau că porumbul ajunge la maturitate tirziu și că nu pot pregăti ogorul de toamnă pentru grîu. El i-a învățat polenizarea artificială, le-a explicat dezavantajele mușuroitului. În sfîrșit, o muncă tenace de îndrumător.

Colectiviștii îl așteaptă în mijlocul lor întotdeauna cu dragoste. Iar cînd trec pe la oraș, nu-l ocolesc...

În marea bătălie inițiată de partid pentru sporirea porumbului la hectar, colectivității participă, alături de agronomi, cu aceași interes și însuflețire. De aceea spunem că istoria porumbului abia începe!

IV.

Îmi pare rău că n-am fost și eu unul dintre prășitori. Desigur că m-aș fi amestecat puțin, dar ce are aface! Cine nu rîvnește după o petrecere cîmpenească, cu un butoi de bere la mijloc și cu frîgări? Dar las' să vă povestească prietenul nostru, brigadierul Palfi din Triteni-colonie. Întîi să vi-l înfățișez: are mai bine de 45 de ani, asta după buletin. Dacă n-ar fi neînsemnatele fire argintii, nu i-ați da mai mult de 37. Ce mai tura-vura: un om tînăr, în putere.

„De fapt — îmi spune el — toată povestea a început într-o dimineață la raionul de partid Turda, unde activul analiza problemele sectorului socialist.

— Măi Francisc, tot cu buzele lîmboiete te vîd. Da' mai lasă-le în șperlă de supărări, îi spunea necăjindu-l președintele colectivei noastre, Alexandru Vencel, cunoscutului său, Laszlo Francisc, tot președinte și el, dar la Ceanul Mare.

— Rîzi?... Dar spune-mi prășitul dintîi l-ai gătit?

— De mult!
— Eh! Vezi, de-aceea-s supărat. Și nu-i glumă! Stă porumbul nostru pe cîmp și-l înecă buruienile. Avem pămînt mult și brațe puține.

— Vă boierîți, vă faceți moșii mari. Ei, tovarășe, nu-i bine! Trebuie mărită gospodăria prin creșterea numărului colectivităților! Ori așteptați de la centru să vină cu muncă de lămurire?

— Pînă una alta, așa stăm... Dar ascultă: Tu nu m-ai putea ajuta? Ce-ar fi...?

S-au pierdut într-un colț și-au stat de vorbă multă vreme.

În ziua următoare consiliul de conducere al gospodăriei noastre hotărî să dea ajutor la prășila colectivităților din Ceanul Mare.

— Sînt cam 15 hectare. Numai că pînă la Cean sînt 17 kilometri și va trebui să ducem oamenii în două rate, cu camionul nostru, ne anunță președintele.

Nu răsărise soarele a doua zi, cînd camionul nostru se opri în Ceanul Mare. În fața sedlului ne aștepta președintele Francisc.

— Zău, nici nu credeam că o să veniți — ne spuse el.

— Noi avem cuvînt! strigarăm cîțiva.

După ce ne-a arătat ogorul, l-am măsurat, și la despărțire — căci președintele era grăbit și trebuia să plece — ne-a spus:

— Deseară mai stăm noi de vorbă.

El credea că o să ne apuce seara! Dar oameni ca la noi în gospodărie mai rar! Pe la amiază cele 15 hectare erau prășite. Curgeau sudorile de pe noi, dar cine să le bage în seamă! Ambiția, fratele! Trebuie să le dăm un exemplu! Asta a fost tot...

— Și petrecerea?

— Iată cum era să uit! Să vezi: Ne-a ieșit înainte un butoi! Chiar așa. Cînd am intrat la cooperativă să cumpărăm țigări, îl zărirăm într-un colț.

— Ce ai într-însul, tovarășe? întrebăm gestionarul.

— Bere!

La amiază, pe ogor, apa rece este de neprețuit.

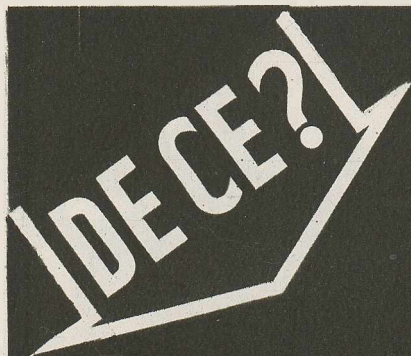
— Uite-al naibii! Să știi că ne așteaptă chiar pe noi. Iată banii și dă-i cep!

Cu slănina noastră friptă, cu berea cooperatizei, am așternut o masă zdravănă. Ce crezi dumnea-tă că noi ne zgircim? Uite așa s-a sfîrșit prășitul la Ceanul Mare.

V.

În țara Oașului, din soiul de porumb cincantini se face pîine; în părțile munților Rodnei, din mălai femeile fac un soi de plăcintă umplută cu brînză, numită „în-doitură”. La Triteni-colonie, co-

mună în raionul Turda, se cultivă foarte mult porumb, dar toată lumea mîncă pîine albă de grîu. Porumbul își găsește aici o bună folosire la îngrășarea porcilor, la îndopatul gîștelor. Generoasa „zea mais” are nenumărate întrebuințări. Tulpina necoaptă e foarte bogată în zahăr care se poate extrage pe cale industrială. Din boabe se prepară amidon, spirit, bere. Pănușele pot servi la fabricarea hîrtiei... Iată de ce porumbul e una din gramineele cele mai răspîndite pe glob. Iată de ce cel de al doilea cincinal prevede sporirea suprafețelor de porumb.

CULMEA INVENTIVITĂȚII

Desigur că și dumneavoastră ați auzit unele glume despre culmea răbdării, a zgirceniei etc. Fără îndoială însă că pînă acum nu cunoașteți încă culmea inventivității. Pe aceasta ne-a comunicat-o de curînd un cititor al revistei noastre. Ingerul M. Zaidman, salariat al I.S.P.E.-ului, a primit nu demult de la „Oficiul de Stat pentru Standarde și Invenții” o invitație oficială de a plăti taxă pentru menținerea valabilității brevetului său de invenție. Însă tocmai aici e surpriza:

sub forma aceasta voalată, inventatorul era implicit anunțat că propunerea lui, înaintată cu 9 ani în urmă, a fost găsită bună! Fără a dori să căpătăm și noi un brevet (!?) facem următoarea propunere—întrebare:

De ce oare oficiul cu pricina nu transmite asemenea înștiințări înfîrziate cu 9 ani pe calea presei? În felul acesta micile glume ar fi la îndemîna tuturor!...

„FOSTE-BĂNCI”

Parcurile — precum se știe — sînt zonele cele mai plăcute ale orașelor. Pe alet cetățenii se plimbă, pe bănci se odihnesc...

Desigur că pînă aci n-am spus nimic nou. Aceasta se petrece la fel în toate orașele. Poate pentru ca să curme această monotonie, cei care au în grija lor parcul din Cluj perpetuează o stare de lucruri cu totul originală.

În apropierea unui havuz cu fauni și flori, lângă lac, cîteva foste adevărate bănci pentru odihnă se uită cu rușine la cetățenii care le privesc chiorși. Căci în afară de spătare și picioare,

nu mai posedă nici un centimetru de cîndură. De fapt, poate tovarășii care se ocupă cu treburile edilitare ale Clujului s-au gîndit la o nouă metodă de odihnă. Păi, își zic dinșii, dacă la bufetul „Expres” mîncîci în picioare, de ce oare n-ai putea în parcul din Cluj să te odihnești stînd în picioare, rezemat doar de spetezele băncilor? Și ce plăcut e să stai în parc, rezemat și să mîncîci semințe!

Ce părere au, despre acest lucru, gospodarii Clujului?

C. B.

DE LA DEALUL SPIREI LA FILARET

Din gara Filaret pleacă mai multe trenuri spre Giurgiu. Unele au vagoane directe cu străînățate. Deci: gară principală, cu trafic intens, în care, înaintea plecării trenurilor, peronul e aglomerat.

Iată însă că garnitura de vagoane nu stă decît 1-2 minute în stație. Și de fiecare dată au loc busculade, îmbrînceli, lovituri și chiar geamuri sparte. Interesîndu-ne la șeful stației,

acesta ne-a dat o explicație ciudată. Cîcă în gara Dealul Spirei, unde se formează garnitura pentru Giurgiu, ar lucra și cîțiva salariați-impiegați, acari, etc. — vreo cinci sau șase la număr, care locuiesc în comunele de pe linia București — Giurgiu. Or, acești slujbași înțeleg să rețină 1/2 oră trenul în Dealul Spirei, ca să se poată imbarca după terminarea slujbei. Cum terminarea slujbei are loc exact cu cîteva minute înaintea... orei 9 prevăzută în orar pentru plecarea din gara Filaret, vă închipuiți ce se petrece în această stație pentru ca sute de pasageri, bagaje și copii să ocupe din mers — ca la pompierei — un loc în vagon.

Ce crede Ministerul Căilor Ferate de această treabă? Ce s-ar întîmpla, de pildă, dacă magazinul „Victoria” s-ar închide atunci cînd directorul său avînd mufa-firi la masă ar trebui să meargă la piață după țirguiele, sau dacă o garnitură de tramvai de pe linia 15 s-ar opri în fața cinematografului „Patria”, pentru că manipulantul are bilet la „Vin apele tulburi”?

M. A.

VIZITA DELEGAȚIEI GUVERNAMENTALE COREENE ÎN R. P. R.

La invitația guvernului Republicii Populare Române, țara noastră a fost vizitată, între 13 și 17 Iunie, de o delegație guvernamentală a Republicii Populare Democratice Coreene, în frunte cu tovarășul Kim Ir Sen, președinte al C. C. al Partidului Muncii din Coreea și președinte al Cabinetului de Miniștri al R. P. D. Coreene.

Delegația guvernamentală coreeană a vizitat întreprinderi industriale și instituții culturale din București, Ploiești, Orașul Stalin și Tîrgoviște. Pretutindeni, înalții oaspeți au fost întâmpinați cu dragoste, populația făcându-le manifestații călduroase, prietenești.

În timpul vizitei, delegația guvernamentală coreeană a avut un schimb de păreri cu conducătorii Partidului Muncitoresc Român și ai guvernului Republicii Populare Române, cu privire la relațiile dintre cele două țări și asupra situației internaționale. Discuțiile au decurs într-o atmosferă caldă și prietenească. Reprezentanții celor două guverne au subliniat că relațiile dintre cele două țări se desfășoară pe baza înțelegerii depline, a respectului reciproc, a colaborării frățești, ceea ce corespunde întru-totul interesului celor două popoare, de construire a socialismului și de întărire a cauzei păcii în lume. Reprezentanții celor două guverne și-au exprimat convingerea că realizarea unificării pașnice a Coreei, pe baze democratice, va constitui un aport de mare însemnătate la micșorarea încordării internaționale și întărirea păcii în Extremul Orient.

În ziua sosirii în Capitală, delegația guvernamentală coreeană a fost primită la Președinția Consiliului de Miniștri. Întîlnirea oaspeților cu conducătorii Partidului Muncitoresc Român și ai guvernului R.P.R. s-a desfășurat într-o atmosferă caldă și prietenească. De la stînga la dreapta, tovarășii: Chivu Stoica, Kim Ir Sen și Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Un aspect al Pteții Victoriei în timpul mitingului consacrat prieteniei romîno-coreene, ce a avut loc la 16 Iunie.

La intrarea pe teritoriul regiunii Ploești, oaspeții coreeni au fost întâmpinați de Gh. Stan, președintele sfatului popular al regiunii Ploești, cu tradiționala pâine și sare.

Tovarășul Kim Ir Sen și ceilalți membri ai delegației guvernamentale coreene, însoțiți de conducători ai partidului și guvernului nostru, în vizită la uzinele „23 August” din Capitală.

În ziua plecării delegației guvernamentale coreene, numeroși cetățeni ai Capitalei au ținut să conducă la aeroport pe înalții oaspeți. Fotografia reprezintă un grup de oameni ai muncii și tineri coreeni veniți la studii în țara noastră, luându-și rămas bun de la iubiiții noștri oaspeți.

PORTUL VAZDUHULUI

—REPORTAJ SCRIS PENTRU „FLACĂRA”—

de O. VINOGRADOV

El trecut de miezul nopții. Pe străzile marelui oraș zgomotele se sting. Domnește liniștea și în palatele subpământene. Garniturile lungi ale metroului se retrag în depouri. Dinspre garile Moscovei, ultimele tramvaie aduc călătorii spre centru. Sînt însă și drumuri de-a lungul cărora circulația nu se întreprinde.

În spațiile necuprinse dintre cer și pămînt, pe aripile nevăzute ale văzduhului, păsări iuți de oțel și aluminiu cutreieră înălțimile, purtînd spre depărtări zeci și sute de călători. Pe drumurile văzduhului oamenii se duc fie spre stațiunile pitorești presărate pe țărmul Mării Negre, spre Ural, spre Siberia sau spre îndepărtatul Habarovsk, ori dincolo de hotarele patriei, la Praga sau Berlin, Paris sau București.

Nu numai oamenii, ci și tone întregi de colete sau baloturi, zeci și zeci de mii de scrisori și ziare sînt transportate zilnic pe căile ce străbat nemărginitul spațiu aerian.

Pe pista de aterizare a aeroportului Vnukovo din Moscova forfota nu conținește nici o clipă. La intervale de numai cîteva minute sosesc din toate direcțiile nave înaripate, în timp ce altele își iau zborul spre orașe îndepărtate, spre marile capitale ale lumii.

★

Au trecut doar douăzeci de minute de cînd bătrînul

orologiu din turnul Spasski a bătut miezul nopții; la Vnukovo începe o zi nouă și iată că primul avion s-a și înălțat spre cer, pornind într-un raid spre Iakutsk, capitala ținutului zăpezilor veșnice. După el, un altul s-a mistuit în zare, în direcția Kievului. Apoi a plecat spre portul Adler avionul, pilotat de încercatul aviator Efimov. Pasagerii lui vor ajunge pe țărmul Mării Negre înainte de ora 9 dimineața. Unul din avioane și-a luat zborul avînd la bord niște călători puțin obișnuiți și tare neastîmpărați — un grup de maimuțe, cu destinația: Grădina Zoologică din Tbilisi. În timp ce umbrele nopții se răresc pe nesimțite, pe pista de aterizare de la Vnukovo își fac apariția avioane ce aduc la Moscova noi exponate pentru Expoziția Agricolă Unională care și-a redeschis de curînd porțile. Nici nu se luminase bine de zi, cînd pe aeroport a aterizat un avion de transport, venind tocmai din Tașkent, încărcat cu lăzi cu zmeură și căpsuni aromate. După cîteva minute dintr-un alt avion s-a descărcat o marfă ce trebuia și ea să fie rapid distribuită pe piață: o tonă de raci vii aduși în lăzi speciale de la Rostov pe Don. Din Soci și din Krasnodar, moscoviții primesc pe calea aerului imense cantități de flori ce poartă în petalele lor multicolore miresele neasemuite ale sudului însorit...

Și așa, zilnic, pe marele aeroport din Moscova sosesc

sau pleacă avioane purtînd cele mai diverse încărcături.

★

...Soarele se ridică tot mai sus. Pe cer nu se zărește nici un nor. De la punctul său de comandă dispecerul vede ca în palmă tot cîmpul vast al aeroportului. De aici, din acest punct, este dirijat întregul trafic aerian din zona Moscovei.

În văzduh, pilotului nu-i este permis să meargă la întimplare. Fiecare avion trebuie să respecte întocmai indicațiile de traseu și înălțimea de zbor. El urmează cu precizie orariul stabilit. Dispecerul asigură, de asemenea, securitatea zborurilor, dirijînd prin radio circulația pe drumurile aeriene.

Aviatorul S. Lebedev, pilotul avionului ce vine din Kiev, comunică:

— Sînt 48-49, am intrat în zona dv. Înălțimea 600 m.

Dispecerul răspunde:

— 48-49, apropie-te la 600 m. Zona numărul 2.

Astfel pilotul află că în zona Moscovei va trebui să se mențină la înălțimea de 600 m și să aterizeze în zona 2-a a aeroportului.

Indicațiile dispecerului sînt lege pentru piloți.

Piotr Schmidt este de opt ani dispecer la aeroportul Vnukovo. Pilot încercat în trecut, el este astăzi unul dintre cei mai iscusiți dispeceri.

Cu multă conștiinciozitate și precizie lucrează și meteorologii. Ei studiază neîn-

trerupt, ziua și noaptea, condițiile atmosferice ale tuturor traseelor aeriene.

Înainte de plecare, piloții se prezintă în cabinetul meteorologic. Avionul 14-68 trebuie să pornească în cursă. Șeful schimbului, inginerul-șef Zinaida Smirnova, îi înmînează pilotului Vasile Lujnikov buletinul meteorologic de traseu. Numai dacă dispune de acest document, dispecerul dă aprobarea pentru decolare.

În sfîrșit, cînd toate formalitățile sînt îndeplinite, avionul poate să-și ia zborul.

Pasărea de oțel purtînd însemnele „AEROFLOT”-ului lunecă ușor pe pistă, se desprinde de pămînt, urcă lin sus, tot mai sus, lăsînd în

urmă orașul ale cărui contururi se topesc curînd într-un nor albăstrui.

Între timp în fața aerogării se aliniază, șiruri după șiruri, limuzinele și autobusele.

Din difuzor vocea crainicului anunță:

„Atențiune! Cursa nr. 29 pe traseul Moscova-Rostov-Tbilisi este gata de plecare. Tovarășii călători sînt rugați să-și ocupe locurile”.

Călătorii se îndreaptă spre avion. Cărucioare aduc fără zgomot bagajele. Îmbarcarea s-a terminat. Motoarele puternice pornesc să duduie asurzitor și, curînd, pe fondul albastru al cerului pasărea lucitoare, se pierde în înălțimi.

Aviatorul V. Filonov, comandantul avionului cu reacție ce face curse pe traseul Moscova-Noosibirsk.

Cele mai moderne avioane pentru pasageri — avioanele sovietice cu reacție „TU-104”. Ele parcurg distanța Moscova-Londra numai în 3 $\frac{1}{2}$ ore.

Judecata

— Fragment din „Cîntecul Mioarei” —

Cătră ora zece, adunarea se încheie. Andru și Zarandi se cuibăriră alături, pe divan. Ghiță Miclăuș le potrivise, pe măsuta de alături, cafelele lui celebre. Doctorul Costache și directorul Sandu aveau evlavie pentru vin și stăteau la masa cea mare, cu paharele pline și cu o garafă abia începută.

— Din tinerețele mele, zîmbea Sandu, nu m-am putut împăca nici într-un chip cu fiertura asta arăbească.

— Eu de asemeni, incuviințat Hanganu.

— În acele tinereți am cunoscut eu un fecioraș fără mustață, la un club al muncitorilor, și ne-am legat prietini. Eu mă aflam lucrător la atelierul de la Socola. El era ucenic la o tipografie și învăța în particular, ca să dea examene de liceu. Eu eram țirgovăț, de la Nicolina, sărac, fără părinți și fără rude. Trăiam de capul meu. Iar Petru Matei era dintr-un sat din marginea codrului de la Borosești: Goroni, adică Stejarii-cei-Vechi. Nu departe de țării-vechi se afla, tot subț codru, o poiană unde fusese odinioară crîșma Șantei. Prietinel meu, fiind un fel de poet, îmi spunea balada lui Codreanu, cînd umblam plimbîndu-ne prin locuri încîntate.

— Măi Codrene, măi Codrene,

Te cunoști după sprîncene

Că ești făcător de rele...

Petru Matei avea, cum spunea el singur, patima poeziei, rîvnind s-ajungă cărturar.

Bătrîni prietinelui meu au căzut dintr-odată. Ca să poată lichida o datorie veche pe boieresc, amanetaseră la Creditul Funciar Rural unele unelte ale gospodăriei și hoi. După un an de secetă, funcționarii Creditului i-au executat și le-au vîndut vitele și toată gospodăria, lăsîndu-i lipiți pămîntului. Sora mai mare a prietinelui meu, lelița Anica, văzîndu-și prăpădită și zestrea cîtă se strînsese pentru măritișul ei, s-a gîndit să intre undeva într-un serviciu. Și-a găsit un loc la un avocat din țîrg de la Vaslui.

După cum știți și dumneavoastră, era greu în acea vreme pentru lumea noastră săracă. Serviciul putea alina foamea prietinelui meu, dar nu-i putea îngădui nimic altceva. Venea asupra lui și amenințarea recrutării.

După ce s-a sfătuit și cu lelița-sa Anica, au rămas înțeleși că ea ar putea da din leafa ei ceva bătrînilor ca să le amăgească bătrîneța amarită, iar el să-și facă serviciul militar și să-și dea și examenele mai departe. Cel mai potrivit corp de trupă pentru asemenea nădejde înșelătoare era compania de jandarmi pe-deștri de la Iași. Compania aceasta era în serviciul poliției și justiției. Putea fi cel puțin cuviincios îmbrăcat și hrănit bine și, după aceea, cu examenele liceale, să-și facă un rost mai bun în viață.

Acel gînd l-am găsit folositor pentru multe motive; drept care m-am silit să intru și eu tot în acel corp de trupă, la un an după recrutarea lui Petru Matei.

Am intrat în oaste hotărît să mă supun întru totul rînduieilor ei, așa încît să-mi ușu-

rez cît mai mult trecerea celor trei ani de robie. Petru Matei avea un an servit și am fost bucuros de prietinia lui, pînă ce m-am deprins cu viața de cazarmă. Nu mi-a fost ușor să înghit zi cu zi acel pahar de amărăciune; dar eram statornic și îndărătnic și înțelesesem că numai asta putea fi apărarea mea.

O bucată bună de vreme n-am scos capul din hruba în care mă cufundasem. În același timp m-am cerut la școala de gradați, dovîndu-mă cel mai destoinic din contingentul meu. În anul al doilea al miliției am pus galonul de sergent.

Petru Matei rămînea caporal. Nădejile pe care căpitanul, la început, și le pusese în el scăzuseră. Petru Matei era un neliniștit și dovedea adeseori răzvrătire, în vorbe tăioase, în felul cum înfrunța pe gradați. Ochii lui bulbucăți și minioși au cunoscut destule zile de carceră. Totuși era un băiat ager și comandantul îl proteja.

Cînd am ajuns să-i fiu superior în grad, i-am lămurit purtarea mea și l-am făcut să priceapă ceea ce numeam eu înțelepciune. Nu i-a fost ușor; dar s-a domolit și s-a supus întrucîtva sfaturilor ce-i dădeam.

În sfîrșit s-a eliberat. Eu am rămas încă un an în uniformă. Din ce agonisese el și din ce-i adăogisem eu, hotărîse a îmbîlîni cît de cît traiul bătrînilor lui de la Stejarii-vechi.

A ajuns acasă toamna, în toiul recoltei porumbului. A găsit pe bătrîni muncind la alții. I-a scos din nevoie, le-a asigurat mămăliguța lor cea de toate zilele. Apoi, în căsuța cea săracă, a cerut de la părinți vești despre lelița Anica. Acela lelița îl legănase în brațele ei cît fusese prunc. Îi era ca o mamă mai tînără.

Bătrîna clătina din cap lacrimînd.

— Iaca, n-avem nici o știre de la fata asta; poate-i bolnavă, poate s-a prăpădit, poate nu vrea să se mai răspundă cu noi. S-a mai întîmplat asta și cu alte fete, care s-au dus la țîrg și duse au fost. De un an n-am mai primit de la dînsa răvaș. Zicea c-o duce bine acolo, la moșia boierului și că ne-ar fi bine și nouă mai pe urmă; dar deocamdată să răbdăm.

Matei s-a cam supărat.

— De ce nu m-ați înștiințat și pe mine de acel răvaș?

— Apoi, dragul meu, fata ne poruncește în acel răvaș să nu-ți spunem ție nimic, știindu-te aprig.

Petru Matei cere numaidecît scrisoarea. Bătrîna se tîngue că nu știe unde s-a fi rătăcit, moșneagul o scoate din chimir, dar n-o dă; și băiatul se hărățește cu părinții lui, pînă ce află adresa avocatului de la Vaslui. Atunci se ridică, trage pe minici paltonul, își îndeasă în cap pălăria. Nu vrea să mai întîrzie nici o clipă; nu pofteste nimic din mîncarea pusă pe masă.

— Vai, băiete, se tîngue maică-sa, văd că te-ai boierit și tu.

— De ce m-am boierit? se întoarce el mînios.

— Căci porți straie de la țîrg.

— Și de ce m-am boierit și eu? Vrai să spui că s-a boierit și lelița Anica?

Atunce bătrîna a suduit-o pe babă că nu-și poate stăpîni limba. Petru Matei s-a izbit în ușă cu avînt al miniei și s-a tot dus.

Cu avocatul cel bătrîn de la Vaslui n-a putut sta de vorbă. Amenințarea din barbă spre Matei că el n-are a da socoteală nimănui.

— Cauți o soră? Treaba dumitale. N-o găsești aici? O fi fiind în altă parte; treaba ei. Fă bine și mă lasă în pace.

Petru Matei află că moșioara celui avocat, pe care o administrea cuconășul cel tînăr, nu e departe de Vaslui. Își face silă să se liniștească și pleacă s-o caute pe soră-sa.

Găsește la o margine de sat curtea boierescă a acelei moșii. Intră. Boierașul nu-i acasă. Dar lelița Anica îi iese înaintea cu mare bucurie. Și după ce-l îmbrățișă și-l sărută în cerdac, în vederea oamenilor din ogradă, și-i grăiește așa ca să se știe că i-i frate, îl trage pe Petru Matei într-un salon; după aceea într-o cămăruță mai la o parte. Și cum ajung în acea cămăruță, lelița Anica se prăvale pe-un divan și prinde a plînge cu amar.

— Ce-i, leliță Anică? Spune. Ce întîmplare ți s-a întîmplat? Ce năpastă te năpăstuiește?

Lelița Anica își bocește durerile și-și blăstămă viața. Că și-au fost dragi, ea și cuconășul, și la început i-a fost ca-n rai. Dar acuma se află îngreunată în a cincea lună și cuconășul vrea s-o lepede. O mai ține din bună-voia lui o săptămînă și după aceea-i pune leafa din urmă în mînă și ducă-se unde va ști; el n-are ce-i face; și pruncul poate nici nu-i al lui. Zădarnice jurămintele, zădarnice plîngerile și suspinurile. Viața ei s-a sfîrșit. „Să nu mă lași, Petruță. Dacă nu-l întorci de la hotărîrea lui pe Grigoriță, apoi mă zvîrl cu capu-n fîntînă.”

Cum se zbuciuma fata și-l ruga pe frate-său, iaca și cuconășul Grigoriță. Era un băiat frumușel, cu mustăcioară neagră. Intră, se încrunță, nu-i place. Se stropșește:

— Cine ești tu?

— Eu îs fratele surorii mele, domnule.

— Și ce poftesti?

— Poftesc să-mi dai socoteală pentru rușinea ei.

El rîde.

— Frați de aceștia va mai fi avut Anica asta. Fă bine și ieși cît nu mă supăr. Căci dacă nu m-ascuți și nu ieși, chem haidaii să vie, cu cîinii.

Cînd s-a desfășurat Petru Matei asupra lui, Grigoriță a tras șiful din bastonul pe care-l purta. Dar lelița Anica i-a apucat brațul. Grigoriță a lepădat șiful și a izbit de două ori în Petru Matei cu pumnul gol; apoi, văzînd acei ochi bulbucăți ai lui Matei și acea minie, mai primejdioasă decît arma pe care o lepădase, numai ce-a dat dos la față și s-a răsucit în fugă spre ieșire.

Matei pe urma lui. Lelița Anica după amîndoi.

Cînd boierașul s-a năpustit în cerdac, slujitorii curții l-au scotit, nebul, așa era de zbîrlit și de holbat. Iar apoi au văzut alt nebul care se abătea asupra celui dintăi ca o pajură cu cîngile întinse. A făcut o săritură pe treptele de piatră, dar cîngile l-au prins din zbor. Matei a și fost asupra lui dărîmîndu-l și trîntindu-l de două ori.

Oamenii curții au dat năvală, să-și culegă stăpînul.

Petru Matei a ridicat asupra lor ochi crînceni. A răcnit:

— Nu v-apropiați! Mișelul acesta a rușinat o fată de-a voastră, care mi-i soră mie, și-acuma o alungă. Vreau să-l omor, vreau să-i beau sîngele!

Cînd Petru Matei l-a apucat iar pe boieraș ca să-i beie sîngele, a slobozit țipăt de groază Anica și, cu minile la timp, s-a repezit la fîntîna cu roată din mijlocul ogrăzii și s-a zvîrlit în adîncime cu capu-nainte.

Atuncea a venit la Matei un moșneag, stărostele bouarilor, și i-a grăit cu blîndetă:
— Măi băiete, lasă-l pe acel mișel, cum îi spui, cu plata neîmplinită, ca să nu te prăpădești și tu cu desăvîrșire. Poate nu-i mort și-i scăpa și tu cu mai puțină pedeapsă. Cum l-ai apucat tu în cîngi, așa au să te apuce pe tine judecătorii. Destulă ticăloșie s-a întîmplat astăzi și zăluda aceea de soră-ta ne-a spurcat fîntîna. Cu voie ori fără voie, noi te-om duce la jîndari, și-apoi s-a vedea ce-a mai fi.

Mai apoi acest bouar bătrîn, cu numele Pintilie Pleșa, a fost martor principal în procesul prietînului meu Petru Matei. Nu se știe bine pentru care motive, afacerea a fost mutată de la tribunalul Vaslui la Iași, și Petrea adus la temnița Galatei, așezată, precum știți, pe dealul Miroslavei.

Piesa aceasta, pe care și acum o am înaintea ochilor și în auz, s-a jucat la palatul de justiție, în luna april a anului următor. Eu făceam paza sălii, cu cîțiva jandarmi. Era după ora șase și mulți muncitori tipografi și de la atelierele căilor ferate se adunaseră ca la un spectacol ca acela.

Pintilie Pleșa, bătrînul, venise în straiele lui albe, cu sumăies scurt și cu opinci meșteșugit îngurzite. Lepădase jos lîngă el căciula și de căciulă răzămase toiașul. Era proaspăt bărbierit, ca de sîrbătoare. Mustață căruntă, stufoasă. Pleșuvienaltă pînă în creștet, fumurie și boțită ca o chivără veche de tablă.

Aștepta să fie chemat să mărturisească. Privea ca dintr-o ceață a șesurilor Moldovei, cu totul străin.

M-am apropiat de dînsul și i-am șoptit să fie cu luare-aminte, căci îi vine rîndul. El a tușit și a înghițit un nod, sfiindu-se de uniformă ce purtam.

Președintele îl chiamă. El răspunde cu glas tare, ca și cum ar fi grăit în aer liber:

— Aice-s, cucoanel

— Pășește și vino ca să depui jurămîntul.

Călăuzit de aprod, s-a oprit în fața crucii. După îndemnul magistratului, a pus mîna pe cruce și a jurat să spuie adevărat cum s-a petrecut întîmplarea de la Cornești.

— Adevărat, domnule, a răspuns el cu emoție. Azi n-am vîrit nimic în gură. Am băut numai un cofăiel de apă în deal, la Repedea.

Cînd s-a întors, a dat peste Matei.

— Aista-i! a zis el, făcînd semn spre prietînul meu cu fruntea.

Atunci a observat și pe cucoanașul Grigoriță, care se ținea într-o postură umilită și schiloadă lîngă tatăl său, avocatul Grigore Corneanu.

— Acela-i! a încuviințat el.

— Moșule, i-a poruncit sever judecătorul cel cărunt din mijloc, ai mai fost martor cîndva?

— Ba m-o ferit Dumnezeu, cucoane!

— Atuncea află că n-ai a vorbi decît atunci cînd te întreb eu și numai despre ce te întreb.

— Am înțeles, măria-voastră; dar eu am dat numai semn de cunoaștere, obișnuit să deosebesc de la orice distanție care-i boul rătăcit și cum îl chiamă.

— Bine-bine. Vrasăzică cunoști pe acuzatul Petru Matei?

— Il cunosc, l-am văzut cînd cu pricina; dar nu știu ce vorbă i-ați mai adăogat dumneavoastră. Poate-i prepus că a vrut să omoare pe cucoanașu Grigoriță.

— Așa e, a aprobat cu satisfacție președintele, vădit mulțămînt de inteligența lui moș Pintilie. Spune cum a fost?

— Apoi, iaca spun. Fata era în casă, cu frate-său Matei. Și pe cînd își plîngea ea rîsul din trecuta vară, căci rămăsese grea, numai iaca cucoanașu Grigoriță. Află că a venit un frate al Anicăi — așa-i zicea fetei; și bănuind că celui frate fata îi mărturisește pățăria ei, s-o mîniat care nu se mai află; și-o dat năvală asupra lor. Se chiamă că, după ce purcesese ea într-adaos, cuconu Grigoriță voia s-o alunge.

— Lasă asta, moșule.

— Iaca las, măriile voastre. Eu adicătelea vreau să lămuresc mai bine chestia. Și nu mult după ce intră cucoanașu, opintind să tragă din bîț șpanga, îl vedem zburcînd înapoi pe ușă. Fratele fetei după el; îl ajunge pe treptele de piatră, îl zmuncește înapoi și-l trîntește de două ori ca pe-un cojoc, de-a rămas cucoanașul lat. Iaca după ei și Anica; și cînd vede că frate-său vrea să-l omoare pe cucoanaș, dă năvală drept la fîntînă și se zvîrle cu capu-n jos peste ghizdele. Eu pusese mîna pe acuzat, cum îi spuneți domniile voastre, și-l povățuiam să nu facă moarte de om, că-și pustiște inima și se confundă în prăpastia ocnei. Și lui i-o venit pesemne așa o milă de om și-o stat. Dacă-l mai trîntește o dată, apoi îl achita de istov.

— Cum? Ce făcea? zîmbește magistratul.

— Il achita, să bucură moș Pintilie.

— Vrasăzică avea intenția să-l omoare?

— Apoi da, măriile voastre, avea ce spuneți dumneavoastră, ca să-și astîmpere arșița mîniei și obida nedreptății.

— Care nedreptate?

Moș Pintilie nu răspunde. Privi spre boierii din față, apoi spre cei din dreapta și oftă întristîndu-și privirea.

— Te-am întreat, stărui judecătorul cel cărunt. Răspunde.

— Apoi, măriile voastre, dreptii cu dreptățile și strîmbii cu strîmbătățile.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun, măriile voastre, că după ce l-am dat jandarmilor pe Matei, și-am adus doctor pentru cucoanașu Grigoriță, și-a fost scoasă moartă din fîntînă aceea fecioară nechibuzită, care s-a dovedit a avea într-însa prunc, am lăsat vitele albe în sama lui Tanasă, iar

eu, după rugămîntea acestui Matei, încălecînd pe loc un buiestraș ce am, m-am dus, m-am tot dus pînă ce-am intrat subt codru și-am ajuns la Goroni și, întrebînd, am aflat căsuța bătrînilor acestui Matei.

Baba ținea ceauunul în crăcana unui scăunel; moșneagul mesteca mămăliga. „Stați, zic; iaca eu îs Pintilie Pleșa din sat de la Cornești, unde a fost slugă o fată de-a dumneavoastră, la niște boieri, și tare bine au ținut-o după obicei, încît a ajuns la o întîmplare frumoasă, pe care am venit să v-o povestesc din pont în pont, după făgăduința ce am făcut-o feciorului dumneavoastră” Și le-am spus eu tot ce-a fost, și cu fata lor, și cu feciorul lor.

Moșneagul zice:

— Mulțămesc, bade, de veste, și vai de zilele mele!

Baba țipă:

— Maică prea curată și pururea fecioară!

S-au așternut amîndoi la pămînt și a rămas mămăliga nemîncată. I-am sprijinit să se aburce pe laviță: unul cu capul spre fereastră, altul cu capul spre cuptor. Moșneagul o gemut o vreme.

— Marandă, zice, Marandă, de-acu rduc.

Baba s-o mai tînguit, s-o mai zvîrcolit și, nu mult după bătrînul ei, și-a dat sufletul și dînsa.

Ies și chem vecini din marginea aceea de sat. Trimetem după preot. Săvîrșim cele rînduite. Toporim sicrie din niște lătunoaie. Iaca și oamenii percepturului: vin să împlinescă datoriile și rămășițele. Ar vrea să puie în siguranție boarfele din căsuță, căci altfel, morții îngropați și casa rămasă pustie, or lua alții ce se cuvine statului. Așa că rușinîndu-i noi, că ce fel de creștini sînt, mulțămîntu-s-au să ducă numai ceauunul cu mămăliga rece.

I-am prohodit pe morți, dînd și eu ajutor pentru preot zece lei; după care m-am întors la Cornești.

— Moșule, zice judecătorul cel cărunt, puteai să scutești tribunalul de asemenea povești.

Pintilie Pleșa, stărostele de bouari, răspunde:

— Boieri dumneavoastră, mă rog să iertați pe un neștiutor.

S-a tras de-oparte și nu i s-a mai auzit cuvîntul.

A venit rîndul afacerii. S-au pus întreb. Acuzatul se arată foarte econom la vorbă. A luat cuvîntul partea civilă, prin glasul destul de răgușit și emoționat al avocatului celui bătrîn, Grigore Corneanu. Tînarul Grigoriță, în care părinții săi își pususeră nădejdea bătrînețelor, pătimise greu din trîntiturile celui individ ce se afla acum în fața judecătorilor. Probabil că fusese în stare de ebrietate, cum e obiceiul prostimii înainte de a păși la asemenea faptă. Tînarul Grigoriță Corneanu s-a ales cu incapacitate de lucru din pricina unei claudicații grave a piciorului drept. Mai mult decît atît, are astăzi o diformare a feței. Într-adevăr, obrazul tînarului se schimonosise și mustăcioara neagră îi sta strîmbată. Căuta cu ochii lui sprîncenați mila onoratului tribunal, avînd o atitudine modestă de băiat cuminte, de bună familie.

Avocat din oficiu al lui Matei fusese numit un omuleț harnic la vorbă, puțintel peltic, bărbățel dibaci și deștept mai cu samă la vremea alegerilor. Îi zicea Dumitrel Petrescu, poreclit Bodoașcă. Dumitrel Bodoașcă și-a luat ca teme al apărării lui indulgența prea onoratului tribunal. A făcut o aluzie nedeslușită la împrejurări cărora domnia lui a cutezat să le spuie circumstanțe atenuante. Dar procurorul spulberase de mai nainte asemenea temeuri ușuratic.

Mă uitam la Petru Matei. Asculta neclinit și neguros. Fierbea în el o mînie pe care și-o stăpînea încă. Mă temeam să nu izbucnească, însă el se încăleștase în revolta lui: așa lupul apucă în colți capcana ce l-a doborît.

Cînd a fost întreat dacă mai are ceva de spus, a înghițit scurt veninul ce-l păstra în fundul gurii și a răspuns cu tremur în glas:

— Mai am. Nu recunosc nimic din ce a gîngăvit prea stimatul procuror. Observ că judecătorii mei uită că sora mea a fost ademenită și rușinată de acest cucoanaș. Că din această pricină, bătrînilor mei li s-a tras moartea. Că eu sînt obișduit, prigoni și închis în locul

Cîntec de leagăn

de Bertolt BRECHT

N-a fost ușor ca să te port în mine.

A trebuit să sufăr, negreșit.

Era o îndrăzneală, ștlu prea bine.

Și, totuși, precum vezi, am îndrăznit.

Mai mare biruință-l, cum îmi pare,

Un scuteț să țî-l cumpăr, chiar cîrpit,

Decît o luptă-ntr-un război, în care

Un Blücher sau un Moltke-a biruit.

O plîne-nseamnă-o luptă cîștigată.

Cărbuni și lapte, alte biruinți.

Va trebui, ca să îli mare-odată,

Să lupt, să trec prin multe suferinți.

O plîne, ca s-o poți vedea aleva,

Înseamnă lupte, zi și nopți la rînd,

Vîrfită prin pichetele de greve

Și generali și tancuri înfruntînd.

Dar, dacă dintr-o luptă-ntr-alta, iarăși,

Călit, vei crește mare, flul meu,

Atunci, am cîștigat, ștlu, un tovarăș,

Luptînd și biruind cu noi merou!

altuia. Amărită țară în care justiția e la chemul asupritorilor.

Onoratul tribunal a rămas perplex câteve clipe. În sala înșesată se iscă un murmur care nu putea înșela vigilența procurorului. Era un procuror cu barbă neagră, pe care și-o vintura când și când cu degetele. El a tresărit cel dintâi din fotoliu, atrăgând tribunalului luarea aminte asupra necuviinței spectatorilor și asupra ofensei pe care un criminal — alt fel nu i se poate spune — o aduce justiției statului. Acestea au fost vorbele lui întocmai. Mi s-a părut că ochii lui Petru Matei scapără. Era în el ca o pornire să deslănțuie tigrul pe care-l avea în el; să lovească, să dărîme ori să-și sfarme fruntea de-un zid. Dar în juru-i era lume înșesată care se mișca mînată spre ieșire de garda jandarmilor.

Președintele poruncise evacuarea pretoriului. Apoi ameninșase pe inculpat cu agravarea pedepsei. A daos:

— Tribunalul se retrage treizeci de minute pentru deliberare.

Atunci am poruncit sentinelor să încadreze pe inculpat. Se petrecuse în mine o răsturnare, care mă împingea la o faptă neșăbuită. Mi-a lucit brusc în minte cea mai incusită punere la cale pentru eliberarea bietului meu prietîn. Tremuram de tulburare și mă grăbeam, ca să economisesc timpul. Am tras din carnețelul meu de șef al secției o foită pe care am scris chitanța de predare a arestatului în camera anumită a arestului provizoriu. Acea cameră aveam s-o încui și cheia s-o predau grefierului. Apoi am scos din buzunar două hîrtii de cîte douăzeci de lei și am învălit în ele cheia de la ușa despărțitoare între areșt și jandarmi.

M-am apropiat de prizonier. M-am uitat la el ca la cel de care mă despărțeam poate pentru totdeauna. M-am uitat adînc, așa ca să mă înțeleagă că pun la cale fapta pe care o visa el ca pe o minune. Mila mea era și în ochii sentinelor, unii foști camarazi.

— Măi Săracu, am zis eu, n-ai ce face și supune-te; legea-i lege și tribunalul îți sporește pedeapsa, pentru vorbele tale prea îndrăznețe.

Am făcut așa ca, trecînd strîns pe lîngă el, să primească în palmă cheia învălită în bancnote.

M-am adus cu sentinelele pînă la camera știută. Acolo l-am oprit, pînă să vie grefierul. Am deschis camera jandarmilor și am cunoscut că-i goală. M-a fulgerat bucuria că toate împrejurările ne sînt prielnice. Odată, dintr-o mie de ori, asta se poate întîmpla. Se aflau în cuier o manta și o capelă. Erau ale lui Craiu Victor, sergent din același contingent cu mine. Dar nu erau efectele companiei, ci particulare, ale lui Craiu, ca să facă vizite unor domnișoare din mahalaua sfîntu-Lazăr. Le ținea acolo să-i fie la îndămină și, în planul ce făcusem, cugetasem nedeslușit la împrejurarea asta. A doua zi după întîmplare, Craiu Victor se putea duce la vizita lui cu efecte mai puțin fine, neîndrăznind să deie pe față lipsa.

Venea grefierul. Am închis ușa de la camera jandarmilor, ca să nu între acolo nimeni. Am dat porunca așa ca s-o audă omul justiției. Am deschis o clipă ușa arestului, ca să se încredințeze acel bătrîn stîlp al justiției de prezența prizonierului. I-am predat cheia, mi-a iscălit chitanța.

Cînd Petru Matei a auzit pasul cadentat al sentinelor și a simțit că ceilalți ne-am despărțat, a cercetat cheia și a priceput pe dată planul. Era și el un om al locului, obișnuit cu intrările și ieșirile palatului de justiție. Pînă la acea oară nimene nu săvîrșise așa faptă.

A învîrțit cheia în broasca ușii de despărțire; a trecut în camera jandarmilor, a luat cheia, a închis ușa prin cealaltă parte, a scos cheia și a pus-o în polița unui dulăpior al nostru. A înțeles ce are de făcut cu efectele din cuier. Cisme avea; și-a pus mantaua, și-a îndesat capela în cap; s-a încins peste manta cu curaua lui pe care o avea rămasă din vremea serviciului. A deschis o fereastră, a sărit într-un coridor îngust, știut. A lipit la loc fereastră, întărînd-o c-o surcea. A trecut în uliță. S-a coborît după aceea pe ulicioare, prin rîpa de la sfîntu-Andrei, ajungînd la gară în ceasul cel mai potrivit, cînd era gata de plecare un tren. A cumpărat de la casa de bilete un tichet de călătorie cu jumătate de preț. S-a

Fapte și tîlcuri

CONDENSARE

de Eugen FRUNZĂ

Era un om blînd, bălan și spătos, modest profesor la un liceu de provincie. De la d-sa aflăram, spre a nu uita niciodată, atîtea din legile și tabieturile materiei. Între altele, în minte lecția sa despre condensarea și dilatarea corpurilor. Dar, mai cu seamă, cuvintele cu care și-a încheiat demonstrația.

Sunase clopoțelul. Ora se sfîrșise. Potrivindu-și catalogul sub braț, profesorul porni spre ușă. Ne ridicăram în picioare; d-sa, din mers, îinu să glumească:

—...Iar mintea, băleji, cere s-o ții la cald. Cînd o lași să se răcească, numai te pomenești că se comprimă, scade, pînă...

— Dispare!... — îl completai de la locul meu, din banca întâi.

— Perfect!... rise dascălul, urmat de întreaga clasă.

De atunci trecură anii, cam mulțșori. Și iată, astăzi dimineașă, prin bunăvoința d-lui dr. Kirk, președintele universității Columbia din S.U.A., mi-a fost dat să retrăiesc vechea întîmplare școlărească. Totul se trage de la întîlnirea anuală a redactorilor șefi ai ziarelor americane, la care d. dr. Kirk a roștit ceva enorm. Cîtez întocmai cuvintele sale: „Avem nevoie de știri într-o formă digerată sau măcar predigerată. Avem nevoie de cărți și reviste prezentate într-o formă condensată... Avem nevoie ca opiniile despre evenimente să ne fie prezentate în capsule. Vrem să fim eliberați de necesitatea de a gîndi”.

După cum se vede, enormitatea e condensată. Nu știu dacă d. Kirk a ironizat astfel stările de lucruri din țara sa ori și-a expus propriile revendicări intelectuale. Oricum, problema rămîne aceeași. Se cere condensarea, la dimensiunea capsulelor, a culturii și gîndirii.

Pînă cînd să ne plictisim cu interminabilele peripeții ale lui Ulise sau cu tiradele filozofice ale lui Hamlet?

Pînă cînd?

Pînă cînd să ne lăsăm torturați de tomurile lui Voltaire sau de demonstrațiile lui Hegel?

Pînă cînd?

Pînă cînd să ne chinuim cu Beethoven, și Goethe, și Tolstoi, și Kant, și Spinoza, și Lomonosov, și Copernik, și Darwin, și Ovidiu, și Dante, și Byron, și Gorki, și Eminescu și cu toți asemenea nemiloși tulburători ai liniștii mințale? Pînă cînd?

Vrem să fim eliberați de necesitatea de a gîndi. Asta-i! Dați-ne pastile, să le ronțăm, cum ronțale bucațelele de zahăr cățelușul Puffy, preferatul șarmantel doamne Piffy, soția binecunoscutului... etc., etc.

Puffy e un cățel fericit. Ronțale zahăr și nu gîndește.

Piffy e o femeie fericită. Ronțale pastile și nu gîndește.

Iată, în sfîrșit, cea mai autentică idilă din istoria vîejultoarelor!...

Dar, citînd declarația d-lui dr. Kirk, nu am rezistat tentației de a descoperi cauzele acestei pleoarii pentru capsule culturale. Aici, mi-am zis, e vorba de un fenomen de natură fizică. Și mă scufundai tot mai adînc în cercetarea faptului...

Cînd, deodată, auzi un glas cunoscut:

— Așa, bălețe. Continuă. Ești pe calea cea bună.

Ridicai privirile. Spre ulmirea mea, răsărise parcă înainte-mi o catedră. Pe scaun ședea, ca și pe vremuri, dascălul de fizică. Blînd, bălan și spătos.

— Corpurile se condensează la rece... am roștit cu emoție, ca la examen.

Profesorul făcu din cap un semn de aprobare. Se ridică, apoi își potrivii catalogul sub braț și se îndreptă spre ieșire.

— Dar n-am dezlegat încă problema, d-le profesor — îndrăznii să-l acostez. Nu văd legătura... Venerabilul meu dascăl se oprî lîngă ușă. Zîmbi cu tîlc.

— Simplu, bălețe. Se înțelege că politica „războiului rece” duce la condensarea minții. Numai ce vezi cum mintea se comprimă, scade, pînă...

—...Dispare!... îl completai, ca și cînd vremea s-ar fi întors, pentru o clipă, cu zeci de ani în urmă.

— Perfect! — rise dascălul. Și dispăru.

suit în vagon și s-a dus ca un sergent de jandarmi pedestri în permisie. Așa, cu destule suferinți, a ajuns el în munte, în regiunea Bistriței, și s-a dat rob călugărilor de la Schitu-Olarului.

Apoi ce zarvă a fost în urma plecării lui Matei nu vă mai spun. M-am bătut cap în cap cu agenții prefecturii de poliție. S-a deschis în văzul tuturor camera jandarmilor. Apoi dulăpiorul, ca să se vadă că nu dă în areștul de alături, însă mai ales ca să intru în stăpînirea cheii. Fereastră întînată am deschis-o cu destulă greutate și am închis-o apoi în clem-pușuri. Cheia ușii de despărțire s-a dovedit a fi la mine. Nici o urmă, nici un fir călăuzitor. A fost ca o adevărată minune. Matei Petru nu putuse ieși din închisoare decît pe găurile cheilor, ca un duh din Halima.

Tribunalul, la redeschiderea ședinței, după două ceasuri de așteptare, dăduse lui Petru Matei o pedeapsă sporită de opt ani închisoare

grea, în contumacie. Iar a doua zi, și a treia zi, și încă într-o zi, au început glumele și hazurile pe socoteala aventurii, în toată presa locală.

Se afla atunci în Iași un poet tînăr, care înșira versuri pline de ascuțime. Am aflat și eu, ca unul căruia îi plăcea îndeletnicirea prietînului său Petru Matei, că acel poet tînăr al cărui nume nu-i nevoie să vi-l spun, începuse a scrie un fel de poveste despre Sfîntu-Sisoie, pe care îl cobora din grădinile raiului în ticăloșia pămîntului. Acea poveste nu era cunoscută decît de puțini, iar unul din acei puțini a făcut o epigramă, deslegînd minunea ce se săvîrșise:

*Petru Matei inculpatul
A părăsit palatul,
Plecînd fără a cere voie,
Ca prea fericitul Sisoie.*

OCHIUL CORTINEI

● După ce Tanți Cocea ne-a încântat prin jocul ei subtil și nuanțat în rolul Ruxandrei din „Trei generații”, Clody Bertola ne oferă, în cea de a doua distribuție, o desfășurare artistică de similiară intensitate. Și subliniem aceasta pentru că îndeobște distribuțiile secunde mai sînt tratate, dacă nu cu o discreție neîncredere, cel puțin cu o indiferență rece. Ruxandra, prezentată în interpretarea Clodiei Bertola, mai întîi ca o proaspătă și învoită adolescentă, apoi ca femeie în plinătudinea fizică și spirituală a maturității, și, în sfîrșit, în amurgul vieții, se îmbogățește mereu cu trăsături noi, deși își păstrează nealterate coordonatele firii ei curate și cinștite. Ne grăbim deci să-i recunoaștem din toată inima artistei Clody Bertola, creația ei originală, purtînd amprenta lirismului și discreției ei scenice, a jocului ei sincer și interiorizat.

● Înainte de a pleca spre Paris, Teatrul Național ne-a oferit un spectacol cu „Scrisoarea pierdută”, cu buna intenție de a verifica, în fața publicului nostru, schimbările de distribuție intervenite, plastica noilor costume și decoruri și, în general, înfățișarea spectacolului care va fi prezentat străinătății. Sînt interesante intervențiile regizorale cu privire la ritmul spectacolului — mult mai dinamic, mai precipitat ca cel cu care sîntem obișnuiți; se face de asemenea simțită o accentuată speculare a expresivității gestului și a mișcării, oarecum în detrimentul clarității verbului, pe care actorii au neglijat-o cu buna știință a faptului că, pentru cei ce nu ne cunosc limba, nu replica este elementul hotărîtor. Încercîndu-l pe regretatul Ion Tălănuș, Niki Atanasiu conturează cu multă vervă satirică un Cațavencu, îmbogățit scenic prin nota personală pe care el o aduce. O surpriză ne-a oferit-o distribuția lui C. Bărbulescu în rolul lui Tipătescu; realizarea lui actoricească merită, fără îndoială, să fie discutată. În sfîrșit, decorurile și costumele au fost îmbogățite pe linia expresivității plastice de care am vorbit mai sus. Pînă la apariția acestor rînduri, actorii noștri au și jucat, credem, în fața publicului parizian. Sperăm că au reușit succesul dorit de noi toți.

● În rîndurile de față ne mărginim doar să semnalăm cîteva nume care, în mai puțin de un an, doi, ne vor solicita, desigur, paginile unor întregi cronici. Ni le-au făcut cunoscute recentele producții ale Institutului de artă dramatică și cinematografică, oferindu-ne surprize îmbucurătoare. Anca Verești-Oroveanu, studentă în anul IV, ne-a atras atenția printr-o sensibilitate reținută cu multă stăpînire de sine, printr-un joc concentrat, sobru, care îi dădea — mai ales în rolul femeii-comisar din „Tragedia optimistă” — gravitatea dar și romantismul cerute de text. George Ferra anunță o bogată paletă interpretativă; el a trecut cu naturaleză din rolul comandantului vasului, în care aducea multă distincție și sobrietate, în cel al decrepitului proprietar al „Azilului de noapte”. Simț al umorului și o prezență scenică plină de savoare ne-a adus George Constantin, în timp ce Nicolae Floca impunea — mai ales în „Azilul de noapte” — prin jocul său în surdina, lucrat pe nuanțe delicate, pe interiorizare. Am reținut și realizările actricești ale tinerilor Mircea Iorgu Albușescu, Mihai Draga, Silvia Popovici, Stelian Cremeniuc. Și nu putem ignora nici munca inteligentă și plină de subtilități regizorale, pe care Ion Cojar a desfășurat-o ca preparator principal asupra studiilor cu „Tragedia optimistă” și „Azilul de noapte”.

Sanda FAUR

M.H.A.T.-ul la București

de E. LOGHINOVA

Să prezinți spectatorului român, în puținele rînduri ale unui articol, profilul artistic al unei formații scenice ca cea a M.H.A.T.-ului (Teatrul Academic de Artă din Moscova), să definești trăsăturile artei sale, să-i evoci tradițiile, și, în același timp, să analizezi spectacolele pe care le va prezenta la București nu este numai un lucru dificil, ci aproape imposibil. Noi socotim M.H.A.T.-ul ca ocupînd locul de frunte printre teatrele întregii lumi și e firesc ca prezentarea unui asemenea teatru să nu poată fi rezumată la dimensiunile limitate ale unui articol. De aceea voi încerca să redau cel puțin părerile ce le am cu privire la spectacolele ce vor fi vizionate de publicul român.

Spectacolele acestea sînt, de bună seamă, prilejurile cele mai potrivite pentru publicul român de a face cunoștință cu specificul creator al teatrului înființat cu aproape șase decenii în urmă de Stanislavski și Nemirovici-Dancenko, teatru care a îmbogățit nebănuit de mult și a deschis drumuri noi artei scenice realiste. Militînd pentru crearea unui teatru popular, democratic, întemeietorii Teatrului Academic au fost de la început pasionați propagatori ai dramaturgiei naționale contemporane, de numele acestui colectiv scenic fiind strîns legată

M. Anastasieva în rolul Mășei Zabelina din „Orologiul Kremlinului”. Desen de V. Vîsoțki.

activitatea dramaturgică a lui Cehov și Gorki.

Trăsăturile caracteristice artei M.H.A.T.-ului, tradiția sa, care

străbate deceniile fără a-și pierde tinerețea, își găsesc o expresie cuprinzătoare în cele trei spectacole care sînt prezentate publicului român. „Orologiul Kremlinului”, „Trei surori”, „Roadele învățurii” (ca și cele cîteva fragmente din „Suflete moarte” și „Anna Karenina”) ce vor fi înfățișate, sînt pe drept socotite printre cele mai bune spectacole ale Teatrului Academic.

Pogodin și-a intitulat piesa „Orologiul Kremlinului” nu numai pentru că acesta ar polariza, spațial, nodul dramatic al acțiunii. El a atribuit titlului o valoare simbolică ce răsfrînge întreg înțelesul piesei: în bătăile orologiului se aud parcă pașii poporului rus revoluționar, creator al propriei sale istorii. În cele cîteva acte ale piesei, dramaturgul a concentrat imaginea celor dintîi ani ai republicii sovietice, ani aspri, dominați de încheștarea aprigă cu dușmanii, dar și de perspectiva certă a victoriei. Construcția de factură epică a piesei, încheată din episoade care au uneori o valoare dramatică de sine stătătoare, urmărește conturarea personalității lui Vladimir Ilici, prezentat în situații care relevă uriașă forță a gândirii sale, profunda sa umăritate, inepuizabila sa energie, neobișnuita sa modestie. În rolul lui Lenin apare actorul B. Smirnov, pe care îl cunoașteți poate din

„Orologiul Kremlinului” pe scena M.H.A.T.-ului. În rolul lui Lenin, actorul B. Smirnov.

filmul „Glinka“, în care a dat viață personalității compozitorului. Este primul rol pe care îl interpretează pe scena Teatrului Academic, dar succesul său este incontestabil. Crearea scenică a figurii conducătorului Revoluției Socialiste cere nu numai un uriaș consum cerebral și afectiv pentru a reuși să trăiești la acea înaltă tensiune la care a trăit, a gândit și a acționat Lenin; ea pretinde totodată și un migălos proces științific de reconstituire a persoanei sale fizice. Și Smirnov a reușit; el a realizat în acest rol o creație actoricească remarcabilă. Dar valoarea spectacolului constă și în omogenitatea lui, în faptul că el se menține în întregime la același nivel artistic, prin contribuția unor foarte buni actori ca: B. Livanov, A. Zueva, B. Petar și a tinerilor M. Anastasieva, L. Zolotuhin și alții.

rească. Pe cât de inteligenți, de pătrunzători și plini de simț al umorului sînt acești reprezentanți ai oamenilor simpli, pe atât de îngustă este lumea spirituală și de meschine sînt interesele nobilimii parazitare, întruchipate de moșierul Zvezdințev, mărginit și lipsit de voință, posedat de mania spiritismului (rol jucat cu multă expresivitate satirică de V. Stanișin), de zvăpăiata lui nevastă (interpretată de L. Koreneva), de profesorul-șarlatan Krugosvetlov (în strălucita interpretare a lui V. Toporkov). Comicul savuros al spectacolului rezultă tocmai din acest decalaj dintre aparențele înșelătoare, pe care le afișează cu ostentație acești exponenți ai „societății înalte“, și găunoșenia lor reală.

Despre marea piesă a lui Cehov „Trei surori“, Olga Knipper, prima interpretă a Mașei, spunea

În versiunea în care îl vede publicul român, spectacolul cu „Trei surori“ se joacă de 16 ani pe scena Teatrului Academic, dar sala este întotdeauna plină și spectatorii pleacă întotdeauna răscoliți. De 16 ani, aceștia aplaudă jocul sincer și pasionat al celor trei surori (A. Tarasova, K. Elanskaia, A. Stepanova), al interpretului lui Andrei Prozorov (V. Stanișin) și al soției sale Natașa (A. Gheorghievskaja), al lui Verșinin (M. Bolduman), al lui Soleonii (B. Livanov) și al altora. Cu anii, au intrat în spectacol și noi interpreți ca: I. Goșeva, M. Titova, V. Erșov, P. Massalski, I. Leonidov etc.

Arta Tarasovei va putea fi cunoscută și din neîntrecuta sa creație în rolul Annei Karenina, căreia ea i-a împrumutat cele mai nobile trăsături ale sufletului femeii ruse. Este greu, după ce ai văzut-o jucînd pe Tarasova, să ți-o imaginezi pe Karenina sub alt chip,

cu altă înfățișare, cu alte mișcări sau gesturi.

Spectatorii bucureșteni vor fi poate interesați să afle că scena marelui nostru teatru a crescut câteva generații de actori de mare valoare. După prima generație — cea a întemeietorilor teatrului și a colaboratorilor lor apropiați — a urmat cea formată de Stanislavski și Nemirovici-Dancenko în studiourile Teatrului Academic, cea de-a treia fiind alcătuită de primul grup de absolvenți ai școlii ce funcționează în cadrul M.H.A.T.-ului. În sfîrșit, în primăvara acestui an, un nou lot de absolvenți ai studioului teatrului au prezentat publicului moscovit primele sale spectacole.

M.H.A.T.-ul aduce spectatorului român, în aceste zile, mesajul artei teatrale sovietice. El poartă totodată caldul salut prietenesc al poporului nostru, căruia arta îi poate da, într-adevăr, una din expresiile cele mai adînci și mai autentice.

I. Goșeva, K. Elanskata și A. Stepanova în cele „Trei surori“, pe scena M.H.A.T.-ului.

Scenă din actul III al piesei „Roadele învățurii“ de L. Tolstoi, în interpretarea actorilor Teatrului Academic.

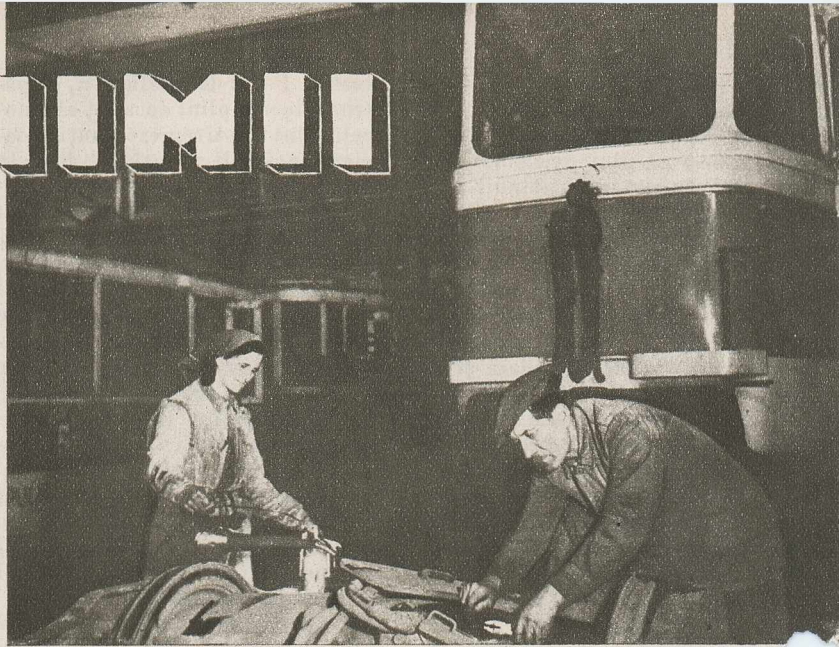
Nemuritoarea comedie a lui Tolstoi, „Roadele învățurii“, este prezentată publicului românesc în versiunea regizorală a lui M. Kedrov, elevul lui Stanislavski; acesta a păstrat cu grijă principiile care au stat la baza primei rezolvări scenice a piesei, realizată de Stanislavski în 1891, la „Societatea de Artă și Literatură“, ceea ce conferă spectacolului și o excepțională valoare documentară. Kedrov a mers și el pe caracterizarea pregnantă a celor două personaje centrale ale piesei — boierii și mușierii — speculînd situațiile în care ciocnirea dramatică stîrnește risul demasca-tor. Trimși ai satului au venit la moșierul Zvezdințev să-l roage a le vinde măcar cîteva din cele 24.000 de desetine ale lui, pentru că dinșii se înăbușe pe fărîma lor de pămînt. De partea mușierului se află și înțeleapta bucătăreasă Lukeria (A. Zueva), și isteța fată în casă Tania (T. Zobrodina), și bufetierul Iakov (A. Șișkov) împreună cu ajutorul său Semion (I. Terșin), care o ajută pe Tania să-și tragă stăpîinii pe sfoară, și bătrînul bucătar invalid (V. Popov), care își distruge sănătatea la plita boie-

că „este piesa preferată a artiștilor M.H.A.T.-ului; o piesă plină de momente emoționante, profundă și semnificativă, în stare să facă a vibra și cele mai ascunse unghere ale sufletului omenesc“. Nu este lipsit de semnificație faptul că „Trei surori“ a fost primul spectacol pe care Teatrul Academic l-a dat după Revoluție, în fața noului său public. Cuvintele profetice ale lui Tuzenbach (mai tîrziu interpretat de către unul dintre cei mai buni artiști ai teatrului sovietic, N. Hmeliov) au răsunat atunci cu o forță deosebită: „A venit timpul și puhoiul se apropie de noi, se pregătește vijelia cea mare și binefăcătoare. Vine, e aproape — în curînd va da năvală peste noi, măturînd toată lenea, nepăsarea, toate prejudecățile față de muncă, toată plictiseala și putreziciunea“.

Cuvintele acestea au ghidat de altfel întreaga concepție regizorală a lui Nemirovici-Dancenko — care a montat atunci spectacolul și care a definit tema principală a spectacolului în doar cîteva (dar cît de cuprinzătoare!) cuvinte: „dorul după o viață mai bună“.

ANONIMII

În laboratorul „Sanepidului”, dr. Lia Mihăilescu și Maria Buzatu Electricianul Mihai Iordan revizuieste instalația electrică a unui vagon de controlază apa potabilă.

de Anton ALEXE

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Insul acesta scundac, înarmat cu un bastonaș subțire, care face câte o mătanie la fiecare zece metri, nu este un maniac. Și mai puțin un fanatic bisericos. Observați? Privit din spate pare că îndeplinește un rit ciudat: merge pe marginea străzii cu pași mari, liniștiți, așa cum mergi dumneata sau eu, agale pe trotuar, pentru siestă sau la plimbare. Deodată s-a oprit. Și, tot atunci, s-a lăsat în genunchi.

Cu vârful cîrlig al bastonașului de fier desface un căpăcel și în aceeași clipă își viră nasul în scobitura adîncă... Miroase, aspiră prelung... Zimbește! Dă din cap mulțumit: „E-n regulă!” — pare că spune chipul lui satisfăcut de cele constatate.

S-a ridicat și pornește mai departe. Alți zece pași mari și iarăși în genunchi. Nimic important. Dar aproape de colțul străzii... Aspiră cu luare aminte. Chipul i se ncruntă. Așază căpăcelul la locul lui și după câteva secunde îl deschide brusc și trage din nou pe nări. Face semn cu creta pe căpăcel. Il închide și se ridică. Notează într-un carnet, apoi o ia la fugă în curtea vecină. Cu ajutorul bastonașului de fier desface canalul de apă... Mikoase. Acum e posomorît de-a binelea.

După un minut e la telefon.

— Alo! Aici e detectorul Belcea Constantin... Urgența întii!...

La capătul firului, la o masă cu două telefoane și registre din clădirea Uzinei de Gaz, un om ascultă atent comunicarea. E șeful de tură, Eremia Ștefan.

— Da, da! Te ascult. Spune!

— În strada... În dreptul numărului ..., miros puternic de gaze... Am constat infiltrație și în canalul de apă... Urgența întii!

— Trimite echipa!

A sosit în plină viteză camionul cu echipa specială.

Acum totul se petrece cu precizie și repezițiune — ca la pompieri. Mașina urcă pe trotuar. Lucrătorii specialiști coboară. Împreună cu detectorul, echipa se apropie în pas alert de căpăcelul însemnat cu cretă. Depistarea spăturii și repararea conductei cer uneori preț de o oră. Altădată și mai mult.

★

Uzinele Arcuda. Stația de decantare.

Prin sorburi se trage, cu ajutorul pompelor, apa din Dîmbovița și din alte rîuri. În călătoria ei pe sub pămînt, din vârful munteului și pînă la izvor, apa este limpede și curată. Îndată însă ce a pornit la drum sub soare, praful, gunoaiele și mai cu seamă puzderiile de microbi aterizează și se amestecă în valurile ei... Și cîți musafiri nepoftiți dintr-aceștia sosesc pe minut, se poate judeca privind prin microscop la o singură picătură de apă de rîu. Ce aglomerație, ce înghesuială...!

Ce face oare tînăra Maria Buzatu, care ia apă de la fîntîna cu jet din Mihai Vodă, într-un borcan cu gît lung și dop de cauciuc? Îi e sete ori vrea să stropească o mușcată din ghiveci? Iat-o din nou, după puțin timp la alt robinet public.

Dacă vrem neapărat să aflăm, să privim într-unul din laboratoarele Sanepidului, unde ea a adus borcanele cu apă. Aci se face de două ori pe zi controlul apei potabile. Control chimic și bacteriologic. De această operație răspunde tov. doctor Lia Mihăilescu.

Aș vrea să vă spun că rețeaua Capitalei dă

o apă care este perfect pură, conform prevederilor STAS-ului 1342/950. La zece mii de analize făcute într-o jumătate de an, nu s-a semnalat nimic suspect.

Tot în aceste laboratoare se face controlul alimentelor. De la conserve și salamuri, pînă la carnea proaspătă și pasta de dinți. Adică la tot ce poate servi drept tren microbilor aducători de boli.

★

A zbîrnîit telefonul într-o cameră din partea unei clădiri.

— Alo! Alo!...

De la centrala telefonică din Palatul P.T.T.-ului, telefonista lămurește:

— ...din cauza furtunii s-a deranjat linia.

Legătura cu Simleul Silvaniei este întreruptă...

Ninge și apoi viscoleşte peste liniile de telefon ce se cațără cu picioarele de lemn ale stîlpilor, peste dealuri și munți.

În vârful unuia din stîlpi — liniorul Manteu Dumitru lucrează de zor la reparatul liniei. Viscoul îl înfășoară în trombă. Își acoperă ochii cu brațul. Pare că uraganul l-a amețit. Își revine, clipește din gene, se sterge pe ochi de promoroacă, tușește. Își trage cu dinții mînușa. Suflă cu gura în pumnul gol, viră mîna în mînușă și pornește iarăși la treabă.

De jos, nu se poate vedea dacă în vârful stîlpului se află cineva. Al doilea linior duce palmele cornet la gură și strigă:

— Heei! Ho-heeei!

Nici un răspuns. Ba da. Din depărtare se aude un urlet — mai mult scîncet — de lup hămesit... Foamea împinge iarna animalele de pradă pînă în inima satelor.

Le cunoașteți?

Un prieten de la Ministerul Industriei Alimentare mi-a înșirat o dată sorturile de mezeluri care se produc în țară și se vînd la magazine. M-am speriat. De la afumături și pînă la salamuri de iarnă, m-a trecut prin tot alfabetul, ca într-o carte de telefon. Peste o sută de specialități!

În fiecare săptămînă se iscocodește, se experimentează ceva nou. Într-un magazin nu mai trebuie să-ți pierzi vremea la casă, căci plătești direct vînzătorului. La magazinul „1 Mai”, de lîngă cine-

matograful „Patria”, primești un coș. Alegi și-ți lei singur marfa, după care lași coșul la ușa și banii la un singur vînzător. Poți comanda prin telefon la „Com alimentul” din b-dul Magheru tot ce ai nevoie și apoi, la ieșirea din serviciu sau după terminarea treburilor să treci ca să-ți găsești marfa gata ambalată, cu bonul de plată pregătît. Or, dacă nu poți leși din casă, dai comanda tot prin telefon și primești marfa acasă, adusă cu motocicletă. Trei lei pentru

transport. Altf... Poți comanda telefonic orice la magazinele respective: de la ciorapi — la iahnie și ostropel.

În magazinul „1 Mai” din blocul „Patria”.

E normal să dai jos pulloverul la începutul acestei veri mult așteptate, după o primăvară cu fular și mînuși. Cu gulerul răsfrînt nu-ți stă rău, dar seara nu te poți duce astfel la teatru, în vizită sau la restaurant. Nu te oprește nimeni, dar e mai bine să ai la gît...

O cravată? Da, da, e greu de ales cînd o vînzătoare drăguță, din magazinul de cravate nou înființat pe b-dul Bălcescu, îți desfășoară o puzderie de culori și tonuri. Și mai ales cînd te convinge că fiecare pe care o încerci: „Vă vine foarte bine!”

★

Nu aduce anul ce aduce ceasul — spune un vechi proverb bătrînesc. Magazinul special de ceasornicarie din bulevardul Bălcescu aduce ceasornice pentru toate gusturile, pentru toate pun-

Vitrina noului magazin de cravate din bulevardul N. Bălcescu.

gile. Ceasornice nu se cumpără în fiecare zi. De aceea, poate, cumpărătorii din acest magazin sînt totdeauna veseli. Doar un ceas se cumpără cînd faci cîva drag un cadou, la o căsătorie, aniversare, după un examen greu pe care l-ai luat... Nu?

Detectorul Constantin Belcea controlează instalația de gaz pe o stradă din Capitală.

Al doilea linior urcă încet și cu greu pe stîlp. Dispare și el în ceață, în vârtej. Iată-l că a atîns cu capul picioarele celui urcat mai în tîi.

— Hei, tovarășe, ai înghețat?

— Nu. Termin acum...

Din nou în aceeași cameră zbirnie telefonul.

— Aveți legătura cu Simleul Silvaniei...

★

Miez de noapte.

În Piața Universității, stopul a încremenit pe „Atențiune“! Vagonul cu remorcă al tramvaiului se grăbește — cu un singur pasager care moțăie pe un colț de banchetă — către depoul din Bucureștii-Noi.

Sînt aci, în depou, oameni vechi în munca tramvaie. Iată-l pe Iordan Mihail, în vîrstă de 53 ani, lucrător electrician, tată a trei copii. Din 1940, el lucrează permanent noaptea. Sau pe Dinculescu Alexandru, controlor electrician, trecut de 50 de ani, care de 28 de ani îndeplinește noapte de noapte această muncă.

— La început mi-a fost mai greu — ne spune el. Nu-i vorbă, că eram și prea tînăr. Sînt 28 de ani de atunci. Leafa era mică, munca peste ore. De multe ori mă apuca miezul zilei în continuarea lucrului. Eram și puțin. Directorul, acționarii societății de tramvaie, făceau economie la oameni. Le era teamă că o să cîștige prea puțin. Baba s-a învățat cu mine; adică făr'de mine. Acu'sapte ani, cînd cu naționalizarea, au vrut tovarășii să mă schimbe cu serviciul permanent pentru dimineața sau în rotație — cum se face azi. Au

vrut ei, dar n-am vrut eu; au stăruit — și, în cele din urmă, am primit. Dar n-a mers. Dormeam ziua, de-a-npicioarele. Sînt învățat să dorm pe lumină, nu noaptea. Ce-au făcut patronii din mine, e greu să mai repar acu' spre bătrînețe. De-ai m-am cerut înapoi la serviciul de noapte. Au luptat să mă convingă ca să renunț la gîndul ăsta, dar pînă la urmă m-au lăsat. Ei, de-aș mai fi tînăr pe vremuri ca astea!...

Și-a trecut palma peste bărbie, a zîmbit și a continuat:

— Pentru mine parcă așa s-ar fi turnat lumea: să fac serviciul noaptea, nici un vagon să nu rămînă dimineața „de căruță“ în depou sau să se îmbolnăvească pe traseu. Avem sute de mii de pasageri în Capitală. Ați văzut cum mai așteaptă dimineața tramvaiul? Fiecare își socotește drumul cu minutele: atîtea de acasă pînă la stație, atîtea de la stație pînă la serviciu... Asta-i răspundere, nu glumă!

Cartatorul Teodor Lunceanu dă explicații unei tinere asupra muncii de cartare a scrisorilor.

Orele 4 dimineața...

— Astă-noapte nu a fost o lucrare mare — îmi spune monetara Pospai Maria, în drum spre casă. Am avut altele, ca plasa schimbătoare de cale din Căuzași-Colonel Orero-Văcărești, care s-a efectuat în 48 ore fără întreruperea circulației. O dată, asta a fost la bariera căii ferate din Colentina, trebuia schimbată linia în două ore. Atît ne-a permis C.F.R.-ul ca să nu împiedicăm traficul spre Constanța. Cu o jumătate de oră înainte să ajungem la fundamentul terasamentului, dăm de o linie veche, nescosă de ani. Ruginită și întărită, ca betonul. Credeam că nu mai terminăm, dar în cele din urmă am reușit și am mîntuit treaba la timp. Trenul n-a întîrziat nici un minut din pricina noastră. Să vedeți însă ce-a fost acum trei ani, cu viscolul... Macagii Filip Manea, Filip Cornoiu și Valentina Voicu au stat două zile complet izolați, reușind cu mare luptă să mențină practicabile

macazurile peste care cădeau potop, munți de zăpadă.

★

În colțul străzii, cutia poștală stă singuratică sub ploaie.

Un elev al școlilor rezervelor de muncă vine cu o carte poștală, pe care o scoate din buzunarul tunicii. Mai citește o dată adresa și o pune înăuntru.

Îndată după plecarea elevului, se oprește o mașină mică, o „Skodă“ închisă, și întreg conținutul cutiei e transportat cu un sac în mașină.

Peste două ore mașina P.T.T. intră în Gara de Nord și gențile cu scrisori sînt urcate la etajul I, la cartare. Aci se împarte corespondența. Sînt acolo numeroși bărbați și femei care lucrează în ritm rapid.

Pe masa lui „Tăicuțu“, cum i se spune bătrînului cartator Lunceanu Teodor, care e de patruzeci de ani în această meserie, se află, pe lîngă maldărul de scrisori, și cartea poștală a elevului.

Miinile cartatorilor merg rapid. Unii dintre ei depășesc 1200 scrisori pe oră. Operațiunea nu e simplă. Trebuie să ai în cap întreaga hartă a țării, cu toate ramificațiile de cale ferată, legături de autobuse, stații, halte, sate, cătune, raioane, regiuni.

Alături de „Tăicuțu“, e Mocanu Natalia, și ea cartatoare de aproape patruzeci de ani, la fel de pricepută în cunoașterea drumurilor care unesc cu trenul sau pe șosele orașele și satele între ele.

Uneori, o cartatoare tînără vine la tovarășul Lunceanu cu un plic:

— Tăicuțule, fii bun și spune-mi, unde vine...?

Fără să întoarcă capul, continuînd să împartă scrisori în rafturi cu pătrățele, pe distanțe, tăicuțul îi răspunde prompt.

Iată că acum el s-a oprit o clipă. Îi apare în față un plic oficial cu adresa greșită. Orașul Balș e trecut în regiunea Cluj. Zvirle plicul pe o masă alăturată. Acolo se adună, maldăr, scrisori și cărți poștale cu adrese greșite, indescifrabile, sau fără mărci pe ele. Trierea lor și completarea adreselor se face cu grijă și rapiditate din trei în trei ore. Șimiile de scrisori zboară fără întîrziere, fiecare spre destinația sa.

★

Mari anonimi. Mi-ar trebui paginile unui întreg volum ca să pot vorbi, chiar numai prin cîteva creionări, despre șirul lung al tovarășilor de muncă pe care nu-i vedem la fiecare pas, despre care nu știm, n-am auzit, de loc sau prea puțin.

Mecanici din depourile C.F.R.-ului și hangarele aviației, laboranți din spitale și laboratoare, mașiniști din spatele cortinelor teatrelor, linotipisti, achizitori de produse agricole destinate halelor și piețelor din sectorul socialist, șoferi de noapte care transportă produsele solului în orașe, paznici de bariere, milițieni de pază de noapte, telefoniste...

Tu'uror acestora, tovarășii dragi, modești dar conștiințioși în munca lor anonimă, li se cuvine recunoștința noastră.

Iată-te intrat în magazinul de confecții din Calea Victoriei, pe peste drum de Poștă. Ai ales un costum, o rochie, un impermeabil sau un mantou.

Ștați că dacă aveți vreo opiecție asupra felului cum „cade“ sau cum se „lasă“ pe umeri, la

poale, ori la brîu, confecția cum-părată, ea se poate retușa pe loc sau în numai 24 ore de către atelierul magazinului? Și totul gratuit!

La restaurantul dietetic din str. C. A. Rosetti.

În magazinul de cașonice din bulevardul Bălcescu.

Trebuie să recunoaștem însă că începutul aduce — vrei nu vrei — greutate și experiență. De pildă, la „Gospodina“, sortimentul preparatelor și semipreparatelor e încă departe de a fi complet. Însăși prepararea cam lasă de dorit. Sărmașurile sînt cam fade; ardeii umpluți își diferă gustul de la o zi la alta. Cît privește salata de boeuf, cei mai cu experiență în ale artei culinare pretînd că nu-i decît o ciulama de cartofi... Acum magazinul e în renovare. La redeschidere, sperăm că se vor servi numai mincăruri gustoase, care să nu-și schimbe gustul de la o zi la alta.

La „Comalimint“, unitatea 101 din Piața 1848, magazin deschis toată ziua, secția brînzeturii este periodic dezasortată. Deși traficul de consumatori este foarte mare, rareori găsești la raionul brînzeturii mai mult de două articole: margarină și rockfort us-

cat. Iar la magazinul de articole pentru copii „Trei ursuleți“ nu o dată se întîmplă ca unele modele expuse în vitrină să lipsească în magazin, vînzarea făcîndu-se mai rapid ca aprovizionarea. În magazinul special din strada Lipscani, în locul sîndăluțelor și se oferă pantofi grei de toamnă.

Cu toate acestea... Bucureștii nostri dragi se schimbă, se înnoiește pe zi ce trece, încît dacă un cetățean, care a plecat acum un an din Capitală, ar cobori în Gara de Nord, n-ar mai recunoaște ușor urbea lui Bueur.

M. A.

Fotografii de A. MIHAILOPOL și A. LOVINESCU

Dimineața, de bine, de rău, mai găsești unele sortimente la „Gospodina“ (sus). Dar de pe la ora 11, vitrina-răcitor arată așa cum o vedeți în fotografia de jos.

SCRIITORI și CĂRȚI

NOUȚĂȚI DIN LITERATURA ITALIANĂ PROGRESISTĂ

În Italia de astăzi, a cărei viață socială și politică este caracterizată prin creșterea tot mai pronunțată a forțelor de stînga, se dezvoltă pe această bază o literatură nouă, în care își găsesc ecou viața poporului, aspirațiile păturilor înaintate ale societății italiene, tendința lor spre înnoire și progres social. Lucrările literaturii realiste înseriu succese pe care nici premiile oficiale nu le pot trece sub tăcere. Așa e, de pildă, cazul romanului „Metello” al lui Vasco Pratolini, încununat anul trecut cu premiul Viareggio pentru proză.

De la celebra „Cronică a unor sărmani îndrăgostiți”, care a servit și la crearea unui film cu același titlu, și pînă la „Metello”, roman-cierul Vasco Pratolini face pași mari pe drumul inspirației istorice. Dacă în „Cronică a unor sărmani îndrăgostiți”, el ne dădea cronică anilor fascismului și a îndrăgitei mișcări de rezistență, în „Metello” el încearcă o frescă a anilor de luptă a muncitorimii italiene la începutul secolului nostru. Zidarul Metello s-a născut la Florența, ca fiu al unui lucrător anarhist din cartierul San Niccolo.

El intră în lupta pentru pîine și libertate, sub ochii lui se formează primele asociații muncitorești, el pune umărul, se călește alături de tovarășii lui în lupta pe care o duc sub focul represiviunilor guvernului, va fi aruncat în închisori pentru activitate „subversivă” și va face drumul de la activitatea anarhistă spre lupta pentru socialism.

Dintre scriitorii noii generații, Domenico Rea a înscris un succes cu volumul „Isuse, fă lumină”, care a fost de asemeni încununat cu premiul Viareggio. Născut la Napoli în 1921, Domenico Rea s-a dovedit un interpret minuios, de un puternic și sumbru realism, al vieții napolitane. Volumul „Ceea ce a văzut Cummeo” cuprinde o serie de nuvele cu această temă.

O carte singulară în felul ei și deosebit de emoționantă este recentul volum „Cei șapte fii ai mei”, de Alcide Cervi. Familia lui Alcide Cervi, compusă din tatăl, Alcide, mama Genoveffa Coc-

conix, cei șapte fii, patru nurori și unsprezece nepoți, era o familie de țărani din Reggio Emilia. În casa lor au găsit refugiu, hrană și îngrijire peste 80 de oameni de diferite naționalități, care în timpul tiraniei fasciste și al războiului, dezertau din armata fascistă pentru a se alătura partizanilor. Pentru această vină ei au fost atacați de fasciști și

după o grea luptă cu armele de foc, au fost prinși.

Cei șapte frați și bătrînul au fost duși în temnițele gestapoului; frații au fost uciși toți în aceeași zi. Tatălui i-au dat drumul, ca să aibă cine să poarte durerea. La 70 de ani, bătrînul Alcide Cervi se întoarce într-o casă distrusă și, alături de soția, nurorile văduve și nepoții orfani, el nu-și pleacă capul, ci începe să construiască totul de la început.

Dintre cărțile care merită o deosebită atenție, este volumul „Scrisori ale condamnaților la moarte din rezistența europeană”, apărut sub îngrijirea lui Piero Malvezzi și Giovanni Pirelli. Masivul volum de aproape 1000 de pagini cuprinde trei sute de scrisori ale luptătorilor rezistenței din cinsprezece țări europene, scrise în ajunul morții, unele din ele chiar pe zidurile închisorilor.

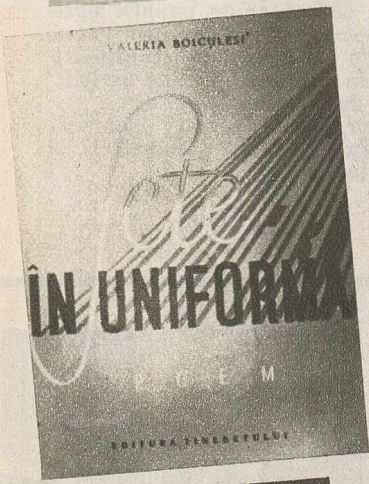
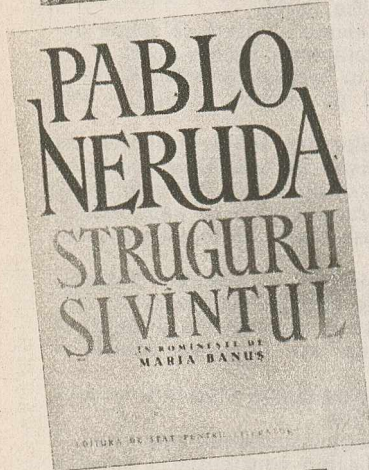
Iată cuvintele unui partizan danez:

„Eu nu sînt decît un lucru mic, numele meu va fi curînd uitat, dar ideea, viața și inspirația care m-an călău-

zit vor continua să trăiască. Le vei întîlni pretutindeni: în copaci—primăvara, în oameni—pe drumul tău, într-un scurt și odihnitor suris, vei întîlni ceea ce a avut un rost pentru mine, vei iubi acest rost și nu mă vei uita. Voi crește și voi deveni matur, voi trăi în voi, în inimile voastre în care mi-am găsit un loc și voi veși continua să trăiți, pentru că știți că sînt în fața voastră și nu îndărătul vostru, cum încă ieri credeai... Nu sînt bătrîn, n-ar trebui să mor și totuși mi se pare firesc și simplu”.

Aceste rînduri ale unor eroi tineri care-și jertfesc viața, propriei lor credințe într-un viitor mai fericit, fac parte dintr-un mare poem al omenirii. Acest volum de documente ale epocii noastre are o valoare profund educativă pentru oamenii din lumea întregă; el este menit să fie un memento și un avertisment celor care încearcă să abată istoria din drumul ei spre libertate și progres.

Despina MIADOVEANU

ȘANTIER LITERAR

CE PREGĂTESC SCRITORII NOȘTRI PENTRU COPII?

Literatura pentru copii se îmbogățește pe zi ce trece cu noi lucrări, semnate fie de maeștrii scrisului, fie de tinerele condele talentate.

Astfel, pionierii și școlarii mari vor primi, din partea academicianului Victor Eftimiu, o veche legendă — întîlnită prima dată într-unul din dialogurile lui Platon — și anume „Focul”, legenda lui Prometeu.

Printre volumele de versuri pentru pionieri și școlari ce vor apărea, cităm în mod deosebit poemul de largă respirație „Copiii cartierului” de Cicerone Theodorescu, care revine în amintirea cititorilor viața grea a celor care au copilărit odinioară în cartierul Grivița Roșie, precum și viața nouă a acestui colț al Bucureștiului. În culegerea sa de „Balade”, predată de curînd Editurii Tineretului, Mihnea Gheorghiu cîntă din trecutul de luptă al poporului.

Ca o continuare a volumului „Așa am învățat carte”, Dumitru Corbea a predat la tipar culegerea de povestiri întîlnită „Recrușii” — aspră dezvoltare a cumplitoror drame ale celor umiliți și a mizeriei morale a indivizilor aparținînd tagmel burghezo-moșteresti.

Tînăra scriitoare Sonia Larian a terminat recent un nou volum de schițe satirice din viața de școală, numit „Prietenul meu Vasile Ciăbuș”, iar Abdalla Kallanga, scriitoare africană care trăiește în țara noastră, o povestire dramatică din viața copiilor negri („Statueta de filde”). Scriitorul Nicolae Jianu istorisește în „Fecior de suflet” peripețiile micului Andrei în strădania lui de a se smulge din minile unor oameni hrăpăreți.

Desigur că lucrarea scriitorului Eugen Barbu, intitulată sugestiv „Balonul e rotund”, va fi primită cu bucurie de micii prieteni ai sportului. Interesantă se anunță a fi și lucrarea „Muzicuța cu schimbător” a lui Nicușă Tănase.

Colecția „Cutezători” se va îmbogăți de asemenea cu cîteva lucrări originale de aventuri, ca „Ale, codrule firate!” — roman din viața haiducilor — de Dumitru Almaș, o interesantă relatare a vieții și călătoriilor lui Columb, făcută de scriitorul Felix Aderca, precum și noi ediții din lucrările „Toate pinzele sus” de Radu Tudoran și „Drum printre aștrii” de I.M. Ștefan și Radu Nor.

În cadrul colecției „Înșir-te mărgărite”, vor apărea pentru școlarii mici „Vistavoiul dimineții” de Cicerone Theodorescu, „Povești adevărate” de Al. Șahighian și altele.

Amatoriilor de basme li se pregătesc de asemenea multe volume noi, printre

care: „Ileana și Făt-Frumos” și „Cei trei volnici” — o nouă ediție — lucrări ale regretatului Al. C. Constantinescu, „Povești cu tîlc” și „În țara legendelor” — volum inspirat din folclorul munților Apuseni — de Al. Mitru și „Gelu” de Dimitrie Stelaru.

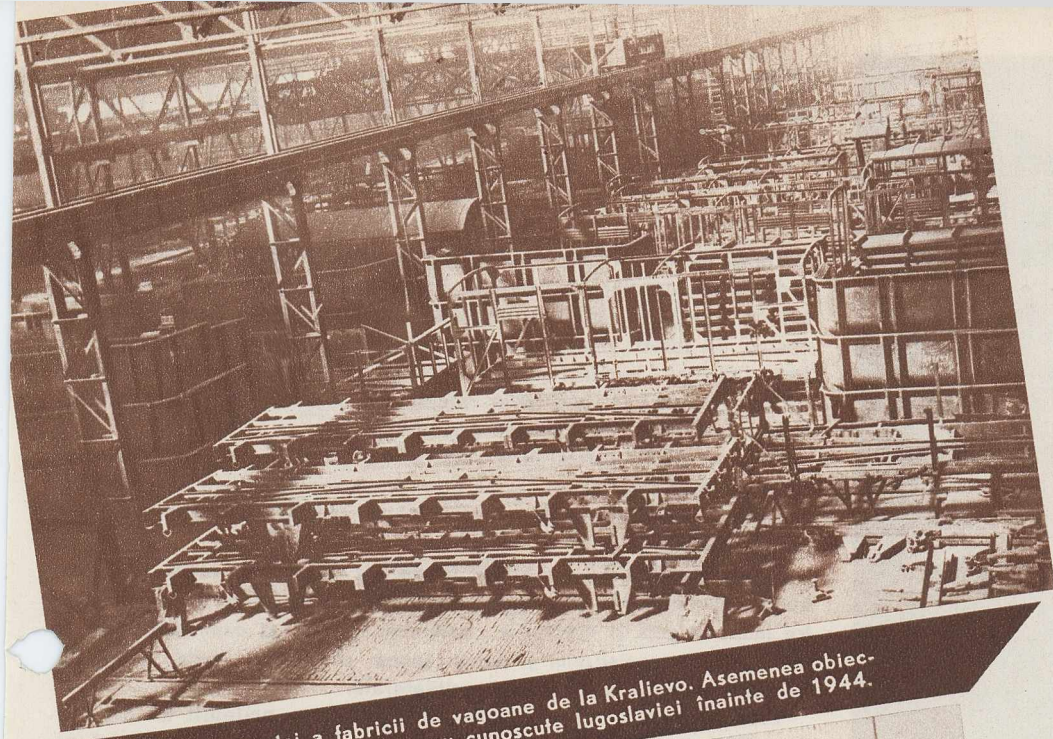
Bineînțeles că nici cei mici de tot n-au fost uitați. Astfel, poetul Demostene Botez a terminat recent lucrarea „Picu și Gheorghică” — crîmpele din viața unor copii de vîrstă preșcolară acasă și la grădiniță. În același mediu se petrec și întâmplările eroilor din „Prietenul necunoscut”, de Ana Marcu, ca și ale celor din „Toți îl caută pe Vlăduț” de Mache Iltuț. Octav Pancu-Iași dăruiește micilor cititori un nou volum de povestiri vesele, intitulat „Mai e un loc pe genunchi”. Vor apărea de asemenea „Prințul Miorlău” de Nina Cassian — care ridiculizează cu cunoscuta-i vervă pe cei plîngăreți, mincinoși, leneși etc. Ana Tudoraș a pregătit pentru cei mici o nouă ediție din „Cercul din pădure”, precum și lucrarea „Mesterul Drege-Tot” — fericită îmbinare între ficțiune și realitate. Mihail Calmicu a terminat recent un basm în versuri intitulat „Cei șase pitici volnici”; alte lucrări care vor vedea lumina tiparului sînt: „Pui de greler” de Domnița Georgescu-Moldoveanu, „Alarmă în subterană” de Eduard Jurist, „Așa-l Sanda” de Gelu Naum, „Trei povești pentru Merișor” de Magdalena Popa, precum și un interesant și sugestiv volum de „Ghicitori” alcătuite de Ștefan Fătuțescu.

Scriitorii minorităților naționale pregătesc de asemenea numeroase lucrări pentru copii. Astfel, poetul Majtenyi Erik lucrează în prezent la un volum de versuri pentru preșcolari, Korda Istvan scrie un roman despre călătoriile cercetătorului oriental Kőrösi Csoma Sandor, intitulat „Drumul cel mare”, iar Mehes György a predat Editurii Tineretului un roman de aventuri ce poartă titlul „Oțelul de diamant”. Pentru școlarii mai mici Mehes György a pregătit un volum de basme, iar Nagy Olga a terminat de curînd basmul „Trandafirul de pe muntele de sticlă”.

Scriitorii de limbă germană vor dăru de asemenea copiilor noi lucrări ca „Zumzi” — povestea unei albine — de E. Kornis și L. Berg, „Cătrînel școlărită” de E. Kornis, „Călătoria lui Kinkerlitzchen în lume” de Hedi Hauser, „La noi în sat” — volum de versuri pentru preșcolari de P. Schneider etc.

Toate aceste titluri reprezintă numai o parte dintre lucrările pentru copii pe care le pregătesc scriitorii noștri.

IMAGINI din IUGOSLAVIA PRIETENĂ

Hala de montaj a fabricii de vagoane de la Kralievo. Asemenea obiective industriale mari nu erau cunoscute Iugoslaviei înainte de 1944.

Piața „Terazia” din centrul orașului Belgrad, cu marile hoteluri, magazine și cinematografe ale Capitalei.

Secția de confecții de damă de la Magazinul Popular din Belgrad, unul din cele mai mari magazine din capitala Iugoslaviei.

— Impresii dintr-o călătorie —
de N. PLOPEANU

Fotografii : „IUGO-FOTO”

La data când am vizitat Republica Populară Federativă Iugoslavia, legăturile aeriene directe între țările noastre nu erau încă restabilite, astfel că, pentru a ajunge la Belgrad, a trebuit să fac un ocol pe la Budapesta. Avionul care ne-a purtat spre capitala Iugoslaviei a coborât lin pe aerodromul Zemun de lângă Belgrad. Cu mașina am trecut apoi prin orașul Zemun, am admirat noile blocuri de locuințe din Noul Belgrad și, după ce am lăsat în urmă podul de peste fluviul Sava, am ajuns în „orașul alb”.

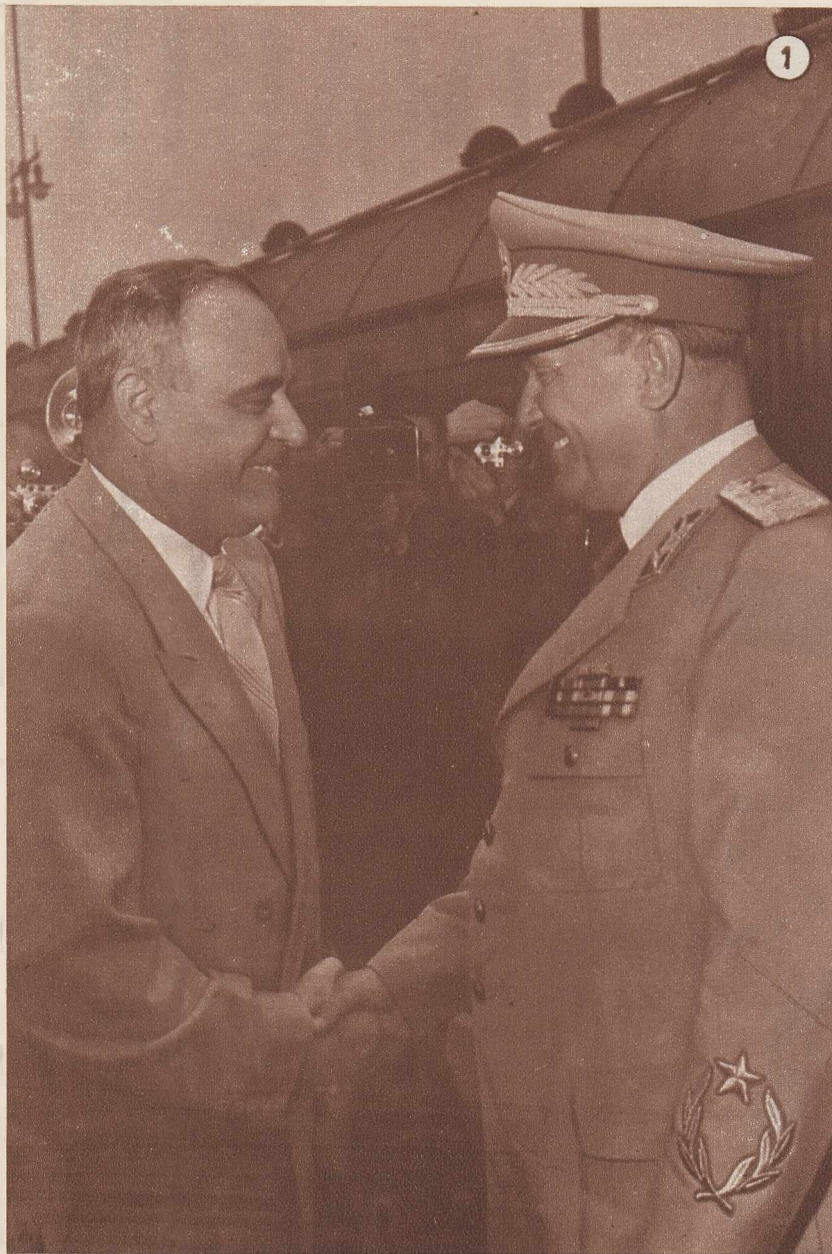
Belgradul nu este un oraș prea mare; el numără ceva mai mult de 500 mii de locuitori. Cu toate că a fost în mare parte distrus în timpul războiului, orașul este acum aproape complet refăcut. Îți atrag atenția curățenia străzilor, viteza cu care circulă troleibusele și autobusele, clădirile moderne, gustul cu care sînt aranjate vitrinele magazinelor. Când ajungi în centrul orașului, în piața „Terazia”, de la fereastra hotelului „Moskova” poți cuprinde cu ochii aproape întregul oraș, așezat pe niște coline, în locul unde apele involburate ale Savei se varsă în Dunăre.

Natura Iugoslaviei este foarte variată. În unele locuri, trecerea de la șesurile Serbiei — cu întinsele lor ogoare și cu vinurile lor aromate, mai ieftine decît ceaiul — la Munții Macedoniei și Muntenegrului, care ascund mari bogății, sau la minunatul litoral al Adriaticei, paradisul lămlilor și portocalilor, se face deosebit de brusc. Contrastele vii sînt evidente însă și în alte privințe. Astfel, în timp ce populația din partea răsăriteană a țării folosește alfabetul chirilic, cea din partea apuseană scrie în alfabetul latin. Pe drumurile Macedoniei se mai întîlnesc femei cu șalvari orientali, unele chiar cu fața pe jumătate acoperită, iar în Muntenegru întîlnești la bărbați tradiționalul port național: ȋari albi, ilic roșu și o căciuliță rotundă din catifea neagră, de care atîrnă la spate o bucățică de postav roșu.

Se spune pe drept cuvînt că Dubrovnik — vestita localitate balneară — este cel mai interesant oraș de pe coasta Dalmației. Nimic mai adevărat. Rămfi de-a dreptul extaziat cînd, după ce ai făcut o plimbare pe litoral, pozești în piața centrală a Dubrovnikului, oraș în care arhitectura medievală pare a se fi contopit cu arhitectura epocii Renașterii, dîndu-ți impresia că ai înainte-ți decorul unui spectacol shakespearian desfășurat în zilele noastre. Această impresie este întregită poate și de faptul că, la Dubrovnik, piesele lui Shakespeare se joacă pe scene în aer liber, chiar pe străzi și în piețe.

Deși natura țării este atît de diferită, popoa-

(Citiți continuarea în planșa a IV-a)

SE ÎNTĂREȘTE PRIETENI

Vizita făcută în țara noastră de președintele Republicii Populare Federative Iugoslavia, tovarășul Iosip Broz-Tito și de ceilalți membri ai delegației guvernamentale iugoslave, a fost pentru poporul nostru un fericit prilej de a-și manifesta prietenia față de poporul frate iugoslav, bucuria pentru restabilirea relațiilor prietenești dintre țara noastră și Iugoslavia, încrederea că aceste relații se vor întări și mai mult, spre binele popoarelor noastre și al păcii.

Vorbind despre necesitatea unei cunoașteri mai apropiate și a unor contacte mai largi între țările noastre, președintele Iosip Broz-Tito a arătat posibilitățile și perspectivele dezvoltării colaborării româno-iugoslave.

„Țările noastre sînt vecine. În trecut noi niciodată n-am dus războaie unli împotriva celorlalți și de multe ori am luptat împreună pentru independență și drepturile naționale. Astăzi, și dumneavoastră, și noi construim socialismul și putem spune că există toate condițiile pentru o colaborare strînsă și multilaterală.”

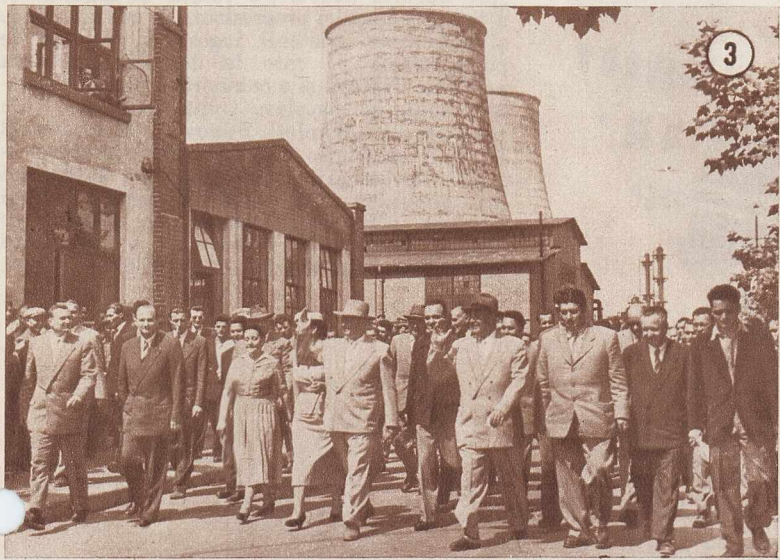
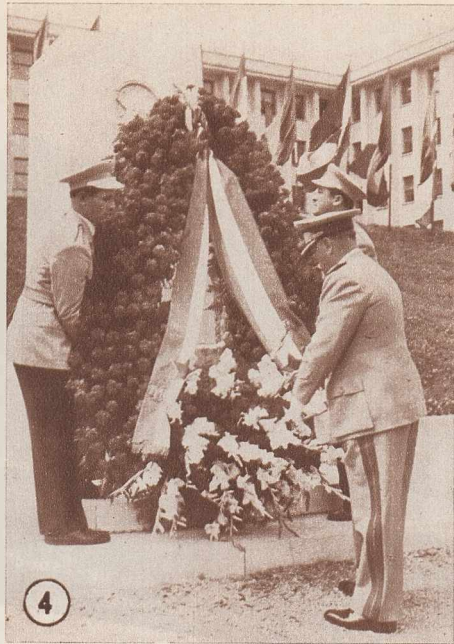
Vizita delegației guvernamentale iugoslave a prilejuit un schimb de vederi asupra problemelor internaționale de interes comun și asupra relațiilor reciproce. De asemenea, delegația guvernamentală iugoslavă a avut posibilitatea să cunoască unele realizări ale poporului nostru. În vizita făcută la schela Boldești, la rafinăria nr. 1 și la uzinele de utilaj petrolifer „1 Mai” din Ploești, înalții oaspeți au cunoscut cîteva din succesele muncitorilor noștri, au avut imaginea dezvoltării industriei noastre.

Întîlnirea dintre delegația guvernamentală iugoslavă și conducătorii țării noastre are o deosebită importanță internațională. Cele două părți și-au manifestat dorința unei colaborări mai strînse între țările noastre, care construiesc socialismul, și-au reafirmat adeziunea la principiul coexistenței pașnice în relațiile internaționale, au arătat că sînt deopotrivă interesate în micșorarea încordării internaționale, fapt ce înlesnește dezvoltarea economică a celor două țări, și că popoarele Iugoslaviei și poporul român își vor da contribuția pentru a asigura perspectiva de dezvoltare pașnică a lumii.

Vizita președintelui Iosip Broz-Tito în țara noastră a însemnat reafirmarea sentimentelor de prietenie dintre poporul român și popoarele Iugoslaviei, o ilustrare a principiilor de colaborare între

ROMÎNO-IUGOSLAVĂ

- 1 La sosirea în gara Băneasa, tovarășul Josip Broz-Tito este salutat cu multă căldură de către tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. (Fotografie: AGERPRES)
- 2 Din mașină, oaspeții și gazdele răspund ovațiilor nesfârșite cu care populația Capitalei a venit să-i întâmpine. (Fotografie de E. IAROVICI)
- 3 La invitația adresată de reprezentanții populației din Ploiești, oaspeții iugoslavi au vizitat orașul și regiunea Ploiești. În fotografie: vizita la rafinăria nr. 1 (Fotografie: AGERPRES)
- 4 Duminică 24 iunie președintele Tito a depus o coroană de flori la placa comemorativă a ostașilor români. (Fotografie: AGERPRES)
- 5 În cursul după-amiezii de duminică 24 iunie, Iovanka Broz și alți oaspeți iugoslavi au făcut o vizită la Palatul Pionierilor. (Fotografie: AGERPRES)
- 6 Un aspect de la marea miting care a avut loc în după-amiaza zilei de marți 26 iunie, în Piața Victoriei. (Fotografie de A. LOVINESCU)

Lacul de munte Bled din munții Sloveniei, situat la mare înălțime și străjuit de munți acoperiți de păduri.

Vedere din orașul Novi Sad. Clădirile moderne și elegante dau un aspect plăcut acestui oraș, împinzit cu numeroase spații verzi.

rele care trăiesc aci formează o singură familie, care numără 17.500.000 de suflete. Sîrbii, croații, slovenii, macedonenii, muntenegrenii, ca și locuitorii Bosniei și Herțegovinei (popoare ce trăiesc în cele șase republici cu aceleași nume), vorbesc limbi apropiate între ele și fiecare în parte asemănătoare limbii ruse.

Poporul iugoslav, care construiește socialismul, nu se mîndrește numai cu frumusețile și bogățiile patriei sale, ci, pe bună dreptate, și cu înfăptuirile sale pe drumul construirii vieții noi, socialiste. Printre aceste înfăptuiri se numără uzinele de la Svetozarevo și Sevoino,

Vedere din Zagreb, capitala Croației, al doilea oraș din Iugoslavia, ca mărime. El numără 350.000 locuitori.

Sediul C.C. al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia.

Sediul Consiliului Central al Sindicatelor din R.P.F. Iugoslavia.

pentru laminarea metalelor neferoase, combinatul de aluminiu de la Kidricevo, cel mai mare din țară, uzina metalurgică de la Sisak și uzinele de la Razin și Lozovaț, uzine ale industriei electrotehnice de la Zagreb și Karlovăț și șantierele navale de la Rjeka, Pola și Split, cascada de hidrocentrale de pe riul Drava etc. La Zenița se construiește și a fost dat parțial în exploatare un mare combinat metalurgic; de asemeni se construiește o mare hidrocentrală la Zvornik, cea mai mare din Serbia, și una la Jablanița, care va fi cea mai mare din R.P.F. Iugoslavia; cu ajutorul Uniunii Sovietice vor fi construite de asemeni două mari uzine chimice la Pancevo și la Kozovskaia Mitrovița.

Ca și noi, vecinii iugoslavi păstrează vie în inimi amintirea jertfei ostașilor sovietici, care i-au ajutat să se elibereze de sub jugul nazist.

În timpul cît am stat în R.P.F. Iugoslavia mi-am dat seama cît de bucuros a fost poporul iugoslav de reluarea tradiționalelor legături de prietenie și colaborare dintre Uniunea Sovietică și R.P.F. Iugoslavia, precum și a celor dintre țările de democrație populară și Iugoslavia, în interesul păcii și al socialismului. Prietenia dintre popoarele noastre, datînd de secole și cimentată prin singele vărsat în comun în lupta pentru libertate și independență națională, a căpătat o bază trainică de dezvoltare, spre bucuria popoarelor romîn și iugoslav și a întregii omeniri progresiste. În cuvinte calde și entuziaste prietenii iugoslavi vorbeau de perspectivele pe care le deschide întărirea prieteniei frățești și a colaborării dintre popoarele romîn și iugoslav. După vizita pe care tovarășii Tito, Kardelj, Popovici, Todorovici și Blajevici au făcut-o în țara noastră, această prietenie a devenit și mai puternică și va deveni tot mai puternică și de neclintit, spre binele și fericirea popoarelor noastre, care pășesc pe drumul luminos al construirii socialismului și luptă laolaltă pentru marea cauză a păcii.

Scriitorul de origine cehă Abe Capek s-a născut și a trăit timp de mai bine de 20 de ani în S.U.A. Reîntors în urmă cu cîteva ani în patria părinților săi, R. Cehoslovacă, el n-a încetat să urmărească situația din S.U.A. și, ca un profund cunoscător al realităților americane, a publicat zeci de articole, studii și reportaje, prezentînd țara dolarului în adevărata ei lumină.

Articolul de față face parte dintr-o serie de materiale pe care scriitorul urmează să le trimită periodic revistei noastre.

FERMIERII AMERICANI SÎNT INDIGNAȚI

ARTICOL SCRIS PENTRU „FLACĂRA”

de Abe CAPEK

Intr-unul din ultimele sale numere din 1955, cotidianul conservator „Des Moines Register” din Iowa — care a inițiat invitarea în S.U.A. a unei delegații de lucrători din agricultura sovietică — a publicat o scurtă dare de seamă asupra unei intruniri a micilor fermieri ce a avut loc la Corning, o mică localitate cu o populație de 2.100 locuitori, din statul Iowa. Intrunirea n-a fost convocată de vre-o organizație agricolă locală. 500 de fermieri din cele cinci districte din sud-vestul Ioweii s-au adunat din proprie inițiativă la Corning, pentru a condamna politica ministrului agriculturii, Benson, și a începe o acțiune de protest pe întreaga țară.

Această intrunire a fost determinată de reducerea veniturilor fermierilor care trăiesc din creșterea animalelor și a fost a patra, dintr-o serie de mitinguri ce au avut ca scop crearea unei „organizații naționale, care să obțină pentru fermieri o parte echitabilă din venitul național”. În această privință „Des Moines Register” comenta: „Fermierii nu fac mitinguri de protest decît atunci cînd sînt profund indignați de o nedreptate”.

Carey McWilliams, redactor al revistei liberale „The Nation”, ce apare la New-York, care este bine cunoscut pentru cercetările sale în problemele agriculturii americane, a atras atenția asupra însemnătății acestei treziri la realitate a fermierului american, scriind într-un comentariu din revista sa: „Este primul protest al micilor fermieri împotriva politicii lui Benson”.

La scurtă vreme după aceea, „New-York Times” scria alarmat: „În sud-vestul Ioweii a luat ființă „Organizația națională a fermierilor”, o mișcare de protest fără caracter politic, care acum s-a extins și are ramuri în alte trei state din Middle West, iar peste 5.000 de membri ai acestei organizații cer demiterea ministrului agriculturii”.

Ceva mai tîrziu, senatorul republican Usher L. Burdick, din Dakota de Nord, se plîngea în coloanele

ziarului său „Newsletter”, de faptul că fermieri cunoscători ca republicani convinși „au intenția să voteze contra republicanilor” în viitoarele alegeri prezidențiale și pentru Congres, ce vor avea loc în S.U.A. la sfîrșitul anului acesta. El arăta că fermierii americani sînt „nemulțumiți” din cauza „scăderii veniturilor lor” și că, în statele Washington, Idaho, Montana, Wisconsin, Missouri, Iowa și Dakota de Nord „există premise pentru o răscoală a fermierilor”.

Actualmente, întreaga presă americană se ocupă pe larg de nemulțumirile fermierilor, considerîndu-le una dintre acele chestiuni care vor putea influența rezultatul viitoarelor alegeri.

Pe la mijlocul lunii ianuarie, președintele Eisenhower a trimis Congresului un mesaj special, care se ocupa de criza agriculturii americane. El începea cu următoarele cuvinte:

„În sesiunea actuală, cea mai arzătoare problemă ce se pune în fața Congresului este aceea a situației fermierilor noștri. Cu toate că agricultura este ocupația de bază în țara noastră, veniturile fermierilor și prețurile produselor lor scad... Situația lor economică este în declin de cinci ani încoace. Dacă nu se va pune capăt acestui declin, greutățile lor economice vor deveni o amenințare directă pentru bunăstarea întregului popor”.

Nu e nevoie să fii matematician, ca să poți face unele calcule, din care reiese clar de ce sînt indignați fermierii americani. Conform statisticilor oficiale, venitul fermierilor americani a scăzut cu aproape 35 la sută în comparație cu 1951. Numai în 1955 s-a înregistrat o scădere de 10% a venitului fermierilor, ceea ce s-a concretizat în faptul că ei au încasat mai puțin cu un miliard și jumătate dolari. Nici o măsură n-a fost luată pentru a pune capăt acestei scăderi a venitului fermierilor. Încă în noiembrie 1955, „Wall Street Journal” scria că ministrul agriculturii al S.U.A. prevede și pentru 1956 scă-

derea în continuare a veniturilor fermierilor.

În timp ce fermierul încasează din ce în ce mai puțin pentru ceea ce produce, prețurile tuturor produselor de care el are nevoie cresc încontinuu. La sfîrșitul anului 1955, prețurile au cunoscut cea mai mare creștere din istoria S.U.A. Este deci clar că puterea de cumpărare a fermierului scade, chiar mai repede decît scade venitul său.

Mii de familii de fermieri americani sînt cuprinse în acest clește economic, care le sufocă. Desigur, cei mai loviți sînt micii fermieri, cărora le este din ce în ce mai greu să țină piept marilor ferme capitaliste, ce dispun de mijloace mecanizate în cel mai înalt grad. Micii fermieri sărăcesc văzînd cu ochii, în timp ce dominația monopolurilor în agricultura americană devine din ce în ce mai pronunțată. De curînd, o bancă din Chicago a comunicat că în decursul ultimilor patru ani, 10% din fermierii din Illinois au renunțat la cultivarea pămîntului.

Cu ani în urmă, lumea a fost înmărmurită aflînd că din pricina contradicțiilor existente în agricultura americană, recolte întregi erau distruse. Astăzi, înșiși fermierii sînt cei distruși, prin pauperizare în masă.

Nu se poate spune că productivitatea agriculturii americane nu este ridicată. Ea întrebunțează o tehnică și metode de producție avansate. Însă în timp ce fermierilor le scad veniturile pînă la ruină, produsele agricole de care are nevoie populația putrezesc în depozite. E limpede că numai o tehnică avansată nu este suficientă. Un sistem agricol care acordă beneficiile produse de metodele tehnice avansate în agricultură, unei minorități îmbogățite, este de fapt un sistem social înapoiat, din punctul de vedere al necesităților umane. El este cauza suferințelor pe care le îndură astăzi o mare parte dintre fermierii americani, al căror glas protestatar se aude din ce în ce mai tare.

În mesajul său către Congres în problema agriculturii, președintele Eisenhower s-a referit în primul rînd la acest

simptom al crizei din agricultura americană: „surplusurile imense” de producție. El a arătat că grîul, bumbacul, orezul și porumbul sînt cele care dau un „surplus serios”.

Silozurile guvernamentale gem de produse agricole nevîndute, acumulate în cadrul programului de așa-zisă „ajutorare” a fermierilor, program conform căruia guvernul american cumpără anumite cantități din produsele pe care fermierii nu le pot vinde. În fapt, după cum recunoaște însuși Eisenhower în mesajul său, acest program nu ajută decît pe marii fermieri. Fermierii mici, care au de înfruntat cele mai

grele probleme și care au nevoie în cel mai înalt grad de un ajutor real, nu beneficiază de acest ajutor.

Ce propune președintele Eisenhower pentru remedierea acestei situații? O reducere simțitoare a producției agricole, împreună cu reducerea suprafeței însemnate! El a propus ca o cincime din suprafețele cultivate cu grîu și bumbac să rămînă necultivate și a sugerat ca guvernul să acorde o despăgubire pentru această scădere a producției. Fermele mari nu vor avea de suferit din această cauză. În schimb, micii fermieri, care depind de producția fiecărui metru pătrat al pămîntului lor, vor trece prin noi încercări.

În acest an electoral chiar și senatorii republicani își dau seama că actualul program agrar al guvernului nu răspunde cerințelor actuale ale agriculturii americane și, după cum scrie „New-York Times”, se preconizează „măsuri imediate, mai rapide decît cele propuse de președintele Eisenhower, pentru mărirea venitului fermierilor”.

Este limpede că într-o țară ca S.U.A., în care există toate posibilitățile și resursele necesare pentru o agricultură prosperă, nu se poate pune capăt tragediei fermierilor amenințați cu ruina totală, decît prin satisfacerea revendicărilor lor legitime. Altfel, criza agriculturii americane va continua să facă ravagii.

Unul din zecile de mii de fermieri americani ruinați de pe urma împrumuturilor cămătărești pe care le acordă „bosii” agricoli. Fotografia a fost luată la Halsey (statul Alabama).

America nu înseamnă numai „zgîrie-nori” și dolari. Mai înseamnă, după cum se vede din fotografie, coctoabe și mizerie pentru muncitori, pentru fermieri, pentru cei mulți și obidiți.

KUZMA ÎNTĂRITORUL

povestire de G. RADOV

Ilustrație de P. PINKISEVICI

— Luați loc, nu vă sfiți, tovarăși oaspeți. Ați ostenit? Vă dor picioarele? Cum să nu vă doară! Colhozul nostru e mare, nu-i glumă să-l vizitezi. Ia spuneți: ați văzut tot? Și fermele, și livezile, și grădinile de zarzavat? La sere ați fost? Da' construcțiile de cărămidă le-ați văzut? Pe arie v-ați aruncat ochii, ați văzut mecanizarea?... Ei bine, chiar dacă le-ați văzut pe toate, socot că de auzit n-ați auzit totul. Cu cine ați vorbit? Cu Kuzma Nikiforovici? Apoi asta ți-ai găsit să povestească tot...

E un om deosebit, președintele nostru. La drept vorbind, și cel dinaintea lui era un șoim. Grozav om. Stepan Gorobeț. N-ați auzit de el? Impunea prin toate—și prin ținută, și prin statură, și prin glas. La toate se pricepea: mecanic pasionat, meșter în construcții, în agricultură, era cinstit, nu era băutor, era un om descurcăț. La vânzări-cumpărări, meșter mare. Ce mai vorbă multă: șoim! Dar de trăit cu un șef ca el nu trăiam cine știe ce: așa, nici prea-prea, nici foarte-foarte. Eram în urmă și cu recolta, și prin cantitatea de lapte muls, și cu surplusurile de greutate la vite. Când începeam să ne socotim veniturile, să împărțim milioane la hectarele de pământ, ne alegeam cu un fleac, cu o nimică toată. Numai grîul ne mai-salva. Trimitea Gorobeț soli în toată țara să afle unde a fost și unde nu a fost recoltă și — hait! cu vagoanele de făină înspre regiunile unde n-a fost rod. Vindeam, ne umpleam de aur și cu asta ne mai astupam găurile. Ne îmbogățeam din nenorocirile altora. Ți se face și rușine când îți aduci aminte. Dar, ce să-i faci? Asta a fost!

De ce oare nu au mers lucrurile cu un președinte atât de destoinic? Nici noi n-am putut să găsim dezlegarea. Numai după venirea lui Kuzma am înțeles cât ne-a păgubit Gorobeț.

Pe Kuzma l-am primit fără bucurie. Când au ieșit amîndoi — Gorobeț, înalt, voinic, arătos, cu tunica albastră de paradă, cu decorații, cu steaua, iar Kuzma Nikiforovici mic de stat, cu umerii căzuți, fără decorații, într-o haină veche, cu cămașa de satin — au început oamenii să se frămînte, să șoptească: cum ne-om descurca cu unul așa de șters? Gorobeț asta, când se așeza în „Pobedă” și trăgea în fața Direcției Aproximării, în ținută de paradă — se deschideau toate ușile în fața lui. Dar în fața lui Kuzma s-or deschide oare? N-o să ne poticnim cu el?

Oamenii aveau îndoieli! Și ne părea rău de Gorobeț, care era trimis la învățătură. Ne gîndeam: numai pe el se ține totul...

Am purces înainte de alegeri la cercetări amănunțite, să aflăm ce fel de om e Kuzma. Avea o faimă cam ciudată: întăritor! Înțelegeți? I-a fost hărăzită o soartă ciudată. Vezi pe cîte unul — e ținut douăzeci de ani într-un singur loc, nu e mutat nicăieri, iar asta: anul și mutatul. Abia apucă bietul să pună la punct un colhoz, să-l ridice în primele rinduri ale raionului și să-și mai îndrepte șalele, cînd — hop! — undeva într-un cătun îndepărtat, conducerea n-a făcut nici o ispravă și e nevoie de o mîină pricepută. Și-l trimit pe Kuzma!

— Tovarăși! se ruga Kuzma. Lăsați-mă barem încă un an! Lăsați-mă să trăiesc într-un colhoz bun, altfel rămîn șomer în comunism, că doar o să se termine cu colhozurile înapoiate, iar eu cu cele frunțase nu sînt obișnuit.

— Nu te necăji — rîdeau cei de la raion — o să ajungă cele înapoiate pentru cît ai trăi tu.

Dar el nici nu se necăjea! Îl aducea secretarul comitetului raional într-un artel prăpădit, de i se făcea și lui rușine că îl pricopsește pe Kuzma numai cu găuri, dar Kuzma, cu toate că și pe el îl zgîria la inimă, nu arăta. Ba îl mai mîngîia el pe secretar:

— Ei, Ivan Vasilievici, dacă stai și te uiți bine și pe aici au lucrurile ceva perspectivă...

Perspectivă! Furaje — nu, venituri — nu, conturile blocate, un singur lucru e în regulă: perspectiva.

Dar Kuzma nu se înșela! Trecea un an, venea al doilea, și iată că lucrurile într-adevăr începeau să se îndrepte, să se învioreze. Se mirau oamenii: cum de izbutește Kuzma asta? Așa, parcă nu se distinge prin nimic. Nici ca administrator nu-i grozav, nici la construcții nu-i meșter, nici la mașini cine știe ce cunoscător, iar la vânzări-cumpărări, nici pic de talent. Dar ridica colhozurile. Și încă cum! Pleca să se ocupe de cîte o nouă „perspectivă”, iar colhozul din care pleca își lua avînt. După el puteau să pună ca președinte și pe unul mai tînăr, mai slăbuț, mai fără experiență, și treaba nu se mai destrăma. „Care o fi taina? — se întrebau oamenii. Ce fel de arc întorcea Kuzma în treburile cu „perspectivă” de mergeau toate înainte?”

Înțelegeți? Vedea cu toții că omul are talent, dar în ce stă talentul, metoda, cu ce leacuri tămăduiește pe cei înapoiași, asta nu puteau să priceapă...

Și nici noi nu ne-am dumirit de la început... Gîndeam așa: o să vină un președinte nou, o să ia din prima zi hățurile în mîină și o să-și arate autoritatea. Cînd colo, nu și-a arătat autoritatea. Ne adunam la conducere. El sta, tăcea, nu spunea nici da, nici ba, doar întrebă: „Care e părerea dumată? Dar a dumată?” Vai, ce ne mai descosea! Nădușeam, capetele ni se făceau ca de plumb, iar el îi tot dădea cu: „care ți-e părerea, care ți-e părerea?” Noi nu eram obișnuți cu asemenea rînduială. Părere! Pe vremea lui Gorobeț, cînd era ședință la conducere, numai glasul lui se auzea. El comanda, iar noi nu făcăm decît atît: mîinile sus! mîinile jos! Asta era toată părerea noastră. Pe cînd Kuzma asta trecea deoparte, se uita, asculta, observa cum ne descurcam cu capetele noastre. Și... ne cerea părerea.

Nu toți își spuneau părerea; de la a treia lună a început să ne dea latrior. Cu cine credeți că a început? — că asta ne-a pus pe toți pe gînduri. Cu Fomici! Nu-l cunoașteți? Ilia Fomici Skupencenko, mîna dreaptă a lui Gorobeț, cunoscut la raion, cunoscut la regiune; iar Kuzma Nikiforovici hop, să-l schimbe! Ne-am alarmat cu toții: „A început cu el și o să ajungă la noi!” Să nu ne dăm consimțămîntul! Dacă el, Fomici, ar fi fost bețiv sau mîină lungă, de! Dar așa, omul niciodată amețit, de douăzeci și doi de ani înșurubat bine în fermă, de ce să fie scos?

Au rămas oamenii pe gînduri, și-au amintit cum și-a făcut slujba Fomici douăzeci și doi de ani — și parcă nu-i găseau cusur. Pilon solid. De cînd l-au pus mai mare peste ferme de atunci a rămas acolo neschimbat. Om grijuliu. Tremura pentru fiecare copeică, o ținea cu dinții. Pierderi nu se pomeneau. Adevărat că nici venituri. Douăzeci și doi de ani așa a dus treburile: puteai să-i încredințezi și o mie de capete de vite și să dormi liniștit; știai că o să le păstreze, că n-o să piardă una. Dar că ele nu erau de rasă, că vacile erau sterpe și că nu puteai să scoți lapte de la ele, asta era altă poveste. Umbla mulgătoarea după el: „Fomici dragă, de ce să mai păstrăm vaca asta șargă? N-o poți mulge decît la o țîță; gîndește-te mai bine la cele de rasă”. El îi răspundea: „Mai slăbește-mă, Odarka, sarcina mea principală e să păstrez șeptelul”. Și cu hrana vitelor era la el totdeauna așa: flămînde nu se putea zice că sînt, dar nici cine știe ce sătule. Un zgircit. Începea să dea sfeclă și sta deasupra nutrețului și o cicălea pe mulgătoare: „Ce vite lacome aveți! Cît le dați nu le ajunge”. Și cum se purta cu fetele! Ele îi vorbeau de lucruri interesante, de lucruri noi, iar el: „Hm, da, se prea poate. Trei mii de litri? Patru? Tot ce se poate!” Iar dacă luau un gram de nutreț în plus, țipa.

Greu le venea mulgătoarelor. Se rugau: „Da-r-ar boala în dragul nostru Fomici; dar nu o boală grea, ci una așa, neprimejdioasă”.

Da, greu le venea mulgătoarelor cu el, dar pentru Gorobeț era omul cel mai de nădejde. Păstrătorul! Dacă Fomici era la fermă, puteai nici să nu dai pe acolo. Și la raion țineau toți cu el: în dările lui de seamă nu existau epizootii.

Amintindu-ne de toate astea, am început să-l asaltăm pe Kuzma: — Mai cumpănește, Kuzma Nikiforovici! De ce nu-ți place Fomici? Ei, să zicem că milioane nu o să faci cu el, dar nici muștrări pentru epizootie n-ai să primești. Cu el dormi liniștit.

— Nu, a zis Kuzma, hai să-l schimbăm! E păstrător? Poftim! Să-l punem la magazie. Fiecare om la locul potrivit; unul îndrăzneț — la loc viu; unul care nu-i îndrăzneț — unde nu se cere îndrăzneală. O punem pe Marusea Doncenkova la ferme. Ce părere aveți?

Toți au rămas cu gura căscată. Marusea! Păi, ca să scape de această Marusea, Gorobeț a șters-o de trei ori într-o stațiune de odihnă! Dacă nu-i dădea pentru vaci rația completă, Marusea asta ridica în picioare tot ținutul, ajungea pînă la ministru... Nici respect, nici considerație. Înaltă, uscățivă, ochi de foc, glas de-ți spârgea urechile. Gorobeț fugea de ea și a tot fugit pînă a găsit metoda. O trimitea în deplasare. Ba la cursurile de trei luni, ca să poată și el răsufla nițel; ba — cînd se întorcea de la cursuri, o trimitea să cumpere viței tocmai la Kostroma. O trimitea și o ținea, o ținea... tot expedia telegrame: mai rămii o săptămînă, și încă o săptămînă... Asta era Marusea! Pricăpută, mă rog, știa rostul vitelor, dar ce fire, maică! Doi soți au lăsat-o. Și Kuzma, cică, s-o pună în locul lui Fomici. Noi l-am prevenit:

„Bagă de seamă, Kuzma Nikiforovici: o să-ți mănince zilele. O să înceapă să te reclame, n-ai să mai scapi“.

„Nu face nimic — a zis Kuzma — reclamațiile le-oi îndura eu. În schimb o să avem lapte!“

Noi ne rupeam gura — el o ținea una și bună. Pînă și reprezentantul raionului i-a luat apărarea lui Fomici. „Învățați-l — zicea — creșteți-l, lăsați propaganda, îndopați-l cu experiența voastră“.

Experiență! Douăzeci de ani l-am hrănit pe Fomici cu experiență: trimiteți-l la expoziție, în excursie, atrănați afișele în fața ochilor, dar nimic nu se lipea de el. Blindat! Atîrna afișele, dar nici nu se sinchisea de ele...

— Nu — a zis Kuzma — de ajuns l-am hrănit pe Fomici cu experiență; nu-i priește hrana asta!

Și l-a scos pe Fomici și a pus-o pe Marusea. Și-a luat fata avînt. Pe mulgătoare le-a pus în mișcare, s-a pus pe învățat. A început să-l atace pe Kuzma, nu-l slăbea o clipă, dar el nu fugea. Dimpotrivă, o mai întărita:

— Ce ești așa potolită, Marusea, nu mai ai jar?

Și s-a pornit! N-a isprăvit bine cu Fomici și iată-l pe Kuzma că a și pus ochii pe Onufrei Teremok. Asta era o figură! Un cazac zdravăn, piscicultor ca funcție, dar mai mult vestit prin voce. Avea cacacul un glas, de stîngea lămpile. Se depărta cu trei pași de lampă și deodată îi dădea drumul: „În livadă salciaaaa...“ Nici o sărbătoare, nici o petrecere nu se făcea fără el. De uitau să-l cheme, apoi în toiul cefului își dădeau seama că le lipsește și strigau: „Ce fel de petrecere e asta? Să vină Teremok!“ Trimiteau să-l aducă, ba chiar îl aduceau pe sus. Mare talent! Dar pentru pește nu avea înclinație de fel. Ba se înăbușea peștele sub gheață, ba îl lua zăporul peste stavilă și scăpa la vecini... Taifasul însă îi plăcea.

Venea bunăoară reprezentantul raionului, se ducea la rîu și-l întreba: „... moș Onufrei, cunoști rezervele acestui lac de acumulare?“ Teremok nu-i scump la vorbă. „Nu — zicea el — nu le cunosc, tovarășe șef, lămurii-mă!“ „Păi, uite — zicea reprezentantul — aici, moșule, după oglinda apei, sînt vreo două mii de puduri de pește.“ „Da-a? — se mira Teremok. Mare lucru e știința!“ „Păi, chiar așa!“ — zicea reprezentantul. Uite o carte, învață și aplică!“ Teremok nu era împotriva cărților. Le lua, le citea, ba mai povestea și prietenilor. Dar pe urmă le pune pe după icoanele nevastii, iar el tot pe la nunți cu cîntatul. Lăutar, nu muncitor. Și totuși, Gorobeț îl ținea. De ce? Păi, tocmai — de ce?

Nu o dată vezi un om destoinic, îndrăzneț, cu vederi largi, dar ajutoarele și le alege nu pe măsura lui, ci cum s-ar zice, o leacă mai jos, ca să nu stea alături cu dînsul, ci el să se ridice ca ovăsciorul deasupra ovăzului. Așa și Gorobeț al nostru: își alegea oamenii nu după cap, ci după nărav. Socotea că pentru colhoz ajunge un cap ca al lui, nu e nevoie de altele. Alegea tot oameni fără curaj, fără răspundere, potoliți, prostănaci, dintre acei care nici ordinul nu-l incalcă, dar nici de la ei nu adaugă nimic. Și de la care n-ai a te teme de surprize! Dacă se întîmpla ca Gorobeț să uite ceva, s-o sfeclească în vreo treabă, ajutoarele luau toată vina asupra lor. Se jucau adevărate comedii. Venea cîte un imputernicit aspru și țipa la Gorobeț: „De ce a ieșit prost asta, de ce n-ai făcut cutare?“

Iar Gorobeț, care nici nu se gîndise să facă acel lucru, dar îi venea greu să recunoască, îl chema pe ajutor și striga cît îl ținea gura: „Nu ți-am spus, Pantelei, că trebuie făcută treaba asta? Nu ți-am poruncit? Ei drace! Netehnicule!“ Pantelei, care știa cum devine chestia, dădea din cap: „Aveți dreptate, Stepan Ivanovici, mi-ați spus, e vina mea, pedepsiți-mă“.

Îl păcăleau pe imputernicit, îi făgăduiau marea cu sarea, îl petreceau la plecare, apoi făceau haz și cu asta lucrurile se isprăveau.

De aceea ținea Gorobeț asemenea ajutoare, iar pe oamenii mai îndrăzneți îi „promova“ în S.M.T.-uri sau pe la alte colhozuri. La raion se spunea despre ajutoarele lui Gorobeț că sînt cadre statornice. Nuse spunea că sînt îndrăzneți, deștepți și muncitori, ci statornici.

Kuzma le-a răsturnat pe toate, a stricat rosturile „statorniciei“ Afară cu Fomici! Afară cu Teremok! A pus în locul lui Teremok un flăcăiandru cu zece clase. Și a început perturbația... După Teremok m-a poftit și pe mine. De ce? Pentru hibridi, lua-i-ar naiba să-i ia de hibridi. Mă cheamă la el, Kuzma, și-mi dă porunci. Pregătește-te să cultivi hibridi de porumb, Spiridon!

— Iacă altă noutate! — zic. De acum șase ani le-am cultivat.

— Ce?

— Hibridul!

— De șase ani? și Kuzma mă privește printre gene — Și ce scofală ai făcut?

— Nici o scofală, Kuzma Nikiforovici! Socot că is numai baliverne cu hibridizarea asta. Nu e recoltă...

— Da-a — zice Kuzma — nu prea te văd bine, Spiridon.

Și m-a scos! Cine naiba să știe că acest blestemat hibrid un an dă spor, iar al doilea dă recoltă slabă? Așa că din nou trebuie cultivate semințele, încrucișat, taica porumbului cu maica, iar mamei să-i rupi moțul. Savantlicuri. La carte nu prea mă trăgea inima și poate că așa fi semănat încă douăzeci de ani hibridul ăsta, dacă nu mă opreau. Și am zburat din post. Mi-a luat locul o fetișcană venită de la o școală tehnică. Isteață fată! A dat o raită pe ogoare și a început să facă mofturi: asta nu-i bine, cealaltă nu-i cum cere știința! Kuzma a pus ochii pe ea, a ținut-o vreo jumătate de an ca ajutoare a mea, iar apoi a înaintat-o în locul meu.

Pe toți ne-a trecut prin sită. Se tot uita la oameni, îi cîntărea să vadă care pentru ce e bun. Sau se plîngea:

— Ce să mă fac, nu cunosc încă oamenii! Iată-i: pe listă, două mii capabili de muncă. Patru mii de brațe! Ei, să zicem că brațele le am în evidență, le-am trecut în grafic. Dar mințile? La ce anume sînt bune? Poate că printre astea două mii se plimbă și un Mark Ozerni sau poate un Malțev... Trebuie să fie! Dar care-i la noi Mark Ozerni? Te uiți la cîte un Panko: cine ești, Panko? La ce ești bun? El singur nu știe. Trebuie descoperit...

Și descoperea! Chiar pe Panko l-a descoperit. Am avut noi un grăjdar — Panko Golub. Știa carte, flăcău serios, dar cu ciudățenii. Gorobeț îl botezase „Miciurinstul razna“. Adevărat că o luase razna. Lucrase Panko la vie și voise să facă încercarea să nu îngroape vița: „o să degere sau ba?“ Și au degerat opt butași. Gorobeț s-a burzului: „Unde îți viți nasul? Nici știința n-a ajuns încă aici, iar tu faci pe deșteptu! Du-te mai bine la grajd“. L-a batjocorit, l-a făcut de ris pe flăcău. Iar Kuzma l-a cules. „Nu e nimic — zicea — încercarea moarte n-are; du-te la învățatură, Panko. Să vezi ce viticultor o să iasă din tine!“

Așa își alegea Kuzma Nikiforovici ajutoare — oameni cu ciudățenii, cu flacără, fără astîmpăr.

„E cu „perspectivă“ și „încercarea moarte n-are“ — astea erau vorbele lui. Și a pus lucrurile la punct. Firește, nu pe gustul tuturor. De așa punct ar fi fugit Gorobeț la capătul pămîntului. Să vedeți noile ajutoare cum îl înconjoară pe Kuzma și îl scutură: ba că asta le trebuie, ba că de cealaltă au nevoie, ba cutare... Se plîng la raion, la regiune, la Moscova... Fiecare are mii de născociri. Iar Kuzma e mulțumit, îi place așa frămîntare.

— Iată — zice — unde e perspectiva!

Înaintăm! Și socot că dacă o să ni-l ia pe Kuzma și o să-l treacă undeva pentru întărire, colhozul nostru n-o să se clatine. Are piloni. De un singur lucru mă tem: să nu ni-l trimită iar pe Gorobeț după ce termină învățatura. Ce credeți, tovarăși oaspeți? N-o să ni-l trimeată? Vai, vai, s-ar putea întîmpla...

(Din „Ogoniok“)

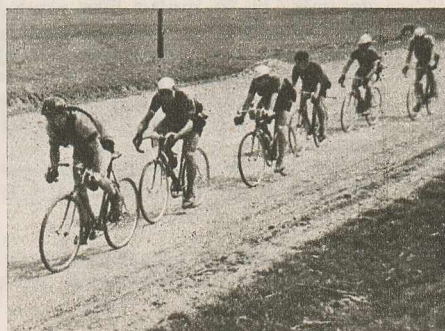
În romînește de Svetlana Merosin

LA OPERA MAGHIARĂ DIN CLUJ

Pe scena Operei Maghiare de Stat din Cluj a avut loc recent premiera operei „Bal mascat“ de Verdi, în regia lui Jean Rînzescu, de la Teatrul de Operă și Balet din București. Au interpretat: Sallay Margit, artistă emerită a R.P.R., Ottrok Ferenc, Vida Viktor, Trenka Eva și alții. Direcția muzicală a aparținut dirijorului Földvari Ernő.

Spectacolul s-a bucurat de un deosebit succes.

CURSA CICLISTĂ

PE ȘOSELELE REGIUNII IAȘI

Organizată de ziarul „Flacăra Iașului“, cursa ciclistă Iași-Vaslui-Bîrlad și retur (traseu 200 km) s-a desfășurat recent cu participarea a numeroși concurenți din toate asociațiile sportive din regiunea Iași.

În fotografie: un aspect de pe traseu.

Fotografie de G. PAUL-Iași

Călătorie la

BANGKOK

Privit din zborul avionului, Bangkokul, capitala regatului Tailandei, prezintă o panoramă încântătoare. Cele aproape 400 de pagode cu acoperișuri suprapuse, din țigle multicolore emailate, sutele de turnuri zvelte, conice sau piramidale, viu colorate și sclipind sub soarele dogoritor, vegetația luxuriantă tropicală, ce pare a se prelungi în ornamentele felurite ale clădirilor, oferă ochiului un tablou impresionant, de neuitat.

1 Îndată ce am părăsit aeroportul Don Huong, îndreptându-ne spre inima orașului, am și luat contact cu unele dintre contrastele locale.

La marginea șoselei ce duce spre centru, zăresc un țăran tailandez, lucrind pământul cu un plug de lemn tras de un bivol tuciuriu. Autobusul în care mă găsesc s-a oprit tocmai, pentru a lăsa să treacă o coloană de camioane militare de construcție americană, pline cu soldați în ținută de campanie. Ceva mai departe, soldații fac instrucție. Se poate vedea și o coloană de tancuri în mișcare. Am nimerit oare în zona unor manevre militare?... Îmi amintesc că la Bangkok este sediul Organizației tratatului Asiei de sud-est, S.E.A.T.O., bloc militar, înjghebat sub egida S.U.A.

Nu știu dacă țăranul cu plug de lemn a aflat despre existența acestui bloc, dar după felul în care privește în jurul său, se pare că a făcut o anumită legătură între unealta sa anacronică și tancurile care uruie de zor în preajma lui.

2 Îmi procur un ghid al Bangkokului și o altă publicație, „Siam Directory”, ambele în limba engleză. Pe lângă lista firmelor comerciale din Bangkok, ele

conțin tot felul de date și cifre oficiale, asupra Tailandei.

Tailanda are o suprafață de peste 518.000 km. p. și o populație, după recensământul din 1953, de 19.528.000 locuitori. Majoritatea populației o constituie tării (cei din centrul Tailandei se numesc siamezi); mai sînt peste 500.000 chinezi, apoi laotieni, malaiezi. 85 la sută din populație se ocupă cu agricultura, iar peste 90 la sută din terenul arabil este cultivat cu orez. Venitul mediu al unei gospodării țărănești, obținut din vânzarea cerealelor, este de 2149 bați (aproximativ 100 dolari). Încerc să-mi dau seama cam ce reprezintă această sumă, ca putere de cumpărare. Deocamdată, nu am alte date pentru a compara, decât costul chiriei la hotel pe zi (186 bați) sau costul unui ziar (1 sau 1,50 bați).

3 Tailanda este una dintre cele mai mari producătoare de cauciuc din lume. În 1950 a produs 114.000 tone metrice de cauciuc. Restricțiile impuse de S.U.A. comerțului acestei țări cu țările lagărului democratic lovesc în interesele exportatorilor de cauciuc tailan-dezi, nu numai prin faptul că împiedică dezvoltarea normală a legăturilor lor comerciale, dar și prin aceea că fixarea prețurilor este lăsată la cheremul monopolurilor americane. Rezultatul: încasările exportatorilor de cauciuc au scăzut cu 50 la sută în 1952 și cu o treime în 1953, în comparație cu 1952; numeroase plantații și-au întrerupt activitatea, iar zeci de mii de muncitori au rămas șomeri.

Stări de lucruri asemănătoare domnesc și în industria extractivă de cositor, și în producția de orez, și în multe alte ramuri ale economiei naționale. Și pentru a avea un tablou mai complet al situației economiei tailandeeze, trebuie spus că pentru cheltuielile militare s-a alocat 67% din buget.

Recitesc o frază pe care am subliniat-o în broșura „Viața în

Barca regală, o adevărată frumusețe a artei arhitectonice și a sculpturii în lemn.

— note de drum —

de B. BEREANU

Bangkok: „Acum Tailanda devine treptat un avanpost mondial împotriva comunismului în Orientul Îndepărtat. Capitala sa, Bangkok, a devenit un centru de activitate cu ecou în presă și, deopotrivă, un centru de mașinații politice internaționale”.

Cam slabă această compensație „morală” oferită cercurilor de afaceri tailandeeze și cu totul nefastă pentru poporul tailandez, care plătește scump rolul atribuit țării sale de către cercurile imperialiste.

4 La încrucișarea a două mari culturi ale Asiei — cultura chineză și cea indiană — arta creată de poporul tailandez, deși poartă pecetea influențelor chineze și indiene, aduce o contribuție originală la patrimoniul cultural al omenirii. Acest lucru apare foarte clar, atunci când vizitezi diferitele palate și mănăstiri construite și împodobite cu iscusință de talenții artiști tailan-dezi.

Printr-o măiestră îmbinare a unor mari mase arhitectonice orizontale, cu diferite turnuri piramidale sau conice, prin combinarea ingenioasă a culorilor și a materialelor de construcție, prin ornamentele ce vibrează parcă sub soarele tropical, aceste construcții sînt de o frumusețe cu totul aparte.

5 Vizitează una dintre piețele plutoare ale orașului. Fluviul Ciao Pia (Menam), care trece prin partea de apus a capitalei, ca și

Templul WAT ARUN (În Zori) din Bangkok, unul din cele peste trei sute de temple ale orașului.

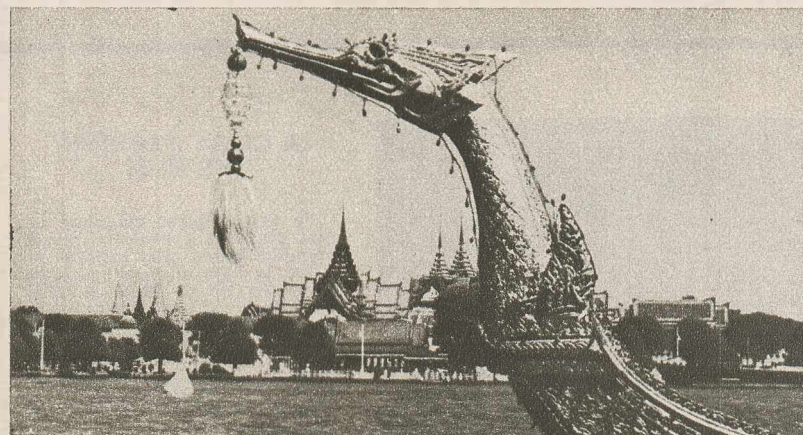
nenumăratele canale ce brăzdează orașul, joacă un rol important în viața populației. Produsele indigene și cele importate sînt transportate în bărci și pe plute, un mijloc ieftin de locomotie. De o parte și de alta a fluviului, niște cocioabe de lemn cocoțate pe stâlpi servesc drept locuințe miilor de familii sărace și, în același timp, găzduiesc numeroase dughene, în care se vînd fructe, legume, pește.

Între 7 și 9 dimineața, pe canale și în piețele plutoare domnește o animație deosebită. „Prăvăliile” nu sînt altceva decît niște bărci mari, încărcate cu legume, fructe, pește. În jurul lor se strecoară bărcuțele gospodinelor venite să-și facă... piața. Din cînd în cînd, trece barca unui călugăr. În barcă, un castron mare, în care credincioșii pun orez, pește. Potrivit preceptelor budhiste, călugării nu se pot hrăni decît din mila credincioșilor. După statisticile oficiale din 1950, în Tailanda trăiesc, în acest fel, 230.000 de călugări!

6 Cel ce poposește la Bangkok devine implicat martorul concurenței dintre trusturile engleze și cele americane, care ocupă în Tailanda poziții tot mai puternice. Dacă la Bangkok vei vedea, de pildă, pe partea dreaptă a vreunei șosele, depozitele de benzină ale monopolului englez Shell, avînd drept emblemă o scoică, poți fi sigur că, pe cealaltă parte a drumului, vei în- tîlni depozitele trustului american de benzină Mobilgas, avînd ca emblemă niște cai înaripați. Aceștia privesc cu dispreț la scoica timorată, căreia se pare că nu-i rămîne altceva de făcut, decît să se retragă în cochilia ei. Ceva mai prozodar nu mai puțin dirz, se înfruntă reclamele cauciucurilor de automobile americane, engleze și japoneze. Și aceasta într-o țară care ocupă unul din primele locuri în producția mondială de cauciuc!

Lupta acerbă dintre monopolurile principalelor țări capitaliste pentru piața tailandeeză se desfășoară pînă în cele mai nefsemnate magazine, prăvălioare, gherete.

7 În urma scandalurilor aface-riste care au izbucnit în Tailanda și care au scos la iveală participarea directă a unor persoane oficiale și, mai ales, a unor reprezentanți ai poliției, în tot felul de tranzacții oneroase, au fost necesare o serie de măsuri guvernamentale restrictive. Numai dacă ești în curent cu anumite moravuri înrădăcinate aci, cu concursul businessme-

nilor yankei, poți desluși sensul ști-
rilor apărute în ziarul de seară
„Bangkok Post“, cu privire la o ho-
tărâre a Ministerului de Interne:

„De acum înainte, nimănui nu
i se va mai permite să utilizeze
cuvântul poliție, ca parte a numelui
vreunei întreprinderi care va fi
înființată, iar poliției nu i se va
mai permite să facă comerț sau să
participe la vreo întreprindere
comercială. De asemenea, nici o
întreprindere nu va mai avea voie
să utilizeze influența poliției ca o
bază pentru a-și asigura mono-
polul“...

8 În holul hotelului, mă acos-
tează doi ziaristi de la „Bang-
kok Post“, care mă roagă să
le răspund la unele întrebări și mă
asigură că presa thailandeză de limbă
engleză este remarcabilă prin obiec-
tivitatea sa. Le satisfac dorința
și aștept confirmarea acestei apre-
cieri.

În ziua următoare, pe prima
pagină a ziarului „Bangkok Post“
îmi atrage atenția un titlu cu
caractere groase: „Comuniștii „in-

o ediție urbană a zeului satului
întilnit la chinezi. Fra Pum este
un fel de complement al lui Budha.
Potrivit preceptelor religiei bu-
dhiste, Budha nu poate veni în aju-
torul credincioșilor săi. De aceea,
în chestiunile vieții de toate zi-
lele, ca a găsi de lucru, a avea
succes într-o afacere, în dragoste
etc, locuitorii casei i se adresează
lui Fra Pum, căruia i se fac și
promisiuni îmbietoare, care vor
fi însă îndeplinite numai dacă
va satisface cererea solicitantului;
i se promite, de pildă: un bulgăre
de aur, cît o nucă de cocos, un
elefant, cai etc. Dacă, întâmplă-
tor, dorința exprimată se reali-
zează, se găsec apoi și mijloacele
de a-l trage pe sfoară pe Fra Pum,
căruia i se oferă o nucă de cocos
obișnuită, poleită cu foiță aurie,
sau figurine de lut, reprezentînd
obiectele promise.

10 Încerc să cunosc cîte ceva
despre limba tai, care — după
cîte aflu — este vorbită și
în statul Șan din Uniunea Birmană,
în Laos și în unele părți din Viet-

capitala Siamului se mută la Bang-
kok.

Pe la începutul secolului al
XVI-lea, în Siam au început să pă-
trundă europenii, în succesiunea o-
bișnuită: negustori, apoi misionari
și apoi armată. Siamul ajunge sub
controlul Franței, control lichidat,
în urma unei răscoale populare, în
1688. Pînă în secolul al XIX-lea,
s-a interzis accesul europenilor în
Siam, dar în prima jumătate a se-
colului al XIX-lea, Anglia, S.U.A.
și apoi Franța impun Siamului
tratate înrobitoare de... „prietenie
și comerț“. De unde, după primul
război mondial, dominația engleză
era predominantă în Siam, în
preajma celui de-al doilea război
mondial militaristii japonezi exer-
cită o influență hotărîtoare asupra
vieții politice și economice a țării.
Cu ajutorul Japoniei, în 1941
Siamul obține o parte din Indochina
franceză și apoi participă la cel
de-al doilea război mondial, de
partea axei, declarînd război, în
1942, S. U. A. și Marii Britanii.
În timpul războiului, Siamul a
fost ocupat de armatele japoneze.
După cel de-al doilea război mon-
dial, în lupta dintre monopolurile
engleze și americane pentru Tailan-
da, înving cele americane. Tailanda
a semnat o serie de tratate economice
și militare cu S.U.A., care au le-
galizat amestecul american în
treburile interne ale țării. Astăzi,
în Tailanda există tot felul de misi-
uni militare, economice și tehnice
americane, iar țara a devenit
membru al blocului militar agre-
siv al Asiei de sud-est.

12 În timpul Conferinței Fede-
rației Mondiale a Asociațiilor
pentru Națiunile Unite, zia-
rele tailandeză anunțau zilnic dife-
rite măsuri care, după părerea lor,
ar duce la instaurarea unui regim
democratic în Tailanda. Printre
altele, s-a anunțat amenajarea
unui parc, în care cetățenii își vor
putea exercita liberta-
tea cuvîntului.

„Bangkok Post“ a
publicat condițiile ofi-
ciale pe care trebuie să
le îndeplinească cine-
va, pentru a lua cu-
vîntul în acest hyde-
park tailandez:

1. „Oratorii trebuie
să vorbească din inimă
și nu cu scopul de a
crea tulburări interne
sau de a răsturna gu-
vernul“.

2. „Oratorii nu tre-
buie să calce legile“.
Se menționa în aceas-
tă privință faptul că
principalele legi viza-
te sînt: Actul anticomunist, adoptat în
1952, prin care sînt
interzise și sancționate
cu pedepsele cele mai
grave diferite activi-
tăți politice și reven-
dicative, calificata
laolaltă drept „comu-
niste“. Nu se mențio-
nau însă criteriile
după care se stabilește
dacă cineva vorbește
din inimă sau nu...

→
Eleve ale școlii de
coregrafie din Bang-
kok, într-unul din
caracteristicile dan-
suri tai.

13 Cu ocazia unei recepții date
de primul-ministru al Tai-
landei, în cinstea delegațiilor
străine, iau contact pentru prima
dată cu coregrafia tailandeză.

Taii sînt mari amatori de muzică
și de dramă. La Bangkok există o
școală de coregrafie, care pregă-
tește interpreți pentru teatrul cu
măști (*kon* în siameză), pentru
drama siameză (*Iakorn*) și pentru
balet. Acestea sînt formele diferite
ale dansului clasic tailandez.

La recepție elevii conservatoru-
lui din Bangkok au interpretat
cîteva dansuri clasice. Desenul și
culorile costumelor, coroanelor și
celorlalte podoabe ale dansatorilor
— în care predomină auriul —
sînt fine și bogate și totul are o
tonalitate caldă. Mișcărilor sînt
grațioase și executate cu multă
măiestrie.

14 Șederea mea în Tailanda,
deși scurtă, a fost, fără indo-
ială, foarte instructivă.
Am cunoscut un popor harnic, talen-
tat, cu o străveche cultură. Am
cunoscut o țară cu însemnate
resurse naturale, care îndură to-
tuși povara înapoierii economice
și a mizeriei, datorită influenței
nefaste a cercurilor imperialiste
americane, ce își mai mențin aici
poziții pierdute în alte țări ale
Asiei.

Năzuințele poporului tailandez
spre pace, independență, libertăți
democratice, deși încă timid expri-
mate, nu sînt mai puțin ferme.
Este edificatoare, în acest sens,
prezența a 20.000 de oameni la
mitingul de la Bangkok, la care
s-a cerut restabilirea de legături
prietenești cu China populară.
Și aceasta nu este decît una din
formele de manifestare a luptei
pentru pace a tailandezilor.

Este limpede că avîntul nestăvil-
lit al popoarelor Asiei și Africii
spre independența națională se va
face simțit din ce în ce mai mult
și în Tailanda.

La piață... Bărcile — prăvălii și locuințe în același timp — în aștep-
tarea gospodinelor care vin să tîrguiască... tot cu barca.

vadează“ orașul, cu grupul Na-
țiunilor Unite“. În articol, se
anunță că, la conferința Fe-
derației Mondiale a Asociațiilor
pentru Națiunile Unite (care
s-a ținut la Bangkok — N. R.),
participă delegați din țările de
democrație populară și se prezintă
tendențios dorința de pace și cola-
borare a acestora. Asta, pe prima
pagină. Pe pagina a zecea, unde se
continuă nota, ziarul publică, des-
tul de exact, răspunsurile pe care
le-am dat reporterului, la două
dintre întrebările sale. Aflu, între
altele, că titlul senzațional are
scopul de a păstra „ținuta“ ziarului,
iar delicatele ghilimele între care
este pus cuvîntul *invadează* ar fi,
chipurile, încă o dovadă de „obiec-
tivitate“ a presei tailandeză, ele pu-
nînd în gardă pe cititor că este
vorba doar de o... figură de stil a
redacției. De fapt, este însă vorba
numai de anumite moravuri impor-
tate...

9 Pe lîngă multe din locuințele
capitalei tailandeză se poate
vedea cîte o casă în miniatu-
ră, asemănătoare unei jucării pen-
tru copii, suspendată pe niște stîlpi
de înălțimea unui om. Este lăcașul
lui Fra Pum, zeul protector al casei,

nam și din sudul Chinei. În afară de
faptul că are multe cuvinte de
origine chineză, limba tai este, ca
și aceasta, o limbă tonală (adică
același cuvînt, pronunțat cu to-
nuri diferite, are semnificații de-
osebite). Cuvintele nu suferă modifi-
cări după gen, număr și caz, același
cuvînt poate fi adjectiv, substantiv
verb, adverb.

11 Împreună cu alți delegați,
la Conferința Federației Mon-
diale a Asociațiilor pentru
Națiunile Unite, vizităm palatul
regal Bang Pa-In, situat la 58 km
de Bangkok.

Palatul regal Bang Pa-In, utili-
zat și astăzi, este compus din clădiri
în diferite stiluri: tai, chinez și
stilul Renașterii italiene.

Vizita este un prilej de a afla unele
date suplimentare despre istoria
Tailandei, vechiul Siam.

În secolul al XIII-lea, taii au
constituit pe teritoriul de azi al
Tailandei un regat independent.
Regatul tai este cucerit însă, rînd
pe rînd, de moni (popor care trăiește
azi în Laos și în unele părți
din Birmania), khmeri (cambo-
gieni) și, în fine, de birmani.
După ce aceștia din urmă distrug
în 1767 capitala Ayudaia, la 1782

Bucuroși de OASPETI

Ne aflăm la începutul stagiunii de vară, dar nu ne putem plînge că ea ar fi fost zgîrcită cu noi în oaspeți de peste hotare. Muzicalitatea și verva scăpărătoare ale replicilor comediilor „Atelierului” sînt încă proaspete în auzul nostru; imaginea mustind de culoare și ritm a dansurilor ansamblului „Mazowsze” nu și-a stins încă strălucirea și iată că o nouă formație artistică ne vizitează țara: ansamblul central al grănicerilor din R.D.G.

Îi primim cu bătrîna zicală „Bucuroși de oaspeți” și cu nu mai puțin semnificativa coadă la casa de bilete... Iar pînă a le putea cunoaște „de visu” arta, să deslușim împreună, din fotografiile alăturate, ca și din datele „biografice” pe care le-am primit, mica poveste a vieții acestui ansamblu.

Am folosit atributul „mic” în sensul cel mai propriu cu putință, pentru că existența ansamblului german nu îmbrățișează mai mult de trei ani. Dar pentru că valoarea timpului nu o socotești întotdeauna prin zilele scurse, ci prin ceea ce s-a înfăptuit în cuprinsul lor, trebuie să recunoaștem acestor trei ani o greutate deosebită.

Ei au fost de ajuns, pentru ca o restrînsă formație de amatori să se transforme într-un valoros ansamblu artistic — unul dintre cele mai bune din R.D.G. — numărînd 70 de cîntăreți și dansatori și avînd un larg repertoriu de cîntece de masă și populare, ansamblu a cărui apariție să fie așteptată cu reală nerăbdare nu numai de populația din preajma granițelor (în mijlocul căreia ei își duc îndeobște viața), ci și de locuitorii marilor orașe germane. Evoluția aceasta poate fi rezumată în cîteva cuvinte, dar ce proces complex și dificil presupune ea, cită pasiune și perseverență, cită muncă a cerut! Și sînt poate, pilduitoare și pentru ansamblurile noastre artistice, seriozitatea și disciplina cu care s-a urmărit dezvoltarea înclinațiilor artistice ale fiecărui corist sau dansator în parte: patru luni pe an ansamblul își întrerupe activitatea, trimițîndu-și artiștii la studii în Conservatoarele Republicii, urmînd ca în celelalte luni ale anului spectacolele sale să mărturisească roadele studiului.

Trebuie să recunoaștem de altfel că melodiile, pe care acest grup de tineri (fotografia 1) le repetă

cu atîta dezinvoltură și simț al umorului, ca și acest dinamic joc popular (fotografia 2), se anunță pline de făgăduieli pentru noi, spectatorii. Vizita în țara noastră înseamnă doar primul turneu în străinătate pe care îl întreprinde ansamblul! Momentul e solemn și se cuvine să fie pregătit cum se cuvine: fetele scot primul număr de gazetă închinat țării și artei noastre populare (fotografia 3). Și mai ales (regretăm că fotorepor-

terul n-a avut posibilitatea să înregistreze... sonor faptul) se străduiesc să pronunțe cît mai corect cuvintele cîntecelor romînești, cu care își vor încînta gazdele.

După această primă și sumară cunoștință pe care v-am făcut cu noii noștri oaspeți, urmează, stimați cititori, să-i cunoașteți personal, în sălile de spectacol.

S. F

Misteriosul MARTE

de prof. univ. Călin POPOVICI

Dacă în serile din vara și din toamna aceasta ne vom uita spre răsărit, privirea ne va fi atrasă de lumina calmă și roșietică a unui astru, mai strălucitor decât toate celelalte stele ale cerului, aproape tot atât de strălucitor ca și Luceafărul. Astrul acesta e planeta Marte. Ea va trece la 7 septembrie 1956 la cea mai mare apropiere a sa de Pământ, așa cum a mai trecut, în ultimul timp, doar în 1909, 1924, 1939... Sute și mii de lunete vor fi îndreptate în acele zile spre misterioasa planetă Marte, pentru a-i dezlega tainele. Căci Marte este planeta care trezește cel mai mare interes, fiind singura din sistemul solar, în afară de Pământul nostru, care ar putea fi locuită. Pentru a o putea vedea de la distanța la care va trece (57 milioane km, adică de 150 de ori distanța Pământ-Lună) așa cum se vede luna cu ochii liberi, sau așa cum se vede o monedă de 25 bani de la $2\frac{1}{2}$ m distanță, este nevoie de o lunetă ce mărește de 75 ori. Astronomii însă vor folosi cele mai mari lunete din lume, așezate în cele mai favorabile condiții pentru a vedea cele mai fine detalii accesibile. Ei vor aștepta cu emoție în acele zile, clipele de mare transparență și liniștire a atmosferei, pentru a putea fotografia planeta în diferite culori, spre a fixa pentru totdeauna pe placa fotografică ceea ce se poate întrevădea în asemenea rare clipe de excepțională vizibilitate. Cu ajutorul unor spectrografe speciale se va observa spectrul planetei, pentru a se deduce mai exact compoziția chimică a atmosferei, spre a se studia puterea de reflexie a diferitelor regiuni în diferite culori; polarimetre foarte delicate vor fi folosite pentru măsurarea polarizării luminii, venite de la diferitele detalii ale discului planetei; termocuple extrem de sensibile, măsurând milionimea de grad, vor fi folosite la determinarea temperaturii diferitelor regiuni ale lui Marte...

Toate aceste cercetări sunt coordonate de un comitet internațional, organizat sub auspiciile Uniunii Astronomice Internaționale. În diferite țări s-au constituit comitete naționale, cum este acela din Uniunea Sovietică, condus de cunoscutul cercetător al suprafețelor planetare, academicianul N. P. Barabașev. Acest comitet a alcătuit un program detaliat de observații asupra planetei Marte, în 1956, și a invitat și Observatorul din București, să ia parte la această lucrare.

Folosindu-se noile instrumente și tehnici de observație introduse de la ultima apropiere a planetei, din anul 1939, observațiile care vor fi făcute cu prilejul acestei apropieri excepționale vor lămurii, poate, marea controversă a lumii astronomice: există sau nu viață pe Marte?

În Uniunea Sovietică s-au organizat în ultimii ani, la Alma-Ata și la Leningrad, două mari discuții asupra problemei vieții

extraterestre, la care au participat numeroși astronomi, botaniști, biologi, geologi etc. Ecoul acestor discuții s-a prelungit nu numai în revistele de specialitate, ci și în acele de filozofie și chiar în presa cotidiană. Pe de o parte, vechiul cercetător al planetei Marte, G. A. Tihov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., creatorul astrobotanice, susține cu fermitate posibilitatea vieții pe planeta Marte; pe de altă parte, academicianul V. G. Fesenkov, unul dintre cei mai mari astronomi ai Uniunii Sovietice, susține teza contrarie.

Ce se cunoaște până acum, cu siguranță, despre planeta Marte? Ea este aproape jumătate cât Pământul, se rotește în jurul ei într-un timp aproximativ egal cu cel al rotirii Pământului în jurul axei sale (24 ore și 37 minute), iar în jurul soarelui se rotește în aproape doi ani (687 zile). Din observațiile îndelungate făcute asupra planetei s-a putut cunoaște destul de bine suprafața sa, în așa fel încât i s-a putut întocmi o hartă. Cam două treimi din suprafața lui Marte are culoarea roz sau ocru, ceea ce indică, după cunoștințele noastre actuale, că ar fi formată din mari deșerturi, acoperite de pulberi fine; uneori vântul ridică aceste pulberi fine sub forma unor nori subțiri, gălbuși, la mii de kilometri distanță. Se pare că aceste regiuni sînt constituite din roci asemănătoare cu cele eruptive de pe Pământ.

În jurul polilor lui Marte se văd calote albe, formate din zăpezi, care, uneori, în decursul verilor marțiene, se pot topi aproape complet. Opinia generală a astronomilor este că ele sînt formate din zăpezi foarte subțiri, de câțiva centimetri doar, a căror dispariție totală se explică prin evaporarea, direct în atmosferă, a gheții (prin sublimare). Atmosfera foarte rară a lui Marte, cam de zece ori mai rară decât cea de la suprafața Pământului, este formată în special din azot (98 la sută), din dioxid de carbon (1,5 la sută), și din argon (0,5 la sută). Dacă dioxidul de carbon este de două ori mai abundent decât în atmosfera Pământului, apoi oxigenul nu a putut fi pus în evidență și se crede că nu ar putea exista decât sub formă de urme, sub 0,1 la sută din cantitatea existentă în atmosfera terestră. Cît despre vaporii de apă, cantitatea lor este infimă, chiar la topirea completă a calotelor polare. În atmosfera marțiană la o înălțime de 10-30 km plutesc nori foarte rari albaștri (cristale de gheață sau zăpadă carbonică?) iar mai jos, la 2-3 km înălțime, se află nori galbeni, formați probabil din pulberile deșerturilor.

Clima marțiană ar putea fi comparată cu aceea a unui deșert polar pămîntean, situat la vreo 20 km înălțime. Temperatura este în medie de -20° până la -30° . La ecuator, totuși, cînd planeta este aproape de soare, temperatura

Planeta Marte, văzută de pe micul său satelit, Phobos (desen).

poate să urce, după prînz, pînă la plus 20° sau 30° . Dar aceasta nu durează mult. Noaptea marțiană aduce cu sine temperaturi de pînă la -50° în regiunile temperate și -100° la poli.

Această climă aspră, lipsa oxigenului, uscăciunea extremă, precum și o radiațiune ultravioletă, probabil mai mare decât pe Pământ, pun mari piedici dezvoltării formelor superioare ale vieții. Și, totuși, pe Marte se petrec unele fenomene care sînt interpretate de foarte mulți astronomi ca semne ale existenței unei vieți vegetale. O treime din suprafața planetei este acoperită de regiuni întunecate, pe care primii observatori le-au numit „mări”. Ele prezintă, sezonier, o variație de culoare ce merge de la verde-albastru, spre galben-brun. Variația aceasta începe primăvara, o dată cu topirea zăpezilor, sub forma unei margini întunecate gri-verde, în jurul calotei polare, și se propaga apoi spre ecuator, ca o undă de întunecare, cu o viteză de circa 45 km pe zi, atingînd ecuatorul în 130 zile. Să reprezinte oare această undă de întunecare evoluția unei vegetații,

o dată cu topirea zăpezilor, sau să fie un simplu fenomen de natură fizică? Studiindu-se puterea de reflexie a regiunilor întunecate în diferite culori, s-a constatat că ea nu se aseamănă cu aceea a obișnuitelor plante verzi, cu clorofilă. Aceasta a părut la un moment dat o dovadă împotriva existenței vieții vegetale pe Marte. Astronomul sovietic G. A. Tihov, studiind însă numeroase plante terestre, a arătat că unele dintre ele, în condiții aspre de climă, au o putere de reflexie în diferite culori, asemănătoare cu cea a regiunilor întunecate de pe Marte. La rîndul lor, alți astronomi au arătat același lucru în privința lichenilor, care reflectă lumina la fel ca regiunile întunecate de pe Marte, susținînd că asemenea plante inferioare, transplântate pe Marte, ar putea supraviețui în condițiile vitrege de acolo.

În anul 1877, astronomul italian Schiaparelli a descoperit pe Marte niște detalii, cu aspectul unor linii înguste pe care le-a numit „canale”, ce ar fi avut, după părerea sa, rolul de a uni diferitele regiuni întunecate ale planetei, numite de el „oaze”. Uneori, aceste canale apăreau duble și din această cauză au fost socotite de unii astronomi de la finele secolului trecut, care nu cunoșteau exact condițiile fizice de pe Marte, ca fiind construcții ingineresti, folosite pentru aducerea apelor din zăpezi polare. De atunci canalele au dat naștere la numeroase discuții, care au făcut să curgă multă cerneală. În ultimul timp, ele au fost și fotografiate. Privite însă cu instrumente foarte puternice, ele apar, după unii astronomi, ca succesiuni neregulate de pete. Dezvoltarea lor pare să urmeze ritmul sezonier al regiunilor întunecate iar, uneori, pe traseul lor se dezvoltă bande întunecate mai largi. Ce sînt exact aceste canale? Care este natura fizică a întunecării, bande polare ce se mișcă spre ecuator? Care e compoziția exactă a norilor marțieni și puterea lor de absorbție a razelor ultraviolete? Care e explicația schimbărilor sezoniere de culoare a regiunilor întunecate și de ce vînturile pustiurilor nu acoperă cu straturi de pulbere și regiunile mai întunecate care și regenerează aspectul ca și cînd ar fi acoperite cu plante?... Iată altele și altele misterioase probleme care așteaptă lămurirea, cu prilejul viitoarei apropieri a lui Marte.

Din toată lumea

Higroscop electronic

Cunoașterea gradului de umiditate a nisipului este un factor de mare preț în fabricarea cimentului, deoarece permite dozarea precisă a cantității de apă care va trebui să intre în amestec.

De curînd, în U.R.S.S. a fost realizat în acest scop, un higroscop electronic. El îndeplinește, în numai câteva secunde, sarcina complicată a determinării indicelui de umiditate a nisipului.

Fotografia celui mai micușii din lume

Se știe că antiprotonul — care a devenit cunoscut

fizicii nucleare abia de anul trecut — este un proton încărcat cu sarcină electrică negativă. Cînd vine în contact cu un proton sau cu un neutron, — deci cu unul din componentii atomului — antiprotonul se distruge și distruge în același timp protonul sau neutronul, eliberînd astfel o mare energie.

Într-o recentă comunicare destinată societății americane de fizică, doctorul Avan Chamberlain, unul dintre fizicienii care anul trecut au anunțat descoperirea antiprotonului, a arătat că existența acestuia este concret dovedită de o serie de fotografii făcute la Universitatea din California. A-

ceste fotografii arată un antiproton care, în cursul unei explozii spectaculoase, se autodistrug și distruge în același timp o parte din atom.

Semnalizatorul de buzunar

Într-o listă publicată de curînd de Comisia americană pentru energia atomică, și care conține o serie de brevete aflate în posesia comisiei, figurează și un așa-numit „semnalizator de buzunar”. Ținut în buzunar, acesta produce un zgomot strident, deși nu emite radiații care devin periculoase pentru corpul omesc.

Pe malul apei

— schiță —

de PAPP Ferenc

Ilustrații de S. MIȚURCĂ

După ce trece de Dello, Mureșul devine adânc și liniștit, udînd cu blîndețe grădînăriile care se întind, în șir, de-a lungul celor două maluri alesale. În luciul apei molcome, copacii se privesc liniștiți și gravi, asemenea unor bătrîni înțelepți. Printre ei se străvede o mică povarnă, innegrită de vreme, în care se distilează țuica. Așa cum se zărește acolo, ascunsă de frunzișul copacilor de pe malul opus, pare a fi mai degrabă căsuța din basm a celor șapte pitici, decît o

biată povarnă pentru distilatul țuicii.

Apa curge încet, somnoroasă, nefrînzînd parcă să tulbure imaginea oglindită a frunzișului arămiu de început de toamnă. Chiar și norii se pot odihni pe luciul ei.

Nemișcată e și undița care zace sprijinită în crăcana de pe deal. Pe Pista-baci, însă, liniștea aceasta nu-l înșală. Așa se întîmplă adeseori și acasă, în familia sa, destul de numeroasă. Totul pare liniștit, pînă cînd, deodată, țipătul unuia dintre copii sfîșie tăcerea ca un pumnal; acesta e semnalul, după care urmează o gălăgie asurzitoare, ce nu mai încetează pînă cînd glasul autoritar al tatălui sau bunicului nu restabilește ordinea sfîrșimată. Aparențele sînt înșelătoare, ascunzînd multe taine, la fel ca și aici.

Iată! Peisajul e liniștit, iar lumina dulce a soarelui de toamnă amurgește blînd peste suprafața somnoroasă a apei; dar jos, în adîndurile ei de un verzui opac, colcăie o întregă viață. Acolo forfotesc crapii cei mari și somnii care în curînd vor porni să-și facă plimbarea lor de seară, pentru stringerea impozitelor lor de pește, de la membrii societății acvatice.

Așa că undița aceea se poate mișca în orice clipă.

Aprinzîndu-și deci liniștit pipa, Szeki Pista calcă în picioare buruienile din jurul său și se așază cît mai comod, în așteptare. E un mic luminis pe malul apei, doar atît cît să-și poată desfășura un om unelte. În dreapta și-n stînga, numai tufișuri dese ca peria. Nu e locul cel mai nimerit, căci malul e puțin prea înalt; dar altul mai bun nu poate fi găsit, pe partea asta. Și chiar dacă malul e prea înalt, așa e omul pînă nu dă de ghinion: crede în noroc. La fel și Szeki-baci. Crede și el, ce să-i faci!

Răsuflarea răcoroasă a apei miroase dulce a nămol.

Pe malul celălalt, în apropierea căsuței ascunsă în frunzișul copacilor, se ivește un tînăr îmbrăcat într-un trening albastru.

După ce aruncă o privire iscoditoare în jurul său, coboară spre apă, adîndu-se pînă la glezne în grîul ars de culoarea ruginei, provenit de la distilăria de țuică.

Locul e foarte strîmt, încît de-abia poate sta: dar lui îi ajunge. Își pune geanta pe pămînt și se apucă să-și monteze undița.

„Cine o mai fi și asta?” îl privește Szeki-baci, încordîndu-și ochii. Omul însă e necunoscut; nu face parte din tagma pescarilor ce obișnuiesc să vină pe aici. Dar chiar dacă ar fi vreun cunoscut, tot nu i-ar place dacă s-ar așeza să pescuiască în apropierea sa.

Îl supără, căci se pot încurca cele două undițe. Sau, ceea ce e și mai rău, celălalt o poate arunca chiar atunci cînd crapul vrea să apuce cîrligul lui. Clipocitul apei sperie întotdeauna peștele, care uneori se răzgîndește.

„De ce vine asta încoace? E destul de mare Mureșul!”

Plin de nemulțumire își scutură pipa, se ridică, se uită la trestie, clatină din cap și se așază la loc. Cu alte cuvinte, se comportă în așa fel, încît cel de pe malul opus să-și dea seama, dacă nu cumva e nebun, că nu se bucură nimeni de prezența lui.

Tînărul însă nu observă nimic. E adîncit în alegerea undițelor; le încearcă vîrfurile cu unghia, după care le privește ținîndu-le departe de el. Apoi frămîntă mămăliga galbenă, înmuind-o în palmă. Se chinuiește mult, fie din nepricepere, fie din dorința de a nu strica treaba cu graba. Isprăvind, în cele din urmă, îi face vînt, și cele două gogo-loașe de mămăligă, agățate la capătul corzii transparente, zboară departe deasupra apei. Cu un clipocit sec cad aproape în fața bătrînului, cu toate că apa e destul de lată în locul acela.

— Dă-o dracului de treabă, bine că nu mi le aruncă în cap! zise Pista-baci, nu atît de încet încît să nu se audă pînă dincolo, după care își scoase foarte supărat undița, pentru a-i pune momeală proaspătă.

Amîndouă undițele stau acum afundate în apă. E liniște pe ambele maluri. Tînărul cu trening albastru își curăță locul de grîul ars, prăfuit și se așază, nescăpînd nici un moment trestia din ochi. Doar din cînd în cînd mai aruncă cîte o privire curioasă spre celălalt mal, să vadă dacă nu cumva mișcă ceva pe acolo.

După un timp, își desface brațele și trage adînc în piept aerul umed și înviorător de la malul apei; apoi își îndreaptă umerii, încît i se desenează toracele masiv și sănătos.

„Trebuie să fie un fel de strungar — își zice bătrînul. — O fi auzit și el, ageamiul, că e plăcut să pescuiești și a venit acum să-i stînjenească pe adevărații pescari. Pescar amator, de!”

Și cum stă așa, puțînd supărat din pipa pe care o umple din nou, un gînd sinistru îi fulgeră deodată prin minte: „Ce-ar fi să prindă asta înaintea mea?”

Un fior de spaimă i-a încrețit pielea spinării. Ar fi o nedreptate strigătoare la cer. Nu numai fiindcă el a venit cel dintîi, dar și pentru că el mai are o mulțime de alte drepturi. Astăzi, de pildă, a promis că va aduce cu siguranță pește acasă, și de aceea copiii pîdesc să-l vadă reîntorcîndu-se... Și apoi, experiența celor douăzeci de ani de pescuit nu e un fleac! Să-ți vină așa, netam-nesam, un ageamiu și să...

S-a dus naibii liniștea aceea de pe malul apei, care odihnește sufletul pescarului și-l întreamează. În locul ei, pe el a pus stăpînire frica. Îi e atît de teamă de norocul celuilalt, încît nici nu se mai uită la propria sa undiță, urmărind doar ce se întîmplă cu undițele celui din fața sa.

A călătorit cu trenul vreme de o oră de la oraș pînă aici și dacă nu prinde nici astăzi nimic, apoi de vină e numai acest ageamiu, care-i încurcă toate socotelile.

Celălalt scoate undița; osucește, o privește cu atenție, apoi o aruncă din nou, făcîndu-i vînt cu putere. Cîrligul cade însă într-un loc nepotrivit. E începător, nu mai încape nici o îndoială, căci nu știe nici măcar că peștele mare umblă doar la apă adîncă.

Ar fi ușor să-i strige pînă dincolo. Dar ce, e nebun?

Cum stau așa, fiecare pe malul lui, par două tabere inamice așezate față-n față. Nemișcarea și liniștea ce plutesc între ei, ascund însă porniri dușmănoase, așa precum oglinda liniștită a apei, agitația adîncurilor.

„Lua-te-ar dracul” — gîndește Szeki-baci.

Dar ce gîndește celălalt nu se știe.

Mureșul se întinde pașnic între ei.

Deodată, undița rivalului său începe să zvîcnească. De emoție, tînărul alunecă, scufundîndu-se pînă la mijloc în apa Mureșului. Cu multă greutate reușește să prindă ramurile unei sălcii pletoase și să se cațere pe mal. Radiind de bucurie, apucă undița și începe să răsucescă grăbit mulineta. Coarda, de un verde pal, se întinde, lăsînd o dîră în oglinda apei și începe să se smucească cu furie, cînd în dreapta, cînd în stînga. Vîrfurile de oțel al trestiei se îndoaie elastic, urmărind mișcările dezordonate.

Trebuie să fie un pește mare. Szeki-baci știe de pe acum lucrul pe care celălalt nici nu-l bănuiește măcar. Coarda este smucită în așa fel, încît un pescar cu experiență și-ar da imediat seama că nu este vorba de un crap, ci de un somn. Și încă mare de tot. În acest loc vechi pentru crapi, somnii s-au învățat și ei la mămăligă. S-a și prins de curînd cu momeala nevinovată a crapilor, unul de douăzeci și două de kilograme.

Pe Szeki Pista îl trec nădușelile. Văzînd că trebuie să fie vorba de un somn, și încă de unul mare, se simte cuprins de o indignare cumplită: „Păi, bine, frate, asta are obrazul să prindă aici, în fața mea, un somn atît de mare numai într-o jumătate de oră? A dispărut orice dreptate de pe lumea asta!”

Apa bolborosește, răscolită. Prizonierul se zbate cu furie, încercînd să se strecoare la fund, dar fiindcă coarda nu-i dă voie, se aruncă disperat la suprafață.

Fața tînărului, albă ca varul, pare că luminează pînă aici, unde stă nemișcat dar încordat bătrînul, încrîmenit de ciudă, cu privirile ațintite spre apă.

„Nu-l forța, lasă-l să se zbuguiască! Obosește-l!” — e gata el să spună, ca să-i arate, cel puțin, cît de bogate sînt cunoștințele sale; dar se abține, căci n-ar da un sfat nici pentru toate comorile lumii. Fiecare să răzbească cum poate!

Tînărul nu-i dă răgaz peștelui nici măcar să respire. E drept însă că nici el nu mai răsuflă de loc, în timp ce răsucesc mosorul. Deodată, coarda întinsă prea mult, pleznește și capătul ei, rupt, spînzură jalnic în fața lui, lîngă mal, acolo unde apa leagănă ramurile cîtorva tufișuri ce se apleacă protector spre ea.

„Gata! L-a scăpat” — gîndește bătrînul plin de o bucurie răutăcioasă. Într-adevăr, o dată scăpat, peștele s-a refugiat printre crengi, spre lăcașul lui.

Undița atîrnă moale, nemaipurtînd nimic, nici pește, nici cîrlig. Apa s-a liniștit și ea.

Cine știe la ce adîncime se află acum somnul, în patu-i de nămol,

odihnindu-se și vrînd să scape doar de cîrligul ce i-a mai rămas înfipt în cerul gurii!...

— Ei, p-asta l-am scăpat, îneca-s-ar de viu! — zice tînărul desfăcîndu-și brațele în lături, a nepuțință.

Rușinat, dă din umeri către bătrîn. Pe chipul lui, răvășit de atîtea emoții puternice, se citește cu ușurință deziluzia care-l stăpînește.

— Așa mai zic și eu! — mîrte bătrînul foarte mulțumit. — Mai există totuși un pic de dreptate pe pămînt!

Liniștea coboară din nou peste rîu. Soarele atinge coama molatică a dealurilor cu vîi. După ce se odihnește cîteva clipe, privindu-și încă o dată fața învîpăiată în oglinda apei, se rostogolește ostenit, în spatele lor.

Peste rîu se lasă o umbră albăstrui. Frunzele veștede tresar. Aerul se umezește.

Szeki-baci trage mulțumit din pipă și gîndește: „Ar fi avut obrazul să scoată tocmai în fața mea un asemenea somn...”

Un zefir răcoros înfioară oglinda apei. Acum își caută peștele cîna. Deodată, hop! — undița lui Szeki-baci începe să tresalte. Întinerit și parcă uitînd de toate cele întimplante, avucă trestia cu amîndouă mîinile:

„Haide, haide, c-a sosit și timpul meu!”

Smucește puțin peștele și simte dintr-o dată că nu e un fleac.

„Ei, ia privește, amatorule, adevărata măiestrie!”

Liniștit și cu mișcări sigure, răsucesce încet mosorul, pe măsură ce scade zbaterea peștelui. La capătul corzii întinse, în adîncul cenușiu-verzui al apei, apar din cînd în cînd sclipirile crapului, cu corpul său lat, de culoarea bronzului fumuriu.

De-abia acum își dă seama cît de rău este locul pe care și l-a ales. Dîtama peștele de mare nici nu poate fi tras sus pe mal, căci i se poate rupe cîrligul din gură. Și apoi se ascund atîtea tufe și crengi sub apă, încît fiecare constituie un minunat refugiu pentru pește, dacă reușește să ajungă pînă acolo. Trebuie ostenit cu orice preț, pînă cînd bestia își irosește toate forțele.

Tînărul de dincolo își lovește genunchii cu palmele de emoție și privește cu gura căscată măiestria cu care lucrează Szeki-baci. Acesta lasă peștele liniștit, îndrumîndu-l doar atunci cînd ia o direcție periculoasă.

S-ar părea că-l lasă să se zbenguiască în toată libertatea, dacă treci cu vederea cîte o smucitură făcută la timp.

E o adevărată bătălie pe viață și pe moarte. Cine va rezista mai mult? Cine va avea răbdarea necesară pînă la urmă?

În aer plutește o liniște încordată, plină de emoții, stîmjenită doar de scîrțîitul ascuțit al mosorului care se înfășoară cu o încetineală de melc.

După un sfert de ceas, coarda se ridică și coboară din nou în apă. De pe fața lui Szeki-baci a dispărut orice urmă de superioritate: cu ochii ațîntiți asupra direlor lăsate în apă de jocul corzii trite de pește, își mușcă buzele pînă la sînge. Cu mușchii încordați ca niște arcuri și corpul aplecat înainte, așteaptă gata pregătit.

Pe mal, alături de el, zace minciocul. Un adevărat pescar nu pleacă nicodată fără el. Dar pentru a-l mînuși i-ar trebui încă două mîini, deoarece ale lui sînt ocupate cu undița.

„Doamne sfinte, să vezi c-o să-mi scape!” Gîndul acesta se infipse ca un cui în mîntea lui Szeki-baci și făcu să-i tremure mîinile. Începu să blesteme atît malul, cît și pe el însuși pentru că s-a așezat tocmai acolo.

Dacă nu i-ar fi rușine de așeamul din fața sa, ar striga după ajutor. Nu se poate să nu se găsească cineva pe aici, pe la grădinării. Două duminici la rînd nu prinsese nimic și cînd se mișcase coarda, își închinouise numaidecît ce bucurie va fi la el acasă cînd va apare cu peștele încă viu în plasă.

— Mi-ar trebui un ajutor — scînci el, uitîndu-și de sine. Singur am să-l scot tare greu...

— E mare? — întrebă, agitîndu-se dincolo, amatorul.

— Păi, tocmai d-ai! Are pe puțin patru kilograme... L-aș scoate eu și singur, dar malul...

Și zicînd acestea, trase undița puțin mai aproape de marginea apei. Bestia se zbate încă furioasă și din cînd în cînd îi licărește prin unde svinarea grasă și lucioasă. Dacă l-ar trage mai aproape, ar fi de rău, căci tufe sînt aproape și poate să se ascundă printre ele.

Soarele a dispărut de mult după coama dealului, iar căsuța celor șapte pitici pare înghițată de umbrele amurgului ce se întind încet, strecurîndu-se în jos, spre rîu, de sub copacii mari, deveniți deodată gravi.

O luptă mută, disperată, e în toi. Peștele continuă să-și mențină superioritatea, amenințînd în orice clipă să scape spre tufe.

Pe neașteptate se aude un plescăit atît de tare încît Szeki-baci, cu toată emoția de care este stăpînit, își îndreaptă, tresărînd, privirile într-acolo. A căzut în apă așeamul?

Nu, s-o fi aruncat singur nebunul, fiindcă hainele și cămașa i-au rămas pe mal.

Cu mișcări suple, de țipar, despică undele, înotînd spre el. Umerii și brațele îi sînt bronzate uniform.

— Omule! — izbucnește fără să vrea, surprinderea din Szeki-baci.

— Vin — făcu el să-i țîșnească din gură o șuviță de apă, drept răspuns.

La zece-doisprezece metri de mal se oprește și calcă apa cu picioarele, șoptînd încet, poate de frică să nu sperie peștele.

— Pot veni pe aici? Sau să ocolesc.

Szeki-baci, printr-o mișcare bruscă a capului, scuipe într-o parte luleaua răcită. De bucurie, e gata să dea din picioare, ca un copil:

— Aici! Aici! Drept înainte!

Prin cîteva bătaii de brațe, tînărul se apropie de mal, ocolînd în semicerc crapul ce se zbate furios. Bătrînul îi împinge năvodul cu picioarul și începe să tragă, fără milă, crapul în afară.

— Vino prin spate și scufundă-l sub el!

Dacă-i scapă peștele acum, lumea s-a sfîrșit pentru el.

Crapul ar mai vrea să se zbată, dar plasa îl strînge din toate părțile și-l imobilizează. Tînărul o ridică și-o aruncă pe uscat, unde cade cu un zgomot surd. Gura peștelui se cască spasmodic printre buruienile de pe mal.

Bătrînul sare asupra lui! Îl ia cu amîndouă mîinile, îl ridică și nu se mai poate satura privindu-l. Apoi, depărtîndu-se de malul apei, îl mută, foarte grijuliu, în juvelnic. De-acolo nu mai poate scăpa!

— Un exemplar atît de mare n-a văzut niciodată nepoțica mea! — îi explică cu vocea tremurîndă de mulțumire. Crăpeni de două kilograme, da, dar o namilă atît de mare, nici vorbă... Ei, parcă văd ce bucurie o să fie astă-seară acasă, cînd vor vedea...

Tînărul cu chiloți albi, uzi, lipindu-i-se de corp, stă înfiorat în amurgul răcoros și privește cu admirație peștele. Din părul lui blond, tuns scurt, i se preling picături dese de apă.

— La noi, pe șosea — zice el — e un vechi obicei care cere să te oprești cînd vezi o mașină în pană și să-i ajuți. Eu mă gîndesc că la fel poate fi și pe malul apei.

— Dumneata ești șofer?

— Păi, sigur că da!

De-abia acum, cînd peștele e în siguranță, Szeki-baci își ridică privirea și înțelege într-o clipită care e adevărata realitate. De-abia acum își dă seama că așa e aici ud learcă și că a sărit în apă pentru a-l ajuta pe el. Că ceea ce e frumos pe șosea, e frumos și aici, pe mal, fie că omul înoată pînă încoace, fie că-i trimite un sfat în locul său. Sfatul bun și la timp dat valorează uneori mai mult decît o mîna de ajutor.

Se simte cuprins de o adîncă recunoștință. Ar vrea să-i spună cîteva cuvinte calde de mulțumire, dar ce să-i spună? Cuvintele i se împotmolesc în gîtlej înainte de a le fi pronunțat. Nu mai departe decît adineaori, îl ura încă pe acest om. N-a vrut să-i dea nici un ajutor; ba mai mult, s-a bucurat cînd acesta a scăpat somnul. Rîdea de el, în sinea lui.

Conștiința acestui fapt îi înțepenește limba-n gură.

Se simte foarte stîmjenit.

Pentru a împrăști tăcerea încremenită care se așternuse peste ei, se apleacă din nou asupra peștelui și se prefacă că-l examinează cu amănunțime. Celălalt însă, continuă să stea, cu brațele încrucișate pe piept.

„Doamne dumnezeule, asta așteaptă să împărțim peștele. Trebuie să-i dau și lui jumătate! S-a dus pe gîrlă toată minunăția asta de crap!”

Szeki trece prin niște chinuri nemaipomenite; spinarea toată i s-a făcut un sloi de gheață. Ar vorbi, dar nu știe ce să spună, s-ar mișca, dar nu știe ce să facă.

Continuă să admire peștele, cînd pe o parte, cînd pe cealaltă. Tînărul stă neclintit mai departe.

Apoi se uită în gura peștelui, de parcă ar avea ceva deosebit de interesant de văzut, zgîndărînd-o și ciocnînd-o cu degetul. Îi contemplă coada și solzii aurii.

Nesiguranța însă îl chinuie din ce în ce mai mult: „Ce se va întîmpla cu peștele său scump?”

Pe de altă parte îl apasă gîndul că acest om, orice-ar spune, a înotat pînă aici...

Timpul s-a oprit parcă în loc, suspendat deasupra apei. Oh, de ce nu se surpă malul sub el, de ce nu-și iese subit Mureșul din albie? De ce nu iau foc toate tufele astea, numai să se termine o dată cu această tăcere încremenită, fără de sfîrșit?

A ajuns acum să-și bage degetul în gura crapului și să scormonească în ea, ca și cum acolo s-ar ascunde toate comorile celui care stăpînește peste împărăția nefîntînsă a apelor.

Deodată se aude un plescăit puternic și o ploaie de picături reci cade stropînd pe mal.

După ce s-a minunat destul privind superbul exemplar pe care-l prinseseră împreună, pescarul amator s-a aruncat în sfîrșit în apă și acum înoată cu o putere spre mal opus.

În aceeași clipă, în pofida înserării, care învăluie cu repeziciune totul, malul e aproape inundat de lumina ce se răsfrînge de pe fața lui Szeki-baci.

— S-a dus... și peștele a rămas aici! — izbucnește el, simțînd cum un val de bucurie caldă îi năpădește inima. Mi l-a lăsat mie tot, tot... Vai, ce om cumsecade, ce om cumsecadel...

Fericit ridică în sus peștele; trebuie privit încă o dată, căci de-abia acum e cu totul al lui!

Apoi își strînge lucrurile în grabă și le aruncă în spinare.

Dincolo, tînărul tocmai se îmbracă. După ce s-a șters cu cămașa, își trage direct pe piele treniul albastru. În umbrele amurgului, ce s-au lăsat de mult, abia se mai zărește pînă aici.

„De ce nu i-oi fi spus să obosească somnul?” — se muștră el cu blîndețe. Stă o clipă locului, privește drept înainte, parcă nițel supărat pe el însuși. Pare că se uită într-o oglindă în care-și vede un chip urît, de căpcaun lacom, nesățios. „Nu, nu-i adevărat! Eu nu arăt așa. Și ce-i dacă nu i-am spus cum să prindă peștele? Să învețe, că are timp, e încă destul de tînăr! Și, la urma urmii, ce-mi pasă mie de el? Fiecare cu undița lui!”

Szeki-baci își alungă repede gîndurile supărătoare ce fuseseră cît pe-aci să-i strice bucuria de a fi prins un crap atît de frumos. „La lasă, frate! Ce-mi trebuie mie încurcături d-astea? Duminica viitoare o să mă duc într-un loc unde știu sigur că nu mă găsește nimeni...”

Își potrivește bine sacul în spinare și pornește pe cărăruia dintre tufe, de-a lungul apei din care se ridică aburi fini și străvezii. Noaptea stă gata să cadă.

↑

La începutul lunii iunie, în țara noastră a sosit delegația Adunării Populare a R.P. Bulgaria, condusă de academician Sava Gapanoski, membru al C. C. al P. C. B. În fotografie: delegația în vizită la uzinele „Republica” din Capitală.

←
LA STATUIA LUI HRISTO BOTEV

Comemorarea a 80 de ani de la moartea marelui poet revoluționar Hristo Botev a prilejuit vizita la Brăila a unei delegații din R.P. Bulgaria. Cu acest prilej a avut loc un miting în fața bustului poetului. Din partea delegației bulgare, la miting a luat cuvântul tov. Minko Rusinov (în fotografie).

Fotografie de Constantin ION-Brăila

Sute de copii au luat parte la serbarea de sfârșit de an, organizată de grădinițele de copii din Ploiești. La spectacolul desfășurat, s-au prezentat dansuri și jocuri pregătite de 14 grădinițe de copii.

Fotografia noastră prezintă „dansul florilor” executat de fetițe între 4 și 6 ani.

Dr. Sarvapalli Radhakrishnan, vicepreședintele Republicii India, a sosit în țara noastră, fiind primit cu căldură de poporul român. Vizita vicepreședintelui Indiei în R. P. R. este un nou pas pe drumul întăririi prieteniei dintre țările noastre, un nou prilej de a face cunoscut poporului indian, prin acest înalt demnitar al său, cîte ceva din realizările noastre, dorința fierbinte a poporului român de a trăi în pace și prietenie cu toate popoarele lumii. (Urmăriți în numărul viitor reportajul vizitei).

fotocronica
FLACĂRII

Cetățenii Capitalei au putut cunoaște și admira ultimele produse radiofonice ale fabricii cehoslovace „Tesla”, expuse la reprezentanța comercială a Republicii Cehoslovace. Expoziția a prezentat aparate de televiziune, aparate de radiorecepție de la cel portabil, de mărimea unei poșete, pînă la aparatul mobilă, sau la cel prevăzut cu bandă de magnetofon, piese de schimb, magnetofoane portabile și de înregistrare în studio etc. Expoziția s-a bucurat de succes.

Activitatea organizațiilor de tineret din regiunea Ploiești a fost dezbătută în cadrul lucrărilor celei de a III-a conferințe regionale U.T.M., ținută în mijlocul lunii iunie în sala de festivități a rafinăriei nr. 1.

Fotografie de I. VERMONT-Ploiești

Eveniment de mare însemnătate internațională, vizita în U.R.S.S. a delegației guvernamentale iugoslave în frunte cu președintele Iosip Broz-Tito s-a transformat într-o puternică manifestare a prieteniei frățești dintre popoarele Uniunii Sovietice și ale R.P.F. Iugoslavia. Președintele în U.R.S.S. conducătorii Iugoslaviei au fost întâmpinați cu căldură și însuflețire de oamenii sovietici care și-au manifestat, sub cele mai variate forme, năzuința lor fermă de a contribui, ca și poporul iugoslav, la strângerea și întărirea prieteniei și colaborării dintre cele două țări. În fotografie: Populația Moscovei salută cu bucurie pe oaspeșii iugoslavi în frunte cu președintele I. Broz-Tito, care este însoțit de tovarășii N. A. Bulganin și N. S. Hrușciov.

fotocronica
FLACĂRII

Ți-auzit desigur de ursulețul Niky pe care tovarășii N. A. Bulganin și N. S. Hrușciov l-au adus în dar în Anglia, cu prilejul recentei vizite. Iată-l acum pe Niky londonezul (în mijloc) răsfățat de un grup de marinari sovietici din flota comercială, sosiți deunăzi în Anglia.

Puternice demonstrații studențești au avut loc zilele trecute la Rio de Janeiro, în Brazilia. Protestând cu energie împotriva scumpirii arbitrare a biletelor de călătorie la tramvaiele din oraș, studenții au trecut la acțiuni originale de boicot; ei au reușit să sisteze întreaga circulație a tramvaielei, organizând diferite jocuri distractive, chiar în plină stradă, pe traseul liniilor principale. Iată bunăoară cum tramvaiul nr. 2 a fost oprit de un grup de elevi și studenți, care și-au instalat masa de șah chiar pe linia respectivă.

La plecarea lor din Franța au avut loc mari demonstrații de protest. Populația și-a manifestat prin acțiuni de luptă, indignarea împotriva trimiterii de noi trupe în Algeria. Multe eșaloane au trebuit să-și amine plecarea, altele și-au schimbat ruta. Totuși, în ciuda voinței poporului francez, acești soldați au fost încărcăți cu mii în oapoare și aduși aici în Algeria, unde li se cere să „păzească” cu arma în mână ultimele poziții coloniale franceze din Africa de nord. Ingrată mistune!

Bun băiat Picky!

de N. FOCȘA

Bun băiat, Picky! Un om pe care poți conta. Atent, draguț, delicat. Și delicatetea-i începe cu numele. Ce m-am mai certat o dată cu un coleg care susținea că Picky nu-i nume de om în toată firea! Că l-o fi chemând Paraschiv sau Petre sau Dumnezeu mai știe cum, și că de ce-și spune Picky? Că numele de Picky îi amintește de un cățeluș care în fața stăpânei făcea sluj frumos și când stăpâna întorcea capul, fura laptele din oală!

Ce oameni, dom' le, ce oameni! Vorbesc așa, în neștire. Că dacă l-ar cunoaște pe Picky, cum îl cunosc eu, n-ar putea să nu spună și ei: „bun băiat, Picky așa! Da, da, bun, foarte bun băiat!”

Să-l vezi numai cum sărută minile colegelor! (Să nu spui că e un lucru nesemnificativ!) Chiar dintr-un gest atât de mic îți dai seama că e un suflet ales. Câtă gingășie! Câtă grație! De fapt, nici nu e corect spus că sărută mâna. Cu o suplețe unică în felul ei, întoarce mâna respectivei și sărută podul palmei. Nu mai e un sărut de mină, ci e un adevărat ritual pe care Picky îl oficiază ca un mare preot al curtoaziei.

I-am auzit pe unii comentând ironic că un sărutat de mină al lui Picky precede sau urmează unui anumit serviciu pe care-l cere! Ce suflete mici! Din totdeauna mi-au displicut oamenii care, neputând să înțeleagă un lucru frumos, minimalizează un gest nobil. Sint curios ce-ar spune Mam'

Anica dacă l-ar auzi pe careva vorbindu-l de rău pe tovarăș' Picky. Cum?... N-o cunoașteți pe Mam'Anica? Păcat! Conduce liftul principal în instituția noastră. O femeie minunată. Nu ți-ar opri în altă parte decât la etajele trei și șase (vezi ordinul intern 322/1954) pentru nimic în lume. Picky e slăbiciunea ei. Romanul simpatiei lor are o vechime de câteva luni. Să vedeți! Mam'Anicăi îi venise o nepoată de la țară, o fetiță de vreo trei ani. Pasiunea fetiței: ascensorul! O lua Mam'Anica lângă dînsa în lift și o tot plimba sus și jos, jos și sus! Într-o zi Picky a văzut-o pe fetița. A glumit cu ea. I-a apăsat degetul pe nas și în același timp, el, cu gura închisă, a sunat ca o sonerie. (Multe calități mai are băiatul ăsta!). Ce-a mai răș fetița! Dar ce s-a bucurat Mam'Anica! Acum fetița a plecat acasă, dar Picky (cum știe el să facă o bucurie cuiva!) nu uită niciodată s-o apese pe nas pe Mam'Anica. Și bătrînica noastră — amintindu-și de nepoțică — rîde, rîde și oprește liftul la etajul 5 sau 8, depinde unde are treabă Picky. L-am auzit zilele trecute pe Mocanu (invidios că pe el l-a lăsat la „6”, deși ceruse să-l ducă la „7”) că Picky, apăsînd pe nasul Mam'Anicăi, face direct contact cu etajul dorit. Ce om și Mocanu ăsta! Să murdărești, fie măcar și c-o aluzie, nevinovăția unui simplu gest care aduce atîta fericire unei bătrîne!...

Noroc că nu-s toți colegii ca

dînsul! Și-atunci cînd unui băiat bun ca Picky i s-a întîmplat ceva rău (cui nu i se poate întîmpla ceva rău?), cu toții au sărit să-l ajute. Într-o bună zi („bună”, vorba vine!) Picky, care e responsabil de grupă sindicală, a observat că-i lipsesc niște bani strînși din cotizații. Să fi văzut numai ce paloare cadaverică a căpătat bietul cînd a descoperit lipsa, își venea să-i plîngă de milă. D-apoi cînd mai stătea și te gîndeai cui a putut să i se întîmple așa ceva! Tocmai lui Picky, celui mai bun băiat din birou! Cine să i-o fi făcut? Zău, pînă unde poate merge răutatea unor oameni! Noroc că sint mai mulți cu suflet generos! Pînă s-a dus Picky să-și dea cu puțină apă pe ochi („să-i treacă emoția” — cum spunea el! Parcă n-am văzut că-i dăduseră lacrimile de durere; fire sensibilă, ce să-i faci!), pe birou se și strînsese (mină de la mină) suma dispărută. Ba chiar 2,75 lei în plus. Cînd a făcut socoteala și a văzut că-i prisolesc, Picky a mai scos 25 de bani din buzunarul lui, ca să rotunjească suma, și i-a dăruit Mariei Cucu (femeia de serviciu care are cinci copii) ca să ia celui mai mic o ciocolată cu povești. Ce om! Nici în nenorocire nu uită să-i ajute pe ceilalți. Bun băiat, Picky!

De aia nici oamenii nu l-au părăsit ori de cîte ori i s-a întîmplat cîte un lucru neplăcut. Că parcă-i un făcut: tocmai lui Picky, omul atît de iubit, i s-au furat de trei ori la rînd banii. Cine să fie oare hoțul atît de lipsit de suflet care-i făcea lui asta? Nu știu! După cum nu știu și nu pot pricepe,

nici dacă mă tai, cum au putut unii dintre cei care-l ajutaseră prima oară, să nu mai vrea să-l ajute și a doua oară. Ba unii, ca Sanda Tipcu (auzi pînă unde poate merge micimea cuiva) au început să șușotească că la Picky „disparațiile de timbre au devenit un sistem” și că, mă rog, aceste dispariții ar coincide de fapt cu zilele cînd Picky vine ceva mai tîrziu la lucru, cu ochii înjecțați de nesomn și atît de obosit, săracul, că ți-e mai mare mila văzîndu-l cum se chinuie să n-adoarmă la birou.

Dar ce să mă mir de cîte spun unii sau alții, dacă nu mai departe decât ieri, o instituție oficială, cum ar fi miliția, a venit și l-a cercetat pe bietul Picky. Susțineau milițienii „ar mai fi furat și din alte părți, nu numai de la noi din întreprindere”. M-au revoltat pur și simplu asemenea vorbe aruncate cu atîta ușurință. (Ei spuneau că au dovezi palpabile și amprente digitale). Am vrut să intervin, dar Picky și în acest moment grave pentru el și-a păstrat calmul și jernitarea și mi-a

spus: „Lasă-i! Or să-și dea curînd seama că au săvîrșit o eroare!” M-a îmbrățișat lung și a plecat cu milițienii. Bietul Picky, bun băiat! ...Fir-ar a naibii să fie de coincidență, dar de ieri, de cînd m-a îmbrățișat Picky, îmi lipsește tocmai rezervor pe care-l purtam în buzunarul de sus al hainei. Numai nu s-ar fi agățat de haina lui Picky! Că acum, la miliție ar putea să socotească că și ăsta e un corp delict, o circumstanță agravantă. Bietul Picky! Bun băiat, dar... ghinionist!...

Soarele și bolovanul

S-a ridicat a nopții reci cortină
Și rîde larăși zarea de lumină,
Sub mîngîlirea razelor de soare
S-a deșteptat și lacul din visare,
În grabă și-a clătît de aburi fața,
A dat cu malul bună-dimineața,
Apoi, zorît căldura să-i cuprîndă,
Și-a-nțors spre soare clara lui oglindă,

Și-ntreg adîncul lacului albastru,
Vorbea de slava darnicului astru:
„Cuvînte n-am spre lauda-ți deplină,
Căci tu te mistui ca să-mparți lumină!”
Mai sus pe mal, un bolovan colțos
Privea plin de dispreț spre lac în jos:
„De ce-i înalți atîtea osanale
Și nu îți vezi de valorile tale?!”
Un pierde-vară-i soarele, atît!
M-am săturat de dînsul pînă-n gît!
Pe dinăuntru simt flori de gheață
Și el mă arde doar la suprafață!
O știe orice platră de pe mal
E-ngrozitor de superficial!...”

Morală:
De inima ți-e rece, frățioare,
Nu încerca să afli pe-n soare!

Dan SOLOMON

UNUI CRITIC DISTRUCTIV

Acerbul critic ieri mi-a spus așa:
— Ce timp frumos! Ce vreme minunată!
Am fost surprins, că-i pentru prima dată
Cînd criticul a lăudat ceva.

Mircea PAVELESCU

Tinere condeie

SONETUL MEU CĂTRE RONDEL

de Petre DRAGU

— Unul făurar de frumuseți —

Aș vrea să-ți calc pe urme, șagalnice rondel,
N-am ritmul tău săltăreț, nici rima ta ghidușă,
N-am rîsul tău sarcastic de mic Mefistofel,
Nici poanta-ți corosivă — poetică țapuşă.

Cu racilele toate ce stau pe după ușă
N-am spadă toledană s-o-ncerc în viu dușel,
Sînt mai greoi din fire — ca gen ți sînt mătușă —
Iar cel care mă scrie de-abia e nepoțel.

Dar vreau să-ți calc pe urme, să pot să fiu și eu
O armă ce lovește în tot ce-i hid și rău,
O spadă temerară — mlădie și tenace.

Te caut cum albina în flori își caută mlerea
Dar, vai, nu dau de tine, rondela, nicăierea
Că prea te-ascunzi de lume de vreo doi ani încoace.

Artiști pe stadioane

Cu actorii, mă rog, poți discuta despre roluri interpretate de-a lungul anilor, despre piese, despre regie, decoruri... Ei, dar cîte nu poți discuta cu actorii!... Pînă și sportul este un subiect de discuție pentru ei...

Așa stînd lucrurile, am pornit să luăm interviuri, unor artiști, pe această temă. Să începem cu...

DEM SAVU

laureat al Premiului de Stat, Studiul actorului de film „C. Nottaro”

— Tov. Savu, știți... un interviu pentru „Flacăra”.

— Cu plăcere... Repet acum un rol care...

— Nu... „Flacăra” vă solicită să ne vorbiți de astă dată despre sport...

— Da! „Flacăra” mi-a plăcut cînd a făcut meci nul cu „Dinamo” Orașul Stalin.

— Vorbiți de „Flacăra” Plocești? Eu vin însă la dv. trimis de revista „Flacăra”, care vă invită să vorbiți cititorilor săi despre activitatea sportivă a artiștilor. Pe scurt, să răspundeți la interviul nostru cu artiștii pe stadioane...

...Și Dem Savu a scotit interesantă convorbirea și poate și mai interesante au relatările sale.

Credeam că Dem Savu, asemenea lui Vasilică Păruș, hazosul recrut din filmul „Alarmă în munți”, știe să joace șah și să fie vesel chiar cînd nu-și dovedește îndemnarea. Doar atît. În realitate, în „viața civilă”, actorul nu-și pierde hazul, nu joacă șah, dar în schimb e îndemnat și un sportiv pasionat.

Și să nu vă mire un amănunt: Dem Savu a fost mai întîi sportiv și apoi actor.

Pe stadion, actorul de azi a pășit pentru prima oară cînd era de-o șchioapă, adus de tatăl său, campion la lupte greco-române. O dată în contact cu gazonul verde, Dem Savu a devenit prietenul balonului rotund. Așa a început să joace fotbal, pe urmă volei, baschet, apoi tenis de masă. Și foarte recent, mai precis în timpul turnării filmului „Alarmă în munți”, necesitățile i-au impus să învețe călăria.

— De fapt, cinematografia are posibilități mari de trucaje. Se putea truca și scena cu călăria. Însă cînd e vorba de sport nu admit trucul... E mai bine pentru mine și mai natural pentru spectator...

Știind că interlocutorul nostru este șeful secției de baschet a colectivului „Progresul Arta”, mi-am permis o altă întrebare:

— Ne-ar interesa să ne relatați unele impresii de la antrenamentele baschetbaliștilor.

— Cu plăcere. Antrenamentele se țin cu o regularitate matematică și au o bază științifică. Important este că la pregătirea echipei vin mai toți actorii; de la Neamțu Ottonel, un „sportiv” de 70 de ani, pînă la cei mai tineri.

— Și fiecare are ceva de spus?...

s-a afirmat de la bun început ca un actor de talent și ca un mim cu reale posibilități. Numerele sale de pantomimă au stîrnit interesul publicului față de acest gen de artă și acum, regizorul N. Massim, montînd într-o viziune regizorală nouă spectacolul „Mult zgomet pentru nimic” de Shakespeare, a introdus un personaj nou; un prezentator între tablouri, care, doar prin mimică — fără viu grai —

Ce va fi Vlăduț, cînd va fi mare?... Actor ca Dem Savu sau fotbalist... tot ca tatăl său.

— Da!... Suporterii noștri sînt și buni sfetnici. De altfel, pot să-ți spun că asta nu se petrece numai la baschet. La ciclism, de pildă, regizorul tehnic Anica T. Dumitru participînd la una din cursele „Scînteii”, era cît pe aci să abandoneze. Nu rezistase alurii alergării. Împreună cu Ion Lucian îl urmăream din mașină și ne-am dovedit buni „regizori” de ciclism. Sfaturile și îndemnul noastre l-au remontat pe Anica...

— V-aș ruga, tovarășe Savu, să ne răspundeți la o ultimă întrebare: care sînt performanțele dv?

— Să le luăm pe rînd. Mai întîi, goalgeter timp de 6 etape într-un campionat de fotbal interteatre. Apoi, m-am clasat al doilea la aruncarea discului. Pe urmă, al doilea jucător din teatru, la tenis de masă. Și încă o performanță mare: am jucat în... 8 filme într-un timp relativ scurt...

...Să mai spună cineva că actorii pot discuta numai despre sport!

FELIX CAROLY

Teatrul Tineretului

Elev al clasei maestrului Gh. Storin și regretatului N. Băltățeanu, Felix Caroly

— În sport am găsit izvorul supleții și al rezistenței. Practic gimnastica de mulți ani. La școală eram vestit pentru ghidurile mele și întotdeauna aveam notă maximă la educație fizică. Gimnastica suedeză și cea la aparate mi-au format elasticitatea trupului, care, mai apoi, mi-au ajutat în munca mea artistică.

— Și acum frecențați sălile de gimnastică?...

— Desigur și așa vrea să adaug chiar că înaintea fiecărui număr nou de pantomimă îmi petrec, în primul rînd, multe ore în sala de sport și apoi trec la executarea lui. Aceasta pentru a căpăta condiția fizică...

— Alte sporturi mai practicați?...

— Înot cu destulă pasiune. Convorbirea noastră a fost urmărită de Gh. Oprina, actor la același teatru. Pesemne că a ținut cu orice preț să-și mărturisească pasiunea pentru... scrimă și i-a aruncat colegului de breaslă „mănușa”:

— Cred că Felix e un înotător excelent mai ales cînd mimează...

TRIO GRIGORIU

Ansamblul de Estradă

— Mai întîi, vă rugăm să informați cititorii că într-adevăr toți trei sîntem frați buni. Dovada? Cînd eram copii, deseori, în casa părinților, ne luam la bătaie ca între frați...

— Probabil că de atunci v-ați dovedit sportivi?

— Nu! De atunci ne-am dovedit cîntăreți. Fiecare dintre noi avea veleități de solist. Și pînă la urmă ne-am împecat. Cîntăm toți trei deodată...

— De fapt, noi am venit pentru a ne informa asupra activității dv. sportive...

— Atunci să începem cu „centrul înaintaș” al formației muzicale. Mă numesc Angel Grigoriu și joc... tenis

de masă. Mă antrenez cu Mircea Popescu și cu Gantner, pe care uneori îi și înving. Cred că acum îmi va fi mai greu. Jucătorii lotului s-au întors de la mondiale și au mai multă experiență... Bineînțeles că nu descurajez. Mai ales acum, în preajma unui nou meci de tenis de masă în compania lui Ozon...

— Cum!? Ozon practic și acest sport?

— Desigur. De altfel, vrea cu tot dinadinsul să dovedească că-i pluritalentat. Să vezi, nu demult l-am invitat să joace într-un meci amical de fotbal — în echipa teatrului nostru, într-un post... din apărare (din motive lesne de înțeles pentru echipa adversă). Ozon a admis și s-a convins că noi artiștii știm fotbal. Omul, ambițios, a căutat și el să ne arate că-i priceput în artă. Și a jucat — după cîte știți — într-un radiomagazin...

— Așadar, jucați și fotbal?

— Da! Întră în discuție Cezar Grigoriu:

— Se laudă Angel, tovarășe reporter. Fotbal joacă bine George Grigoriu. Iar eu sînt boxer.

— Și încă ce boxer! — completează Angel. A avut o întîlnire cu Tiță Vasile și era cît pe-aci să schimbăm titlatura formației muzicale...

— În schimb, mă antrenez în vederea unui meci oficial — cu public și juriu... cu Mircea Crișan.

Intervenise cu altă întrebare.

— Ce alte sporturi mai practicați?

Ne răspund în cor: — Cîntăm. Cîntăm cîntece sportive, fapt pentru care am primit distincția „Merite sportive”.

Un amănunt interesant cu care am încheiat convorbirea.

A. VELUREANU

Se pare că meciul este foarte tare. Maestrul sportului Mircea Dobrescu e în plin atac. Numai garda „ermetică” a lui George Grigoriu îi poate permite acestuia să... zîmbească în fața campionului, așa cum de altfel se amuză de partidă și ceilalți doi membri ai cunoscutei formații „Trio Grigoriu” — de astă dată spectatori.

BRIGADIERI

Salopete și bonete albastre, tinerețe, zimbet, entuziasm. În câteva cuvinte, aceștia sînt brigadierii. Așa i-am cunoscut acum nouă ani, cînd primele brigăzi plecau spre Agnita. Așa i-am reîntîlnit la Ceanul Mare, la Bumbesti, Salva, în Lunca Prutului, la Bicz, la construirea Stadionului „23 August”. Așa îi reîntîlnim acum pe șantierele celui de-al doilea cincinal. E generația nouă, frații mai mici ai celor ce au săpat tunele, au pus kilometri de cale ferată, au construit șosele, depouri, furnale.

La apelul C.C. al U.T.M. au răspuns entuziaștii. Din toate colțurile țării ei vin înspre șantierele naționale și regionale ale tineretului. La Năvodari și Govora, la Galați și Petroșani, la combinatul de cauciuc de la Jilava, la studioul cinematografic de la Buftea, peste tot unde se înalță obiectivele celui de-al doilea cincinal ei aduc tinerețe și entuziasm, forță de muncă, voință de a contribui la strălucirea patriei. Ei vin aici cu dorința de a deveni folositori, calificîndu-se pe șantier, învățînd disciplina muncii și meserii. Și în primul rînd, ei își manifestă dragostea pentru socialism.

★

Am vizitat șantierul de la Năvodari. Locul acesta închis parcă într-un triunghi între mare, lacul Tașaul și șoseaua spre Tulcea, se va transforma, încă înainte de sfîrșitul celui de-al doilea cincinal, într-o mare unitate industrială: fabrica de superfosfați și acid sulfuric. Minele de la Altîn-Tepe din apropiere vor furniza materie primă, iar curenții de aer dinspre mare vor primumi atmosfera de vaporii sulfului.

Primii brigadieri au sosit aici, pe șantierul național al tineretului, de vreo lună. De atunci activitatea pe șantier a crescut, iar lucrările sporesc văzînd cu ochii, cu deosebire acum, în preajma Congresului U.T.M.

Pe o schelă o zăresc pe Aurelia Mardare. Cunoștință veche: de pe șantierul tunelului de la Bicz. Fata aceasta a fost prima brigadieră care a răspuns la chemarea C. C. al U.T.M. A intrat prima pe poarta șantierului și este și acum prima în muncă. Calificîndu-se la zidărie, prin elanul ei, ea constituie un exemplu. Primul băiat care s-a prezentat a fost Ion Izdrăilă. Acum este comandantul unei brigăzi fruntașe care depășește zilnic norma cu 35 la sută. Ca el este și Ion Comănescu, comandantul brigăzii întii. În general toți brigadierii muncesc bine.

Șantierul este pentru tineret o școală. Cînd lucrarea va fi desăvîrșită, mulți brigadieri vor avea o calificare profesională. Săpătorii de azi vor fi zidarii, dulgherii, mecanicii de mîine, muncitorii calificați ai fabricii pe care o construiesc. Ion Tărănuș a venit dintr-un sat de pe malul Dunării, de lângă Hirșova. Cu desaga în spinare și opinci în picioare. Acum lucrează la prefabricate din beton și va deveni, desigur, constructor. Utemista Cristina Botez din Constanța a răspuns apelului și s-a prezentat și ea la șantier. La început a muncit la cantină, dar după câteva zile a trecut în brigada de zidărie. Ca aceștia, toți brigadierii urmează școli de calificare profesională și cursuri practice și teoretice. Și ca pe orice șantier, și în special pe cele ale tineretului, la Năvodari activitatea brigăzilor nu se mărginește numai la muncă și calificare. O veche lozincă a brigadierilor spune: „Prin muncă și cîntec construim socialismul”. Într-adevăr, prin muncă și cîntec se făurește un tineret fericit. După lucru, tinerii participă la numeroase acțiuni culturale, sportive, la focuri de tabără și lecturi colective. Și aici, ca pretutindeni, crește și se ridică tineretul patriei.

Pe un șantier nu te poți aștepta să afli un trai comod. Este specificul vieții de constructor. Și nimeni nu se gîndește că acolo va dormi în puf. De aceea, brigadierul — ca și vizitatorul ocazional — e cu atît mai surprins de cantina-restaurant pe care o găsește acolo: meniu variat, ales după pofta inimii, cu prețuri minime, cu mîncăruri de foarte bună calitate.

Dincolo de șantierul tineretului, pe malul Tașaulului se zăresc uriașe blocuri de locuințe muncitorești. Peste scurt timp aici vor locui constructorii fabricii. Se naște un oraș nou. Un oraș nou, într-un ținut considerat arid și lăsat, în trecut, în voia vînturilor. Ținutul pe care l-a deplîns încă cu două mii de ani în urmă, poetul roman Ovidiu, exilat prin părțile locului.

Azi, acest ținut dobrogean renaște cu sprijinul masiv al tineretului.

F. URSEANU

Fotografii de E. IAROVICI

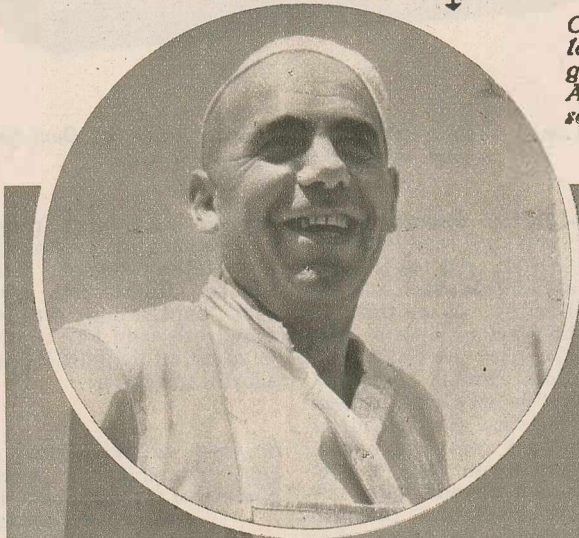

Pînă cînd a venit la Năvodari Ion Tărănuș nu și-a descălțat opincile... Aci însă, a terminat cu ele.

*„Ce bine-i să fii bucătar...”
Andrei Dogaru, care timp de 24 de ani a fost
bucătar marinar pe vase de pasageri, e astăzi
bucătar-șef al șantierului.*

O zi de lucru a luat sfîrșit. Incolonați, cîntînd plîm de vîntoșie, brigadierii se întorc în cantonament. Aci îi așteaptă o masă bună, apoi, seara, focul de tabără și la odihna.

SOCOTEALA BUNICULUI

fabulă de M. Pavelescu

Bunicul lacom și zgîrcit
Ce s-a gîndit?
„Nepoții care stau la mine,
Ce-i drept, lucrează foarte bine,
Care la cîmp, care prin vie,
Nepoata la gospodărie,
Cei doi mai mici, pe la prisacă . . .
Și toți mănîncă de mă seacă.
Dar eu o să le joc un renghi.”
Atunci bătrînul pezevenghi
Dădu la fîscare-n dar
O lînguriță și-un pahar,
Mai mic decît un degetar,
Tacîmuri mici și pasămite
Chiar aurite ;
Așa că-n vreme ce bunicul
Înfulecă . . . cu polonicul,
Sorbînd gustoasele fierturi
Din două-trei înghițituri,
La masă, fata și nepoții,
De-o lună, flămînzeau cu toții,
Fiîndcă lîngurița lor
N-avea, pesemne, nici un spor.

Bunicul nostru, pare-mi-se,
N-avea, pe timpul lui, habar
Că-nîmplător descoperise
Capitalismul popular.

URSUL ȘI ALBINA SAU „CAPITALISMUL POPULAR”

— Uite, de acum înainte, vom fi asociați: o mușcătură tu, o mușcătură eu! . . .

Desen de Nell COBAR

PUNCTELE FARMACEUTICE ÎN SPRIJINUL ASISTENȚEI SANITARE LA SAȚE

DIRECȚIA GENERALĂ FARMACEUTICĂ